

Setting up an e-Learning Platform to Promote Public Libraries
as Intercultural Learning Environment for Refugees

LIBERO – Δημιουργώντας μια ηλεκτρονική πλατφόρμα μάθησης για την προώθηση των Δημοσίων Βιβλιοθηκών ως πολυπολιτισμικών χώρων μάθησης για τους πρόσφυγες.

Στην συζήτηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια για τους πρόσφυγες, οι ανήλικοι κατέχουν ειδική θέση. Πολλοί από αυτούς έχουν στιγματιστεί από τις τραυματικές εμπειρίες που βίωσαν στις χώρες καταγωγής τους και τις αντίξοες συνθήκες κατά την διάρκεια του ταξιδιού τους στην Ευρώπη. Παράλληλα συνεχίζουν να εκτίθενται διαρκώς σε πολλούς και διαφορετικούς κινδύνους. Υπάρχει λοιπόν η ανάγκη για δημιουργία υποδομών στις χώρες εισόδου και υποδοχής που θα τους στηρίξουν και θα τους παρέχουν την ευκαιρία για εκπαίδευση και μάθηση. Το LIB(e)RO, ένα πρόγραμμα Erasmus+ του Κέντρου Διεπιστημονικής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Έρευνας για την Εκπαίδευση, έχει ως στόχο την ανάπτυξη των δημοσίων βιβλιοθηκών ως χώρων μάθησης για τους ανήλικους πρόσφυγες.

Οι βιβλιοθήκες ως χώροι μάθησης για ανήλικους πρόσφυγες

Σκοπός του LIB(e)RO είναι να παρέχει την δυνατότητα στους πρόσφυγες για μια σωστή εκκίνηση σε μια νέα γλώσσα και ένα νέο πολιτισμό. Για το σκοπό αυτό, οι δυνατότητες των βιβλιοθηκών χρησιμοποιούνται ως χώροι μάθησης και οι βιβλιοθηκονόμοι και οι κοινωνικοί λειτουργοί λαμβάνουν υποστήριξη για την υλοποίηση. Μέσω της πλατφόρμας μάθησης του Libero οι επαγγελματίες αυτοί μπορούν να αρχίσουν να μεταμορφώνουν τις βιβλιοθήκες σε ασφαλείς χώρους μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, π.χ. μπορούν να οργανώσουν αναλόγως την βιβλιοθήκη τους και να καθοδηγήσουν την μαθησιακή διαδικασία των νέων.

Ανάλυση των αρχών της κοινωνικής ένταξης στην εκπαίδευση

Η κοινοπραξία του έργου LIB(e)RO αποτελείται από έξι Ευρωπαϊκούς εταίρους που προέρχονται από την Αυστρία, την Ελλάδα και την Γερμανία. Προκειμένου να διαμορφωθεί το περιεχόμενο και η δομή μιας πλατφόρμας μάθησης που θα προωθήσει την κοινωνική ένταξη, αναλύθηκε υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό και ανταλλάχθηκαν εμπειρίες σε σχέση με ήδη διαθέσιμες υποδομές μάθησης. Το αποτέλεσμα αυτής της εργασίας θα τεθεί σε εφαρμογή στην πλατφόρμα μάθησης και θα δοκιμαστεί εντός των δημοσίων βιβλιοθηκών.

Projekt LiB(e)RO –

Setting up an e-Learning Platform to Promote Public Libraries as Intercultural Learning Environment for Refugees

Συντονισμός έργου:

Danube University Krems
Τμήμα Έρευνας για τη Συνεχιζόμενη
Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική
Διαχείριση,

Univ.-Prof.in phil. habil. Monika Kil
Dr.in Filiz Keser Aschenberger, MA
filiz.keser-aschenberger@donau-uni.ac.at

Κοινοπραξία του έργου

Ένωση Κοινοτικών Βιβλιοθηκών στην
Κάτω Αυστρία
Πανεπιστήμιο του Passau
Jean-Monet-Lehrstuhl für Europäische
Politik, Germany
Wirtschaftsforum der Region Passau
e.V., Germany
Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος
Action Synergy, S.A.

Αριθμός έργου:

EU 2016-1-AT01-KA202-016797

Chapters

1. Πίνακας περιεχομένων	Σελίδα 3-28
1.1 Εισαγωγή	Σελίδα 4
1.2 Το Τοπίο της Κοινωνικής Ένταξης και του Κοινωνικού Αποκλεισμού	Σελίδα 4-19
1.3 Εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό	Σελίδα 20-28
2. διαπολιτισμική ικανότητα και πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες	Σελίδα 29-46
2.1 Εισαγωγή-Διαπολιτισμική ικανότητα	Σελίδα 30-36
2.2 Πολυπολιτισμικότητα και πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες	Σελίδα 36-38
2.3 Οδηγίες για τη δημιουργία πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών	Σελίδα 39-46
2.4 Συμπέρασμα	Σελίδα 46
3. Εισαγωγή στην πολιτική αγωγή (ή αγωγή του πολίτη)	Σελίδα 47-56
3.1 Εισαγωγή στην πολιτική αγωγή (ή αγωγή του πολίτη)	Σελίδα 48-50
3.2 Ποιες δεξιότητες μεταδίδει η πολιτική αγωγή;	Σελίδα 51-53
3.3 Πολιτική αγωγή και κοινωνική ένταξη	Σελίδα 53-55

4. ΑΤΥΠΗ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Σελίδα 57-70

4.1 Εισαγωγή

Σελίδα 58

4.2 Γλωσσικό Καφέ

Σελίδα 58-68

4.3 Τάντεμ

Σελίδα 64-69

4.4 Ερωτήσεις προς συζήτηση

Σελίδα 69

5. «Ράφι» Μεθόδων

Σελίδα 71-88

5.1 Εισαγωγή

Σελίδα 72

5.2 Παραδείγματα Καλών Πρακτικών από Βιβλιοθήκες
για την ενίσχυση της Κοινωνικής Ένταξης

Σελίδα 72-82

5.3 Book Recommendations

Σελίδα 83-87

5.4 Recommendations for Literacy

Σελίδα 89

6. Πώς να χρησιμοποιήσετε το υλικό του LIB(e)RO

Σελίδα 89-96

6.1 Πώς να χρησιμοποιήσετε τα περιεχόμενα μάθησης

Σελίδα 90-93

6.2 Πώς να χρησιμοποιήσετε το ILIAS

Σελίδα 93-98

6.3 Τελικές παρατηρήσεις

Σελίδα 98

Sources and Bibliography

Σελίδα 99-104

1

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή

Το κεφάλαιο αυτό στοχεύει να δώσει μια συνολική εικόνα για την κοινωνική ένταξη, τον κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και για την χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς εκπαίδευση. Αρχικά, παρουσιάζονται οι παραπάνω βασικές έννοιες/ορισμοί. Είναι σημαντικό να μην ξεχνάμε ότι κάθε χώρα, κοινωνία και κοινότητα έχουν διαφορετικές ιστορίες, πολιτισμούς και

θεσμούς, οι οποίοι διαμορφώνουν κανόνες, αξίες και συνεπώς υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις στην κοινωνική ένταξη. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες γενικές αρχές οι οποίες είναι αποδεκτές στην την επίτευξη μιας συλλογικής κοινωνίας, έστω και αν ανακαλυφθεί ο συγκεκριμένος για τη χώρα και εξελισσόμενος τρόπος προσέγγισης που αφορά στην κοινωνική ένταξη.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα μάθετε

- Διαφορετικούς ορισμούς των εννοιών της κοινωνικής ένταξης και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής ένταξης
- Τις διαστάσεις της κοινωνικής ένταξης
- Βασικές ομάδες που πρέπει να συμπεριληφθούν/ενταχθούν
- Δράσεις που πρέπει πραγματοποιηθούν για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης
- Το ρόλο των κυβερνήσεων στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της κοινωνικής ένταξης
- Εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς-Ορισμοί
- Εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς- Αρχές

2. Το Τοπίο της Κοινωνικής Ένταξης και του Κοινωνικού Αποκλεισμού

2.1. Εννοιολογικό πλαίσιο

Πριν προχωρήσετε στην ανάγνωση της συγκεκριμένης ενότητας, παρακαλούμε να αφιερώσετε λίγα λεπτά για να σκεφτείτε τις παρακάτω ερωτήσεις.

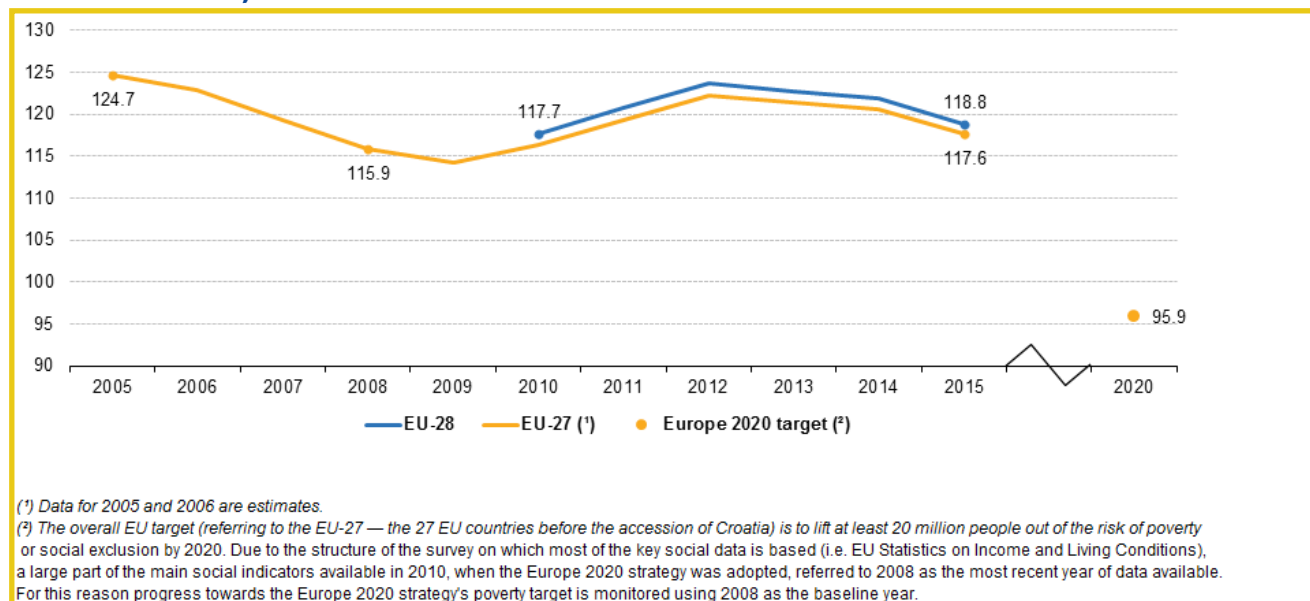
- 1) Ποιες έννοιες σας έρχονται στο μυαλό σε σχέση με την κοινωνική ένταξη και τον κοινωνικό αποκλεισμό;**
- 2) Πώς θα ορίζατε την κοινωνική ένταξη και τον κοινωνικό αποκλεισμό;**
- 3) Γνωρίζετε κάποια συγκεκριμένη ομάδα ατόμων που διατρέχει τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού; Γιατί βρίσκεται σε κίνδυνο;**
- 4) Γνωρίζετε αν εφαρμόζονται πολιτικές ή υπάρχουν πρωτοβουλίες στην περιοχή σας που προωθούν την κοινωνική ένταξη;**

Η κοινωνική ένταξη και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι σχετικά νέες έννοιες στην πολυπολιτισμική και ετερογενή κοινωνία που ζούμε σήμερα. Η πρώτη αναφορά σε αυτές- εντός πολιτικού πλαισίου- χρονολογείται από τη δεκαετία του 1970. Η κατανόησή τους είναι μεγάλης σημασίας, αφού σχεδόν παντού “ορισμένα άτομα και ομάδες αντιμετωπίζουν εμπόδια/δυσκολίες που εμποδίζουν την πλήρη συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή” (ΟΗΕ, 2016, σ. 11).

Στην Ευρώπη, ένα στα τέσσερα άτομα κινδύνευαν από τη φτώχεια ή τον κοινωνικό αποκλεισμό το 2016 (περισσότερα από 118 εκατομμύρια άτομα ή το 23,5% του πληθυσμού της ΕΕ) (βλέπε σχήμα 1 για τους αριθμούς κατά

την τελευταία δεκαετία). Επιπλέον, ο κίνδυνος είναι υψηλότερος μεταξύ των νέων και των παιδιών: το 31,3% των νέων ηλικίας 18-24 ετών και το 26,9% των ατόμων ηλικίας κάτω των 18 βρίσκονταν στα όρια της φτώχειας ή κινδύνευαν από κοινωνικό αποκλεισμό το 2015 (Eurostat, 2017). Τα ποσοστά είναι ιδιαίτερα υψηλά για όσους γεννήθηκαν εκτός της ΕΕ: το 40,2% των ενηλίκων που γεννήθηκαν σε χώρα εκτός της ΕΕ ήρθαν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού, σε αντίθεση με τον τόπο πληθυσμό, όπου μόνο το 21,7% αυτού κινδυνεύει. Φαίνεται λοιπόν ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός αποτελεί ένα σημαντικό και αρκετά διαδεδομένο φαινόμενο που πλήττει κυρίως συγκεκριμένες ομάδες όπως: παιδιά, νέους ενήλικες και μετανάστες/πρόσφυγες.

Σχήμα 1 Άτομα στα όρια της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, EU-27 and EU-28, 2005-2015

Πηγή: EUROSTAT 2017.

Έτσι, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η κοινωνική ένταξη αποτελούν κυρίαρχα θέματα συζήτησης στις ατζέντες των δημοκρατικών κυβερνήσεων που επιθυμούν “να καλύπτονται τα ελάχιστα κριτήρια διαβίωσης και τα πρότυπα ευημερίας για τον κάθε άνθρωπο” (ΟΗΕ, 2016, σελ. 17), καθώς και στους διεθνείς και διακρατικούς οργανισμούς, όπως την Παγκόσμια Τράπεζα,

τα Ηνωμένα Έθνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο επίκεντρο των δεσμεύσεων της Ευρώπης ανήκουν η ανοικοδόμηση μιας ισχυρότερης κοινωνικά Ευρώπης (Atkinson et al., 2017, σ. 3). Η ΕΕ προωθεί τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης (βλ. Στρατηγική Ευρώπης για το 2020 που στοχεύει στη μείωση του αριθμού των ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό έως το 2020.).

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να έχουμε μια ολιστική αντίληψη της έννοιας. Στη βιβλιογραφία υπάρχουν διαφορετικές έννοιες για κοινωνική ένταξη και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Μερικοί από τους ευρέως αποδεκτούς ορισμούς είναι οι εξής:

Πλαίσιο1 Ορισμοί κοινωνικής ένταξης

Κοινωνική ένταξη

«Η διαδικασία βελτίωσης των όρων για τα άτομα και τις ομάδες που συμμετέχουν στην κοινωνία» και «Η διαδικασία βελτίωσης των δεξιοτήτων, των ευκαιριών και της αξιοπρέπειας των ανθρώπων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση εξαιτίας της ταυτότητάς τους ώστε να μπορέσουν να συμμετάσχουν στην κοινωνία (Παγκόσμια Τράπεζα, σ. 3-4)

«Κοινωνική ένταξη είναι μια διαδικασία που διασφαλίζει ότι αυτοί που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κερδίζουν ευκαιρίες και πόρους ώστε να μπορέσουν να συμμετάσχουν πλήρως στην οικονομική, πολιτική και πολιτισμική ζωή και να απολαύσουν ένα επίπεδο διαβίωσης που θεωρείται φυσιολογικό στην κοινωνία όπου ζουν. Διασφαλίζει ότι έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή τους και πρόσβαση στα θεμελιώδη τους δικαιώματα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003, σ.9)

«Ένταξη είναι η συνειδητοποίηση ότι ο καθένας έχει μια ουσιώδη αξιοπρέπεια και ότι ο καθένας έχει κάτι να συνεισφέρει» " (Lombe 2007, σ. 3)

«Η διαδικασία βελτίωσης των όρων συμμετοχής στην κοινωνία των ανθρώπων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση εξαιτίας της ηλικίας τους, του φύλου τους, της φυλής τους, της εθνικότητάς τους, της θρησκείας τους ή της οικονομικής τους κατάστασης μέσω αυξημένων ευκαιριών, πρόσβασης σε πόρους, ενδυνάμωση της φωνής τους και σεβασμού στα δικαιώματά τους» (ΟΗΕ, 2017, Σ. 20).

Illustrative definitions

Πλαίσιο2 Ορισμοί κοινωνικού αποκλεισμού

Κοινωνικός αποκλεισμός

«Ο Κοινωνικός αποκλεισμός συνίσταται από δυναμικές και πολυδιάστατες διαδικασίες που οδηγούνται από άνισες σχέσεις ισχύος που αλληλεπιδρούν σε τέσσερις βασικές διαστάσεις- οικονομική, πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική- και σε διάφορα επίπεδα μεταξύ των οποίων τα επίπεδα του ατόμου, της οικογένειας, της ομάδας, της κοινότητας, της χώρας και το παγκόσμιο. Έχει ως αποτέλεσμα μια συνέχεια ένταξης/ αποκλεισμού που χαρακτηρίζεται από άνιση πρόσβαση στους πόρους, τις δυνατότητες και τα δικαιώματα που έχει ως συνέπεια ανισότητες και στον τομέα της υγείας» (Pora και άλλοι, 2008, σ. 2).

«Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μία σύνθετη και πολυδιάστατη διαδικασία. Εμπεριέχει την έλλειψη ή την άρνηση πόρων, δικαιωμάτων, αγαθών και υπηρεσιών και την ανικανότητα συμμετοχής σε κανονικές σχέσεις και δραστηριότητες που είναι διαθέσιμες στην πλειοψηφία των ανθρώπων σε μία κοινωνία όσον αφορά το οικονομικό, το κοινωνικό και το πολιτικό τομέα. Επηρεάζει τόσο την ποιότητα της ζωής των ατόμων όπως και την ισοτιμία και την συνοχή ολόκληρης της κοινωνίας» (Levitas and others, 2007, σ. 9).

«Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι ό,τι συμβαίνει όταν άνθρωποι ή περιοχές υποφέρουν από έναν συνδυασμό αλληλοσυνδεόμενων προβλημάτων όπως ανεργία, έλλειψη δεξιοτήτων, χαμηλά εισοδήματα, κακή στέγαση, υψηλή εγκληματικότητα, κακή υγεία και κατάρρευση των οικογενειών (Μεγάλη Βρετανία, Γραφείο Πρωθυπουργού, 2004, σ. 2).

Πηγή: Προσαρμογή UN 2016, σελ. 19.

Η βασική ερμηνεία των παραπάνω ορισμών είναι η εξής: “πλήρης συμμετοχή σε όλες τις πτυχές/εκφάνσεις της ζωής” (DESA, 2009, σ. 12), ανεξάρτητα από την καταγωγή του

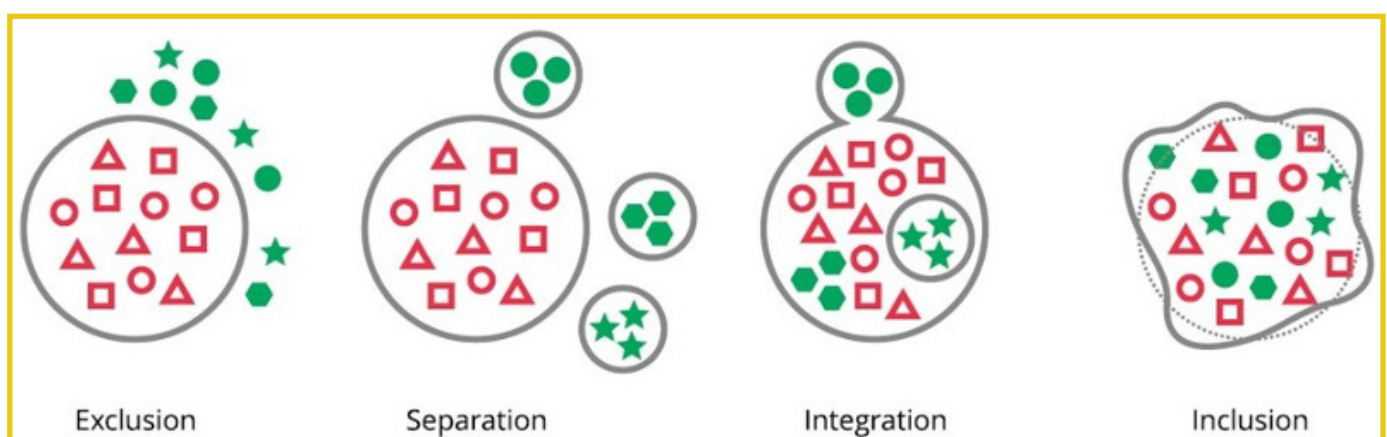
ατόμου. Η συμμετοχή που αφορά στα κοινά σε πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο σε μια κοινωνία, πρέπει να γίνεται στην πράξη και να μην παραμένει μόνο στα χαρτιά.

Κοινότητα σημαίνει ενσωμάτωση και κοινωνική ένταξη και όχι ελεημοσύνη, έστω και αν αυτή παρέχεται από δημόσιους φορείς και με δημόσιους πόρους. Κανείς δεν ενσωματώνεται αν αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο ενός προγράμματος στο οποίο δεν είναι παρά ένας αριθμός ή ένας στατιστικός. Η ενσωμάτωση είναι σύνδεση με το δίκτυο της κοινοτικής ανάπτυξης και πρέπει να γίνεται με κριτήριο και κέντρο τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος να μην αντιμετωπίζεται ως ένας αριθμός μια λίστας. Ο καθένας έχει ένα όνομα και μοναδικά χαρακτηριστικά, ικανότητες και δεξιότητες, δέχεται ερεθίσματα και έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διαδικασία αλλαγής των συνθηκών ζωής σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο (Busatto, 2007, σελ. 4, αναφέρεται στο DESA, 2009).

Κοινωνική ένταξη είναι η διαδικασία δημιουργίας χώρου, ευκαιριών και εργαλείων/μεθόδων για να συμμετέχουν οι άνθρωποι σε κάθε πτυχή της κοινωνίας. Είναι σημαντικό επίσης να θυμόμαστε ότι η κοινωνική ένταξη δεν είναι το ίδιο με

την κοινωνική ενσωμάτωση αν και οι δύο όροι χρησιμοποιούνται κάποιες φορές εναλλάξ. Η κοινωνική ένταξη συνεπάγεται συνεργασία και δημιουργία μιας ενιαίας ομάδας. Το Σχήμα 2 απεικονίζει ξεκάθαρα τις εννοιολογικές διαφορές ανάμεσα στις έννοιες.

Σχήμα 2 Από τον Κοινωνικό Αποκλεισμό στην Κοινωνική Ένταξη

Πηγή: MitOst, 2014.

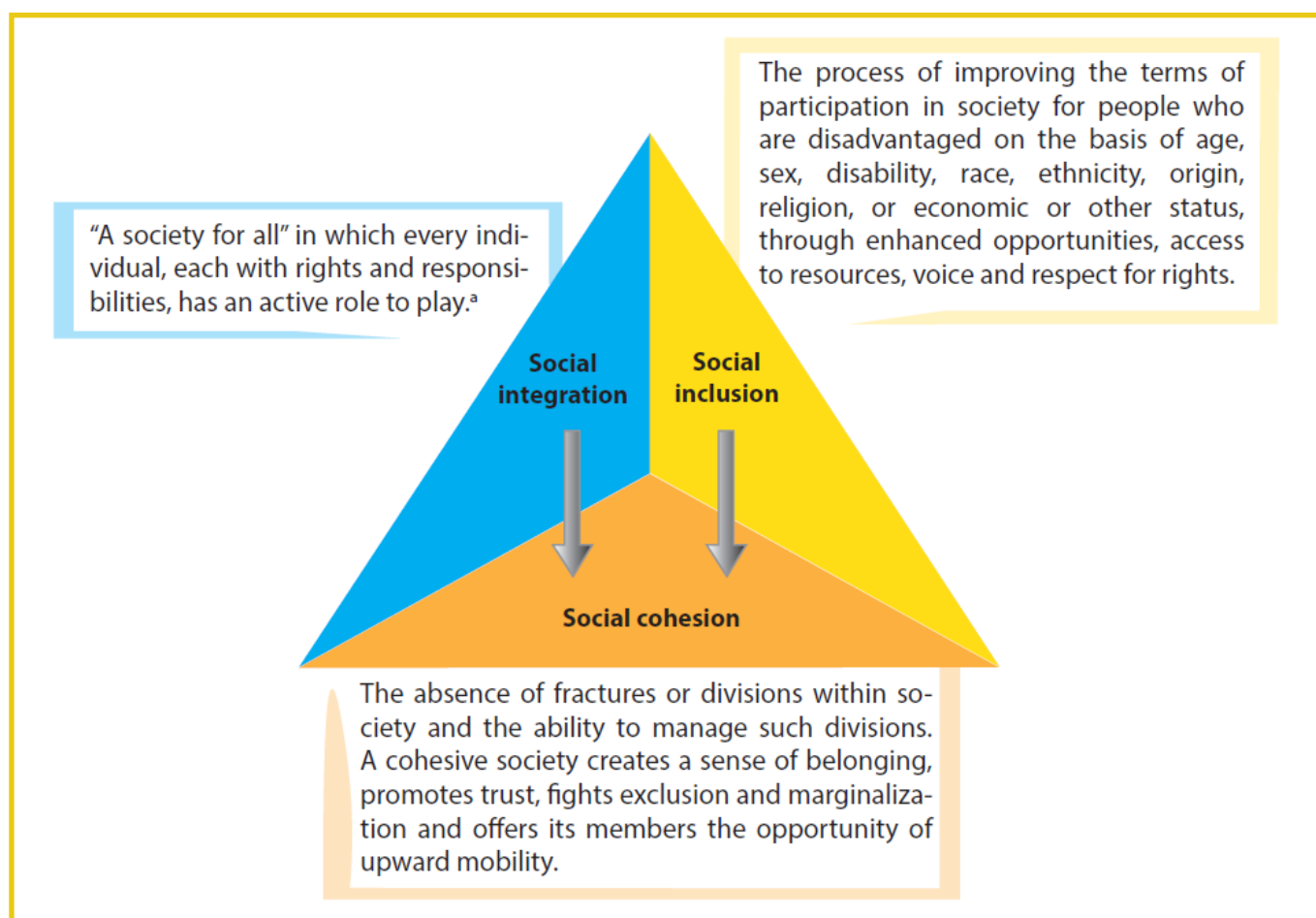
Τα Ηνωμένα Έθνη ορίζουν την ένταξη ως:

Κοινωνική Ένταξη μπορεί να θεωρηθεί σαν μια δυναμική και ηθική διαδικασία όπου όλα τα μέλη συμμετέχουν σε διάλογο για την επίτευξη και τη διατήρηση ειρηνικών κοινωνικών σχέσεων. Κοινωνική ενσωμάτωση δεν σημαίνει αναγκαστική αφομοίωση ή βεβιασμένη ενσωμάτωση. (Ηνωμένα Έθνη, 2005).

Αν και στοχεύει στην κοινωνική συνοχή, η κοινωνική ενσωμάτωση δεν εγγυάται ίσα δικαιώματα, δυνατότητες και ευκαιρίες για κάθε μέλος της κοινωνίας για να συμμετέχει ενεργά σε κάθε πτυχή της κοινωνίας. Ωστόσο, η κοινωνική ενσωμάτωση και η κοινωνική ένταξη θα πρέπει

να συνεργαστούν για να δημιουργήσουν πιο αρμονικές κοινωνίες (δείτε Διάγραμμα 3). Στόχος είναι να δημιουργηθεί μια κοινωνία όπου κάθε άτομο που ζει σε αυτή θα έχει την αίσθηση της αποδοχής και ενεργό ρόλο και ίσες ευκαιρίες συμμετοχής ώστε να ζει με συνοχή και αρμονία.

Διάγραμμα 3 Κοινωνική ένταξη, ενσωμάτωση και συνοχή

Πηγή: Leaving no one behind, Ηνωμένα Έθνη, 2016, σελ. 21

2.2. Τι σημαίνει κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς;

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς; Όπως περιγράφουν τα Ηνωμένα Έθνη (2009)

Μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς βασίζεται στην θεμελιώδη αξία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δηλαδή, “όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι σε αξιοπρέπεια και δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση και πρέπει να συμπεριφέρονται ο ένας στον άλλο με πνεύμα αδελφικότητας” (Παγκόσμια Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 1948). Μια κοινωνία στην οποία όλα τα μέλη, ανεξάρτητα από το παρελθόν τους, έχουν τη δυνατότητα και τα κίνητρα για να συμμετέχουν σε δημόσιες, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές δραστηριότητες (σελ. 9).

Αυτό απαιτεί νομικά, ρυθμιστικά και πολιτικά πλαίσια χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό τα οποία θα προωθούν δίκαιες και διαδικασίες σε όλους τους τομείς υλοποίησης χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό, ώστε, να διασφαλιστεί η ίση πρόσβαση στη βασική εκπαίδευση, στους δημόσιους χώρους, στις εγκαταστάσεις και την ενημέρωση και να γίνει σεβαστή και αποδεκτή η πολυπολιτισμικότητα και ο πλουραλισμός.

Ως σημαντικά στοιχεία για την δημιουργία και διατήρηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς μπορούν να αναφερθούν :

- Ο σεβασμός σε όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τους κανόνες δικαίου.
- Η διατήρηση της ασφάλειας όλων των ατόμων και του περιβάλλοντος διαβίωσης τους
- Η συμμετοχή στις δημόσιες, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές δραστηριότητες, σε τοπικό αλλά και σε εθνικό επίπεδο.
- Η ύπαρξη μιας ισχυρής κοινωνίας των πολιτών.
- Γενική πρόσβαση στις δημόσιες υποδομές και εγκαταστάσεις (όπως πολιτιστικά κέντρα, χώροι αναψυχής, δημόσιες βιβλιοθήκες, κέντρα πληροφόρησης και στήριξης με πρόσβαση στο ίντερνετ, σωστά συντηρημένα δημόσια σχολεία, ιατρεία, ύδρευση και δημόσια υγιεινή).
- Ίση πρόσβαση στην δημόσια ενημέρωση
- Ισότητα στην κατανομή του πλούτου και των διαθέσιμων αγαθών (resources)
- Αποδοχή και εκτίμηση της πολυπολιτισμικότητας
- Εκπαίδευση στην παροχή ευκαιριών για να μάθουν τη δική τους ιστορία και πολιτισμό αλλά και άλλων κοινωνιών, κάτι που θα καλλιεργήσει την κατανόηση και την εκτίμηση για τις άλλες κοινωνίες, πολιτισμούς και θρησκείες.
- Αποτελεσματική και αντιπροσωπευτική διαχείριση
- Δημιουργία θετικών πρωτοβουλιών για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και παροχή δυνατότητας σε κάθε μέλος της κοινωνίας να μοιραστεί, να καταλάβει και να συνεισφέρει σε αυτές τις πρωτοβουλίες (DESA 2009, 8-11).

2.2.1. Τα χαρακτηριστικά του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Κοινωνικής Ένταξης

Για να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε μια αρμονική κοινωνία είναι σημαντικό να διερευνήσουμε τους μηχανισμούς που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό και την κοινωνική ένταξη. Από αυτή την άποψη υπάρχουν πολλά χαρακτηριστικά και παρατηρούμε συνήθως ένα συνδυασμό χαρακτηριστικών καθώς όλα αυτά τα χαρακτηριστικά έχουν σχέση με πτυχές που είναι στενά συνδεδεμένες με διαφορετικά επίπεδα και διαστάσεις της κοινωνίας (Δείτε Διάγραμμα 2).

Μεταξύ όλων αυτών των σημαντικών χαρακτηριστικών, η εκπαίδευση παίζει ειδικό ρόλο καθώς μπορεί να καλλιεργήσει την κατανόηση και την εκτίμηση για τις άλλες

κοινωνίες σε συνδυασμό με τον πολιτισμό, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την ιστορία τους και να αποκτήσει σεβασμό και εκτίμηση η πολυπολιτισμικότητα. Επιπλέον, ενθαρρύνει τις περιθωριοποιημένες ή αποκλεισμένες ομάδες με διάφορους τρόπους, και ένα μια μέθοδος που πρέπει να εφαρμοστεί είναι η εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό. Συνεπώς, ο ρόλος μας στην παροχή πρόσβασης στην εκπαίδευση σε αυτούς που την χρειάζονται γίνεται σήμερα σημαντικότερος στην πολυπολιτισμική κοινωνία μας. Η εκπαίδευση και η μάθηση μπορεί να γίνουν ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία για την δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς αφού μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την προκατάληψη.

Διάγραμμα 4 Τα Χαρακτηριστικά του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Κοινωνικής Ένταξης

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Αποκλεισμού	Χαρακτηριστικά Κοινωνικής Ένταξης
• Σχέδια δράσης/πολιτικές και νομοθεσία με κοινωνικό αποκλεισμό • Έλλειψη σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα • Διάκριση, έλλειψη ανεκτικότητας, στίγμα, στερεότυπα, σεξισμός ρατσισμός και ομοφοβία • Φόβος και ψυχολογική ανασφάλεια • Έλλειψη πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η εκπαίδευση, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, το πόσιμο νερό και η δημόσια υγιεινή • Έλλειψη πρόσβασης σε αξιοπρεπή εργασία και απασχόληση • Έλλειψη μέσων βιοπορισμού • Έλλειψη πρόσβασης σε γη • Έλλειψη πρόσβασης σε πίστωση • Έλλειψη διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων • Έλλειψη πρόσβασης σε πολιτικές διαδικασίες • Έλλειψη πρόσβασης στην πληροφόρηση και στα μέσα επικοινωνίας • Έλλειψη συγκοινωνίας • Έλλειψη πρόσβασης σε δημόσιους χώρους • Προσωπική Ανασφάλεια • Διαχωρισμός • Βία και κακοποίηση • Στέρξη ευκαιριών	• Σχέδια δράσης/πολιτικές και νομοθεσία χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό • Πρόσβαση σε καθαρά και ασφαλή μέρη διαβίωσης, εργασίας και ψυχαγωγίας • Πρόσβαση στην ενημέρωση και στα μέσα επικοινωνίας • Πρόσβαση σε δημόσιους χώρους • Πρόσβαση σε πόρους • Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η εκπαίδευση, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, το πόσιμο νερό και η δημόσια υγιεινή • Πρόσβαση στα μέσα μεταφοράς • Διαφανείς και υπεύθυνες διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων • Επαρκείς ευκαιρίες για εισόδημα και απασχόληση • Επιβεβαίωση ανθρώπινων δικαιωμάτων • Ευκαιρίες προσωπικής εξέλιξης • Σεβασμός στην πολυπολιτισμικότητα/διαφορετικότητα • Ελευθερία (επιλογής, θρησκείας κλπ.) • Συμμετοχή στη λήψη Αποφάσεων • Κοινωνική Προστασία • Αλληλεγγύη

2.2.2. Οι Διαστάσεις της Κοινωνικής Ένταξης

Τα χαρακτηριστικά αυτά του κοινωνικού αποκλεισμού και της κοινωνικής ένταξης επηρεάζουν σχεδόν όλες τις διαστάσεις της ζωής όπως κοινωνική, πολιτιστική, περιβαλλοντική, πολιτική, νομική, κλπ. (Δείτε Διάγραμμα 5), και δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο σε μια πτυχή της κοινωνικής ζωής. Συνεπώς όλες οι μορφές δράσεων σχετικά με την κοινωνική ένταξη θα πρέπει να στοχεύουν στην κάλυψη του μέγιστου αριθμού διαστάσεων της κοινωνικής ένταξης. Η διάκριση για παράδειγμα, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο μέσω της κοινωνικής διάστασης, αλλά και μέσω των εκπαιδευτικών, νομικών, πολιτιστικών και πολιτικών διαστάσεων. Όσον αφορά την εκπαίδευση, χρειάζεται να εξετάσουμε εάν υπάρχει ίση πρόσβαση στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση για όλους, και εάν αποκλείονται κάποιες ομάδες παιδιών (με διαφορετική για παράδειγμα εθνικότητα, φύλο ή θρησκεία),

εάν υπάρχουν μεροληπτικές πολιτικές και νομικές ρυθμίσεις. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να εστιάσουμε σε ουσιαστικές πολιτικές με διαφορετικές διαστάσεις για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε και να διερευνήσουμε θέματα που έχουν σχέση με την κοινωνική ένταξη (DESA 2009, σελ. 16). Εδώ χρειάζεται μια πολυδιάστατη και πολύ-επίπεδη προσέγγιση.

Η διαδικασία της κοινωνικής ένταξης χρειάζεται ταυτόχρονα δραστηριοποίηση σε διαφορετικά επίπεδα ξεκινώντας από το άτομο, την οικογένεια μέχρι την κοινωνία και το τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (UN DESA 2009, 13). Συνεπώς είναι σημαντικό να ανακαλύψουμε και να λάβουμε υπόψη μας το προσωπικό επίπεδο συμμετοχής όπως τις εντυπώσεις και τις εμπειρίες των ατόμων, τις ιδέες, τα συναισθήματα και τις ικανότητες και δεξιότητες τους.

Διάγραμμα 5 Οι διαστάσεις της Κοινωνικής Ένταξης

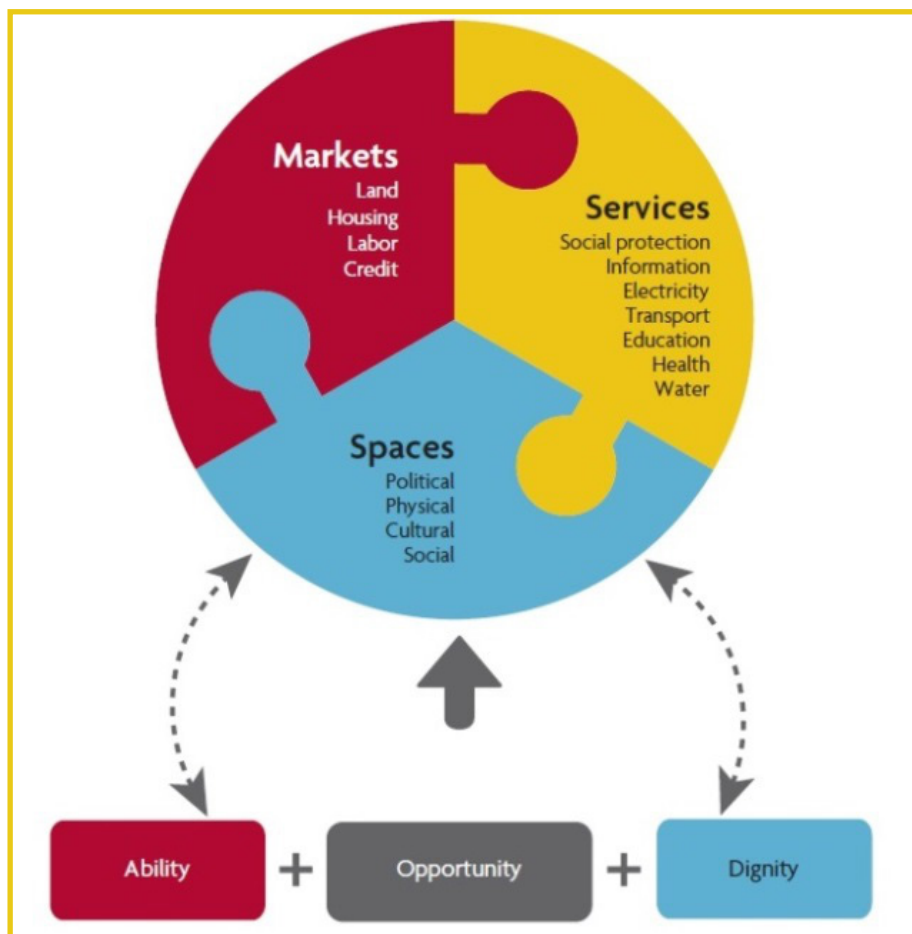

Πηγή: Διασκευασμένο από DESA 2009, σελ. 15.

Πέρα από αυτές τις διαστάσεις, η Παγκόσμια Τράπεζα (WB) (2013) αντιλαμβάνεται τρεις τομείς κοινωνικής ένταξης σε ένα πιο ευρύ πλαίσιο : αγορές (γη, στέγαση, απασχόληση, πίστωση), υπηρεσίες (πληροφόρηση, κοινωνική προστασία, ηλεκτρικό ρεύμα, μεταφορά, εκπαίδευση, υγεία και ύδρευση), και χώροι (πολιτικοί, φυσικοί, πολιτιστικοί και κοινωνικοί) στους οποίους θα πρέπει να συμπεριληφθούν και αυτοί οι τρεις τομείς αντιπροσωπεύουν τα εμπόδια και τις ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη

(σελ. 8). Στην ίδια αναφορά, η Παγκόσμια Τράπεζα (WB) προτείνει την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης βελτιώνοντας την ικανότητα, ευκαιρία και την αξιοπρέπεια των ατόμων με φτωχό υπόβαθρο (Δείτε Διάγραμμα 6). Είναι σημαντικό να φερθούμε στους ανθρώπους με σεβασμό και να ανακαλύψουμε τις ικανότητες, τις απόψεις, τις παλιότερες και τις τωρινές εμπειρίες τους και να τους δώσουμε ευκαιρίες να αποτελέσουν μέλη της κοινωνίας τους ώστε να ενισχύσουμε την κοινωνική ένταξη.

Διάγραμμα 6 Πλαίσιο Κοινωνικής Ένταξης

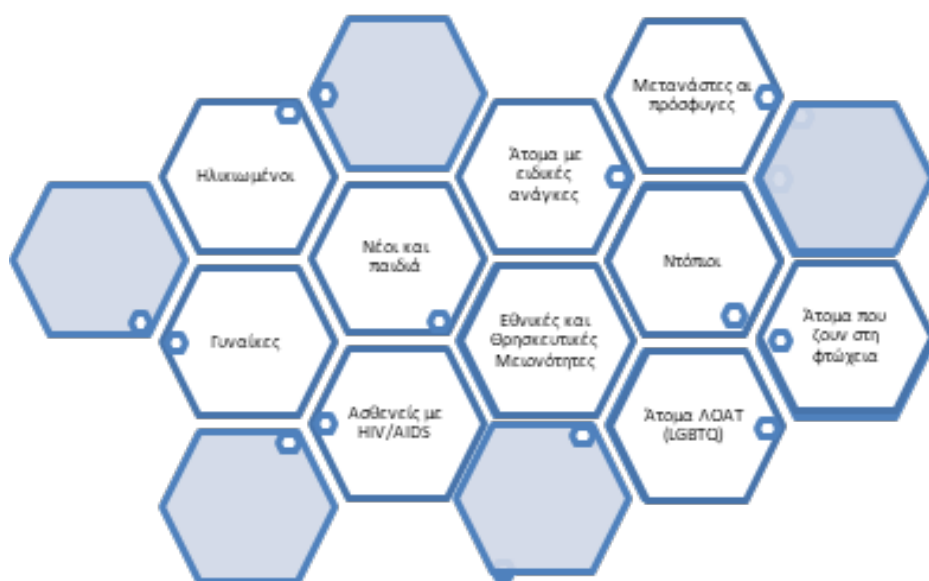
Πηγή : Παγκόσμια Τράπεζα, 2013, σελ. 9.

2.3. Βασικές Ομάδες που πρέπει να συμπεριληφθούν/ενταχθούν

Οι ομάδες από όλο τον κόσμο που διατρέχουν κίνδυνο για αποκλεισμό διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα. Ωστόσο, είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι ιδιαίτερο κίνδυνο διατρέχουν οι γυναίκες, τα άτομα που ζουν σε φτώχεια, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα παιδιά, οι νέοι και οι ηλικιωμένοι. Πέρα από αυτές τις ομάδες, σε πολλές χώρες, άτομα διαφορετική εθνικότητα, θρησκεία ή πολιτιστικό υπόβαθρο αντιμετωπίζουν αποκλεισμό και διάκριση. Ιδιαίτερα η φτώχεια “συνδέεται

αναπόσπαστα με τον κοινωνικό αποκλεισμό, και ως αιτία και ως μια από τις συνέπειες του” (UN 2016, 34). Όσον αφορά τις τελευταίες μετακινήσεις προσφύγων λόγω αναταραχών και πολέμου στη πατρίδα τους, μετανάστες και πρόσφυγες διατρέχουν επίσης κίνδυνο για αποκλεισμό από την τοπική κοινότητα ή την ευρύτερη κοινωνία. Για ένα πιο γενικό κατάλογο με τις βασικές ομάδες όσον αφορά την κοινωνική ένταξη δείτε το Διάγραμμα 7.

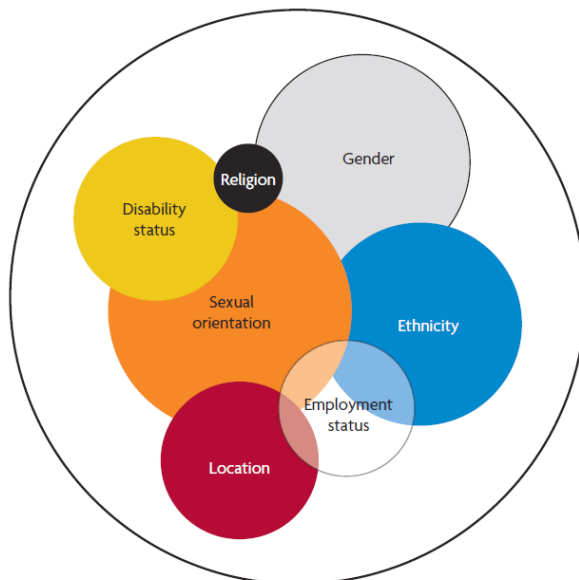
Διάγραμμα 7 Οι βασικές ομάδες που πρέπει να συμπεριληφθούν/ενταχθούν

Οι ταυτότητες αυτών των ομάδων ατόμων διαμορφώνουν τη βάση για αποκλεισμό ή ένταξη στην κοινωνία. Αν και το φύλο, η φυλή ή εθνικότητα και η θρησκεία συγκαταλέγονται στις πιο συνήθεις μη προνομιούχες ταυτότητες, άλλες ταυτότητες – όπως σεξουαλικός προσανατολισμός, ειδικές ανάγκες, και εθνικότητα, διατρέχουν επίσης κίνδυνο για

αποκλεισμό. Το διάγραμμα 8 παρουσιάζει κάποιες ταυτότητες και το μέγεθος της φυσαλίδας δείχνει την σπουδαιότητα της ταυτότητας. Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι οι άνθρωποι έχουν πολλές ταυτότητες που διασταυρώνονται και δημιουργούν την κοινωνική ταυτότητα των ατόμων και των ομάδων.

Διάγραμμα 8 Πολλαπλές Διασταυρούμενες Ταυτότητες

Note: Figure shows illustrative example of types of identities. The size of each bubble denotes the importance of an identity, which can vary across individuals, groups, and even the same individual over time.

Πηγή : Παγκόσμια Τράπεζα (WB), 2013, σελ. 68

Οι ομάδες αυτές που είναι ευάλωτες και περιθωριοποιημένες είναι οι βασικοί δικαιούχοι των σχεδίων δράσης χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό. Ακόμα, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι “κάθε άτομο και μέλος της

κοινωνίας κερδίζει από μια κοινωνία χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό που ενθαρρύνει και προωθεί την ατομική πρόοδο και υποστηρίζει την χειραφέτηση” (DESA, 2009, 21).

2.4. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης

Πως μπορούμε να πετύχουμε την κοινωνική ένταξη; Δεν υπάρχει απλή απάντηση ή γρήγορη συνταγή γι’ αυτό. Αλλά θα πρέπει όλοι να θυμόμαστε ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν είναι πεπρωμένο για όλες τις ομάδες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η αλλαγή είναι πάντα

εφικτή. Η ιστορία είναι γεμάτη παραδείγματα κοινωνικής αλλαγής σε σχέση με την κοινωνική ένταξη όπως το τέλος της φυλετικής διάκρισης στις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Νότια Αφρική, το κίνημα δικαιωμάτων των γυναικών καθώς και το κίνημα ΛΟΑΤ (LGBTQ).

Υπάρχουν πολλά προτεινόμενα πλαίσια για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης. Μπορεί κάποιος να ξεκινήσει με την εξάλειψη των εμποδίων της κοινωνικής ένταξης. Τα Ηνωμένα Έθνη προτείνουν τα παρακάτω βήματα για την εξάλειψη των εμποδίων :

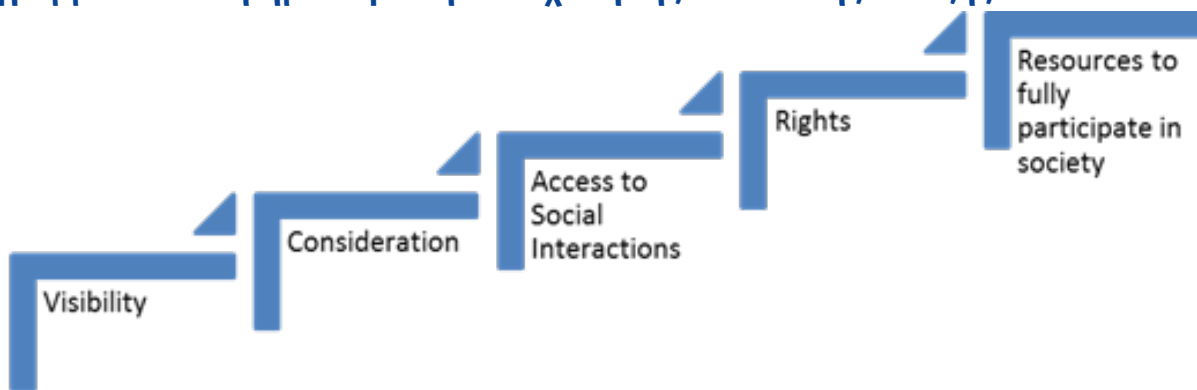
- Εξάλειψη των μεροληπτικών νόμων και πρακτικών
- Λήψη ειδικών μέτρων για την εξάλειψη της διάκρισης/προκατάληψης
- Διεθνή πλαίσια πολιτικής/σχεδίου δράσης σε σχέση με τις κοινωνικές ομάδες
- Αλλαγή της νοοτροπίας των ανθρώπων

Ακόμα και ο Goran Therborn (2007, σελ. 2, ανέφερε in DESA 2009) πρότεινε πέντε ιεραρχικά και πρόσθετα βήματα για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης. Για να πετύχει η υλοποίηση, κάθε βήμα θα πρέπει να ολοκληρώνεται και να επιτυγχάνεται πριν προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα.

Αυτές οι πέντε κατηγορίες ένταξης μπορούν να θεωρηθούν πρόσθετα βήματα για την ενίσχυση

της κοινωνικής ένταξης. Τα βήματα αυτά είναι ιεραρχικά με πρώτο βήμα την προβολή/ανάδειξη. Εάν δεν πραγματοποιηθούν τα χαμηλότερα βήματα το άτομο αποθαρρύνεται και είναι συγκρατημένο στο να προχωρήσει στο επόμενο βήμα. Σε καθένα από τα πέντε βήματα μπορεί να γίνει προσέγγιση και κατανόηση όσον αφορά την “διαδικασία” και τα “περιεχόμενα” (δείτε διάγραμμα 9).

Διάγραμμα 9 Πέντε βήματα για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης

Πηγή : DESA 2009, σελ. 14

Τα πέντε βήματα μπορούν να εξηγηθούν ως ακολούθως (DESA, 2009, σελ. 14-15):

- 1) Προβολή/Ανάδειξη : Πρώτα και κύρια, οι άνθρωποι πρέπει να έχουν την προσοχή μας, να αναγνωρίζονται και να εκφράζονται. Δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να ακουστεί μια άποψη εάν ένα άτομο ή μια ομάδα δεν έχει λόγο και δεν εκπροσωπείται στις διαδικασίες που συνθέτουν την επίσημη κοινωνία. Μια από τις μεγαλύτερες δυσκολίες ακόμα και σε τοπικό επίπεδο είναι η πραγματική σφυγμομέτρηση του πληθυσμού. Τα άτομα που δεν έχουν συμπεριληφθεί να μην υπάρχουν.
- 2) Εξέταση : Τα προβλήματα και οι ανάγκες των ατόμων και των ομάδων εξετάζονται από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Συχνά οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις φτωχές και περιθωριοποιημένες ομάδες ως σημαντικούς (άμεσα) ενδιαφερόμενους και συνεπώς, δεν εντάσσουν τις ανάγκες και τα προβλήματα τους.
- 3) Προσέγγιση σε Κοινωνικές Συναναστροφές: Οι άνθρωποι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε κοινωνικές δραστηριότητες και κοινωνικά δίκτυα στην καθημερινότητά τους, συμπεριλαμβανομένου των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, θρησκευτικών και πολιτικών δραστηριοτήτων.

4) Δικαιώματα : Οι άνθρωποι πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ενεργούν και να διεκδικούν, έχουν δικαίωμα να είναι διαφορετικοί, να έχουν νομικά δικαιώματα, να έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες, όπως στέγαση, εκπαίδευση, μετακίνηση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Πρέπει να έχουν δικαίωμα για εργασία και δικαίωμα συμμετοχής στην κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή. Το δικαίωμα της διεκδίκησης θα εξασθενίσει εάν κάποιος υφίσταται διάκριση.

5) Παροχή μέσων για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή στην κοινωνία: Αυτοί που δεν έχουν πρόσβαση σε δικαιώματα δεν μπορούν να έχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή στην κοινωνία. Ωστόσο, ακόμα και αν οι άνθρωποι έχουν δικαιώματα πρόσβασης, χωρίς τα επαρκή μέσα δεν θα έχουν πλήρη συμμετοχή. Συνεπώς, τα μέσα για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή σε όλες τις πτυχές των κοινωνικών δραστηριοτήτων αποτελούν το απώτερο βήμα για επιτυχημένη κοινωνική ένταξη. Όχι μόνο επειδή οι άνθρωποι δεν μπορούν να συμμετέχουν ή σταματούν να συμμετέχουν λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, αλλά επίσης λόγω των συνθηκών, όπως ανεπαρκής χρόνος ή ενέργεια, απόσταση, έλλειψη αναγνώρισης, έλλειψη σεβασμού, φυσική κατάσταση ή διστακτικότητα. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά χρειάζεται να ληφθούν υπόψη.

2.5.1. Ο ρόλος του κράτους

Πρέπει να θυμόμαστε ότι όλες αυτές οι ενέργειες για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης συνδέονται άμεσα με τις προσπάθειες, τις απόψεις, τους θεσμούς και την πολιτική του κράτους στα διάφορα επίπεδα. Το κράτος, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές θα πρέπει να συνεργάζονται για να μπορέσουν να δημιουργήσουν κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς και με αρμονία επειδή οι πολιτικές και οι θεσμοί αυτών "καθορίζουν τους 'κανόνες του παιχνιδιού' για τις κοινωνικές σχέσεις και την κατανομή της εξουσίας, της κοινωνικής θέσης και του ελέγχου στα μέσα, μπορούν να υποκινήσουν την κοινωνική ένταξη ή, αλλιώς, να περιορίσουν τον αντίκτυπο τους" (Ηνωμένα Έθνη, 2016, σελ. 22). Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθούν διαδικασίες πολιτικής χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό σε παγκόσμιο επίπεδο

λόγω της διακρατικής φύσης των παραγόντων που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό. Τα Ηνωμένα Έθνη και η Παγκόσμια Τράπεζα δουλεύουν για την άμβλυνση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα Ηνωμένα Έθνη θέτουν στο επίκεντρο την κοινωνική ένταξη στη νέα Ατζέντα 2030 για την Βιώσιμη Ανάπτυξη που υιοθετήθηκε από τα Κράτη Μέλη το Σεπτέμβριο του 2015. Ένας από τους κύριους στόχους της Ατζέντας 2030 είναι να μην παραμεληθεί κανένας. Η Παγκόσμια Τράπεζα αντιμετωπίζει τον κοινωνικό αποκλεισμό ως ηθικό καθήκον. Η Παγκόσμια Τράπεζα παρουσιάζει πολλά στοιχεία, πληροφορίες και πηγές για την κοινωνική ένταξη στο <http://www.worldbank.org/en/topic/social-inclusion>

Χρειάζεται να γίνουν οι βασικές ενέργειες από τις κυβερνήσεις ώστε να μην παραμεληθεί κανένας (Ηνωμένα Έθνη, 2016, σελ. 121):

- Η ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης καθώς και η αντιμετώπιση των φραγμών που δημιουργούν και συντηρούν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Μια παγκόσμια προσέγγιση στην κοινωνική πολιτική, που θα συμπληρώνεται με ειδικά ή στοχευμένα μέτρα, αποτελούν το κλειδί για την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού και της κοινωνικής αδικίας.
- Θεσμική αλλαγή η οποία διασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν αποκλεισμοί στους θεσμούς μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ίσων ευκαιριών για όλους τους πολίτες για να συμμετέχουν στη δημόσια ζωή με ίσους όρους.
- Αλλαγή των κοινωνικών, πολιτιστικών και πολιτικών κανόνων που ενισχύουν ή διαιωνίζουν τις σχέσεις άνισης δύναμης/εξουσίας και τις αδικίες που βιώνονται από κάποιες κοινωνικές ομάδες. Αυτή είναι συχνά μια μακροπρόθεσμη διαδικασία, η οποία εξαρτάται από τις εθνικές και τοπικές συνθήκες, αλλά με πολιτική θέληση οι κυβερνήσεις μπορούν να επηρεάσουν και να βοηθήσουν ώστε να αλλάξουν,

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται εντατικά για την εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης από τις αρχές του 2000. Επιδιώκει αυτούς τους στόχους και τις προτεραιότητες μέσω της στήριξης των προσπάθειών των "χωρών της Ε.Ε" για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων τους μέσω των προβλεπόμενων ενεργειών στην Πρωτοβουλία ενάντια στη Φτώχεια και

τον Κοινωνικό Αποκλεισμό και την Κοινωνική Επένδυση καθώς και των ευρωπαϊκών κονδυλίων, ιδιαίτερα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου" (ΕΥ 2018 <http://ec.europa.eu/social>). Η ευθύνη της Ε.Ε. για την πολιτική στον τομέα της απασχόλησης, των κοινωνικών θεμάτων και της κοινωνικής ένταξης μοιράζεται μεταξύ της Ε.Ε και των κρατών μελών της. Από αυτή την άποψη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή :

- Συντονίζει και παρακολουθεί την εθνική πολιτική
- Ενισχύει τον καταμερισμό των ορθών πρακτικών σε τομείς όπως απασχόληση, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός και συντάξεις
- Θεσπίζει νόμους και παρακολουθεί την εφαρμογή τους σε τομείς όπως εργασιακά δικαιώματα και συντονισμός των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Box 3 Οι στόχοι της Ε.Ε. για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη

Για να υπάρξει “ένα καθοριστικό αποτέλεσμα στην εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού”, τέθηκαν τρεις αντικειμενικοί στόχοι για την κοινωνική ένταξη, οι οποίοι είναι :

- “πρόσβαση στους πόρους για όλους, δικαιώματα και υπηρεσίες που είναι απαραίτητα για την συμμετοχή στην κοινωνία, πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, και καταπολέμηση όλων των μορφών διάκρισης που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό”; 102 Έκθεση του Γενικού Γραμματέα για την Υλοποίηση του Παγκόσμιου Προγράμματος Δράσης για Άτομα με Ειδικές ανάγκες [A/62/157], 2007, 37
- “η ενεργή κοινωνική ένταξη όλων, για την ενίσχυση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού”;
- “ να συντονιστεί σωστά η πολιτική κοινωνικής ένταξης και να συμμετέχουν όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης και ο κατάλληλοι φορείς, συμπεριλαμβανομένου των ατόμων που βιώνουν φτώχεια, για να είναι λειτουργική και αποτελεσματική και να ενσωματωθεί στις σχετικές πολιτικές του δημοσίου, μαζί με την οικονομική, προϋπολογιστική, εκπαιδευτική πολιτική και την πολιτική κατάρτισης και τα προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων ”.

Βασικές Προτεραιότητες της Ε.Ε.

- αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας αναπτύσσοντας ενεργές πολιτικές και εξασφαλίζοντας καλύτερη διασύνδεση ανάμεσα στην κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την δια βίου μάθηση
- Εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας για να διασφαλιστεί ότι είναι βιώσιμα, επαρκή και προσβάσιμα από όλους
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση επενδύοντας περισσότερο στο ανθρώπινο κεφάλαιο όλων των ηλικιών και εστιάζοντας ιδιαίτερα στις πιο ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- Εξάλειψη της παιδικής φτώχειας παρέχοντας εγγυήσεις για την εκπαίδευση τους, αυξάνοντας την βοήθεια που δίνεται στις οικογένειες τους και εξασφαλίζοντας την προστασία των δικαιωμάτων τους
- Εξασφάλιση αξιοπρεπούς χώρου διαμονής για τις κοινωνικά ευάλωτες ομάδες και ανάπτυξη ενιαίων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση της έλλειψης στέγης
- Βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες στους τομείς της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών, των μεταφορών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Εξάλειψη της διάκρισης με βάση το φύλο και βελτίωση της κοινωνικής ένταξης ατόμων με ειδικές ανάγκες, εθνικών μειονοτήτων και μεταναστών.

Πηγή : Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2005

Πηγή: Διασκευασμένο από DESA 2009, 36-37.

Απόψεις - Ερωτήσεις (Ωρα για σκέψη)

1) Έχετε διαβάσει το κεφάλαιο για τα άτομα που πρέπει να συμπεριληφθούν/ενταχθούν. Σκεφτείτε τώρα το δικό σας ατομικό/προσωπικό και επαγγελματικό περιβάλλον και σημειώστε τις ομάδες των ατόμων που συναντάτε και οι οποίοι περιλαμβάνονται.

	Ατομικό/Προσωπικό	Επαγγελματικό
Ομάδες/άτομα		

2) Υπάρχουν άτομα από την οικογένειά σας και το δίκτυο των φίλων σας που δεν περιλαμβάνονται με οποιοδήποτε τρόπο; Γιατί και πως αποκλείονται; Παράδειγμα : Αποκλεισμός της κόρης κατά τον καταμερισμό της κληρονομιάς της οικογένειας, ή αποκλεισμός λόγω ασθένειας ή αναπηρίας.

3) Εάν σκεφτείτε τη δουλειά σας και τους πελάτες σας, παρατηρήσατε ποτέ ή γνωρίζετε κάποιον που αποκλείστηκε; Παρακαλώ σκεφτείτε γιατί και πως. Τι συνέβη; Ποιοι ήταν οι λόγοι και τα θέματα;

**Εάν θέλετε να αναλύσετε περισσότερο τον οργανισμό σας,
μπορείτε να ελέγξετε το σχήμα του δικτύου OED**

https://www.dcu.ie/sites/default/files/edc/pdf/oed_grid_good-practice-example.pdf

4) Τι πιστεύετε για τις ενέργειες που προτείνονται παραπάνω σχετικά με την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης; Ποιες επιπρόσθετες ενέργειες και τα βήματα θα μπορούσαν να γίνουν για να εξαλειφθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός και να ενισχυθεί η κοινωνική ένταξη; Γράψτε τις ιδέες σας και συγκρίνετε τις με των συναδέλφων σας.

3. Εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό

Προετοιμασία

- 1) Έχετε ακούσει ποτέ για την εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό; Γνωρίζετε πως λειτουργεί;
- 2) Πως μπορεί να επιτευχθεί εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό; Πως μπορεί να επιτευχθεί η εκπαίδευση ενηλίκων χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό ;
- 3) Ξέρετε πως μπορείτε να έρθετε σε επαφή με άτομα που μπορεί να χρειάζονται τη βοήθειά σας;
- 4) Υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση στη βιβλιοθήκη/ οργανισμό σας; Εάν όχι, ποιοι είναι οι λόγοι;

Στο προηγούμενο κομμάτι συζητήσαμε τις βασικές έννοιες και τα πλαίσια της κοινωνικής ένταξης. Σε αυτό το κομμάτι θα επικεντρωθούμε στην κοινωνική ένταξη στην εκπαίδευση και την διδασκαλία χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό.

Η Διακήρυξη της Σαλαμάνκα έθεσε τις βάσεις της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμό

σε παγκόσμιο επίπεδο στο Παγκόσμιο Συνέδριο για την Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες που πραγματοποιήθηκε από την UNESCO το 1994, όπου αναπτύχθηκαν οι αρχές της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και αναδιατυπώθηκαν στο Παγκόσμιο Φόρουμ Εκπαίδευσης στο Ντακάρ (2000).

Στη Διακήρυξη της Σαλαμάνκα η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς ορίζεται ως εξής :

“...τα σχολεία θα πρέπει να φιλοξενούν όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από την σωματική, πνευματική, κοινωνική, ψυχική, γλωσσική ή άλλη κατάσταση. Θα πρέπει να αποτελούνται από παιδιά με ειδικές ανάγκες και ταλαντούχα παιδιά, παιδιά άστεγα και εργαζόμενα, παιδιά από απομακρυσμένους ή νομαδικούς πληθυσμούς, παιδιά γλωσσικών, εθνικών ή πολιτιστικών μειονοτήτων και παιδιά από άλλες φτωχές (μη προνομιούχες) ή περιθωριοποιημένες περιοχές ή ομάδες” (Η Διακήρυξη της Σαλαμάνκα και το Πλαίσιο Δράσης για την Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές ανάγκες, παράγραφος 3).

Εδώ “η κοινωνική ένταξη θεωρείται μια διαδικασία αντιμετώπισης και αντίδρασης στην ποικιλομορφία/διαφορετικότητα των αναγκών όλων των μαθητών μέσω της αύξησης της συμμετοχής στη μάθηση/εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την κοινωνία και της μείωσης του κοινωνικού αποκλεισμού στα πλαίσια της εκπαίδευσης” (UNESCO, 2003, σελ. 7). Αν

και η Διακήρυξη της Σαλαμάνκα αναφέρει την σχολική εκπαίδευση, η UNESCO (2003) ορίζει την εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό με πιο ευρεία διάσταση ως “η κατάλληλη αντίδραση στο ευρύ φάσμα των μαθησιακών αναγκών σε περιβάλλοντα τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης” (σελ. 7).

UNESCO (2005, σελ. 15-16) ορίζει τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό στον Οδηγό για την Κοινωνική Ένταξη :

-Η Κοινωνική Ένταξη είναι μια διαδικασία. Με άλλα λόγια, η κοινωνική ένταξη πρέπει να θεωρείται μια ασταμάτητη αναζήτηση για την εξεύρεση καλύτερων τρόπων ανταπόκρισης στην διαφορετικότητα/ποικιλομορφία. Ο στόχος είναι να μάθει κάποιος πώς να ζει με κάτι διαφορετικό και πώς να μάθει από κάτι διαφορετικό. Με τον τρόπο αυτό οι διαφορές αντιμετωπίζονται πιο θετικά σαν ερέθισμα για την ενθάρρυνση της απόκτησης γνώσεων, ανάμεσα στα παιδιά και τους ενήλικες.

-Η κοινωνική ένταξη αφορά τον προσδιορισμό και την εξάλειψη των φραγμών. Συνεπώς, αφορά τη συλλογή, τη σύγκριση και την αξιολόγηση πληροφοριών από ένα πλήθος πηγών ώστε να σχεδιαστούν οι βελτιώσεις στην πολιτική και την υλοποίηση. Αφορά την χρήση διαφόρων ειδών στοιχείων για την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της επίλυσης των προβλημάτων.

-Η κοινωνική ένταξη αφορά την παρουσία, συμμετοχή και την επιτυχία όλων των μαθητών. Εδώ "η παρουσία" αφορά που εκπαιδεύτηκαν/ενημερώθηκαν τα παιδιά και πόσο αξιόπιστα και πως ακριβώς παρακολούθησαν, "η συμμετοχή" έχει σχέση με τη φύση των εμπειριών τους ενώ βρίσκονται εκεί και, συνεπώς, πρέπει να συμπεριληφθούν οι απόψεις των ίδιων των μαθητών και η "επιτυχία" αφορά τα αποτελέσματα της μάθησης/εκπαίδευσης σε όλο το πρόγραμμα σπουδών, και όχι απλά στα αποτελέσματα των τεστ ή των εξετάσεων.

- Η κοινωνική ένταξη δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις ομάδες μαθητών που ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο περιθωριοποίησης, κοινωνικού αποκλεισμού ή αποτυχίας. Αυτό υποδηλώνει την ηθική ευθύνη να διασφαλιστεί ότι αυτές οι ομάδες που στατιστικά διατρέχουν περισσότερο "κίνδυνο" παρακολουθούνται προσεκτικά και ότι, όπου χρειάζεται, λαμβάνονται μέτρα για να διασφαλιστεί η παρουσία, συμμετοχή και επιτυχία τους στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Η εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό αφορά το σχεδιασμό, την δημιουργία και την παροχή υπηρεσιών για όλους τους μαθητές όλων των επιπέδων ανεξάρτητα

από το υπόβαθρο/κοινωνικές συνθήκες και την ταυτότητα τους και πώς να ενθαρρύνει τους μαθητές ώστε να γίνουν ενεργοί συμμετέχοντες της κοινωνίας στην οποία ζουν.

Η εκπαίδευση θεωρείται ένας τρόπος για την ενθάρρυνση των ατόμων ιδιαίτερα αυτών που ζουν σε μη προνομιούχες (φτωχές) συνθήκες (Δείτε τον Paulo Freire και τη δουλειά του για τον ενισχυτικό ρόλο της εκπαίδευσης). Μπορούμε να ορίσουμε την χειραφέτηση ως "την απόκτηση της γνώσης και των ικανοτήτων που είναι απαραίτητα για να ελέγξουν τις ευκαιρίες στη ζωή τους. Αφορά την ενίσχυση της δυνατότητας των ατόμων (και των ομάδων) να παίρνουν

αποφάσεις, και να καθορίζουν την τύχη τους σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι μέχρι τώρα " (UNESCO, 2005, σελ. 28). Η χειραφέτηση των ατόμων με φτωχό υπόβαθρο όπως πρόσφυγες είναι πολύ σημαντική για την κοινωνική ένταξη καθώς μέσω της χειραφέτησης, μπορούν να εξαλειφθούν κάποιοι φραγμοί για την κοινωνική ένταξη όπως ανασφάλεια, έλλειψη πρόσβασης σε διάφορα είδη υπηρεσιών και αγορών.

Η εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό χρειάζεται πολυδιάστατη δουλειά στο εκπαιδευτικό σύστημα, ξεκινώντας από το επίπεδο πολιτικής μέχρι το μικρο-επίπεδο στην τάξη του ατόμου και ακόμα τη σχέση μεταξύ δασκάλου και μαθητών. Αυτό συμπεριλαμβάνει το πρόγραμμα μαθημάτων, τη φυσική δομή του περιβάλλοντος μάθησης, την οργανωτική δομή των εκπαιδευτικών οργανισμών και των σχολείων, τις μεθόδους διδασκαλίας και τη στάση και τις γνώσεις του προσωπικού. Το πρόγραμμα σπουδών, αυτό που διδάσκουμε στους μαθητές, για παράδειγμα, μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για την εκπαίδευση χωρίς

κοινωνικό αποκλεισμό. Μπορεί να προϋποθέτει την αποδοχή συγκεκριμένων αξιών, να είναι αυστηρό, να έχει έλλειψη ποικιλομορφίας, να επιβάλει κυρίαρχες ιδέες στις μειονότητες, μπορεί να είναι γεμάτο προκαταλήψεις και να αναπαράγει ανισότητες. Ωστόσο, ένα πρόγραμμα μαθημάτων χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό μπορεί να υπάρξει και να επιβιώσει μόνο μέσω μιας πολιτικής χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό και προσωπικό που πιστεύει στην εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό. Συνεπώς, η εκπαίδευση χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό χρειάζεται μια ολιστική και ευρεία αντίληψη για να λειτουργήσει πραγματικά.

3.1. Η κοινωνική Ένταξη στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Η εφαρμογή της ιδέας της κοινωνικής ένταξης στην εκπαίδευση ενηλίκων και γενικά, στη διαβίου μάθηση είναι ακόμα σχετικά καινούργια και ειδικά η ευρύτερη χρήση της για την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης για τους εκπαιδευτές ενηλίκων, τους εκπαιδευτές, και το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν είναι καθόλου συχνή. Μια από τις πρώτες πρωτοβουλίες σε αυτό τον τομέα, μια ομάδα εργασίας από το Γερμανικό Ινστιτούτο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων -German Institute for Adult Education (DIE) συνεργάστηκε με τον Martin Kronauer (Kil & Kronauer, 2011), ένα πρωτοπόρο στη θεωρία ανάπτυξης της κοινωνικής ένταξης, για την διεξαγωγή εμπειρικής έρευνας στην “αστική και κοινωνική ανισότητα”, στην “αλλαγή των εργασιακών και νέων κοινωνικών ζητημάτων”.

Στα πλαίσια της διαδικασίας προσέγγισης των ομάδων στόχου παρουσιάζουμε τη μέθοδο εκπαιδευτικής προσέγγισης ως στυλοβάτη της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς (NI-ACE, 2001). Στα πλαίσια της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, συμπεραίνεται ότι μόνο αυτοί (εδώ αυτοί που προσφέρουν υπηρεσία σε δημόσιες βιβλιοθήκες) που διαθέτουν ολοκληρωμένη αντίληψη στο θέμα συνεργασίας με περιθωριοποιημένες και μη προνομιούχες ομάδες μπορούν να προτείνουν τι είναι αυτό που χρειάζεται “ενεργή προσέγγιση”. Το να εργάζεσαι στην περιοχή, να ενεργείς συμβουλευτικά, να ακούς και να συνεργάζεσαι με αποκλεισμένες ομάδες και κοινότητες είναι επίσης σημαντικό για το project μας. Η εκπαιδευτική προσέγγιση ορίζεται από το Εθνικό Ινστιτούτο για τη Συνεχή Εκπαίδευση Ενηλίκων - NIACE (2001) ως

“μια διαδικασία μέσω της οποίας γίνεται επικοινωνία σε μη θεσμικά περιβάλλοντα με άτομα τα οποία υπό φυσιολογικές συνθήκες δεν θα χρησιμοποιούσαν την εκπαίδευση ενηλίκων και παρακολουθούν και συμμετέχουν από κοινού στο σχεδιασμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων, στα προγράμματα και τα σεμινάρια ανάλογα με τις περιπτώσεις και τις ανάγκες τους (Kevin Ward, Replan review, 1, 1986)” (σελ. 2).

Συνεπώς, αυτό σημαίνει, παροχή των κατάλληλων μέσων στους πρόσφυγες, για παράδειγμα, προσέγγιση του περιβάλλοντος τους στην περιοχή, ανάπτυξη επιχειρηματικού και εργασιακού δικτύου και ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευτικών και τους αφορά ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της επιπλέον εκπαίδευσης. Η προσέγγιση ατόμων με μη προνομιούχο υπόβαθρο όπως πρόσφυγες και αιτούντες ασύλου απαιτεί στρατηγικές μη

παραδοσιακής προσέγγισης. Στην περίπτωση μας, οι βιβλιοθήκες θα χρησιμοποιηθούν ως μη-θεσμικός χώρος μάθησης και θα έρθουν σε επαφή με τους πρόσφυγες κοινωνικοί λειτουργοί και βιβλιοθηκάριοι. Όπως αναφέρθηκε στην έκθεση της ανάλυσης αναγκών (Δείτε WIFO, 2017) ειδικά αυτοί που ζουν σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές χωρίς καθόλου πρόσβαση σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες χρειάζονται μικρό ερέθισμα και προτάσεις για τον τρόπο που ζουν.

Το NIACE (2001) αναγνωρίζει τέσσερα διαφορετικά μοντέλα εκπαιδευτικής προσέγγισης. Αυτά είναι:

Διάγραμμα 10 Μοντέλα Προσέγγισης

Πηγή : Διασκευασμένο από το NIACE, 2001, σελ. 2.

Για παράδειγμα, στο project LIB(e)RO, εφαρμόστηκε το περιφερόμενο (peripatetic) μοντέλο το οποίο χρησιμοποιούν οι βιβλιοθήκες ως περιβάλλον μάθησης.

Οι στρατηγικές “προσέγγισης” μπορούν μόνο να πετύχουν εάν εφαρμοστεί/τηρηθεί και η αντίληψη χωρίς αποκλεισμούς μέσα στον οργανισμό, ο οποίος ως χώρος μάθησης παρέχει νέα και εγγυημένη μαθησιακή εμπειρία /ανταλλαγής ιδεών. Συνεπώς, είναι πολύ σημαντικό να εφοδιαστούν οι βιβλιοθήκες και οι κοινωνικοί λειτουργοί με τα σωστά εργαλεία , τις μεθόδους και τις δεξιότητες όσον αφορά την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Οι δεξιότητες και οι ικανότητες προσέγγισης που είναι σημαντικό να αναπτυχθούν είναι (δείτε Kil, Dasch, & Henkes, 2013):

- Ικανότητα επικοινωνίας με άλλους ανθρώπους και ανακάλυψη των μαθησιακών ενδιαφερόντων και αναγκών τους
- Ικανότητα προσαρμογής με διαφορετικές ομάδες και διαφορετικές καταστάσεις
- Ευαισθησία και σεβασμός στους άλλους και στον τόπο που τους φιλοξενεί
- Ικανότητα αντίδρασης σε διαφορετικές επιθυμίες και ανάγκες
- Ικανότητα διεξαγωγής τοπικής έρευνας
- Ικανότητα ανακάλυψης των τοπικών δικτύων
- Ικανότητα συνεργασίας και διαπραγμάτευσης με ένα εύρος οργανισμών, ομάδων και ατόμων
- Ικανότητα εξεύρεσης και διαπραγμάτευσης της χρήσης εγκαταστάσεων/χώρων
- Ικανότητα διαμεσολάβησης μεταξύ ομάδων και παρόχων
- Ευαισθησία όσον αφορά το φύλο
- Κίνητρα για τη δια βίου μάθηση
- Ικανότητα ομαδικής συνεργασίας
- Ικανότητα αντίληψης της διαφορετικότητας στη ζωή
- Ικανότητα ανταλλαγής γνώσεων
- Ενίσχυση της πολιτιστικής αντίληψης
- Κατανόηση της δημογραφικής αλλαγής
- Ικανότητα παροχής βοήθειας, υλικών για την ενίσχυση της μάθησης και διαφορετικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων.
- Ικανότητα ανάληψης δράσης ως καθοδηγητές/μέντορες για τους συμμετέχοντες

Πιστεύουμε ότι αυτές οι ικανότητες και δεξιότητες είναι σημαντικές στη συνεργασία με ομάδες μη προνομιούχες όπως οι πρόσφυγες. Ο εφοδιασμός των βιβλιοθηκάρων με τις απαραίτητες ικανότητες για την υποστήριξη των προσφύγων και την χειραφέτηση τόσο των προσφύγων όσο και αυτών.

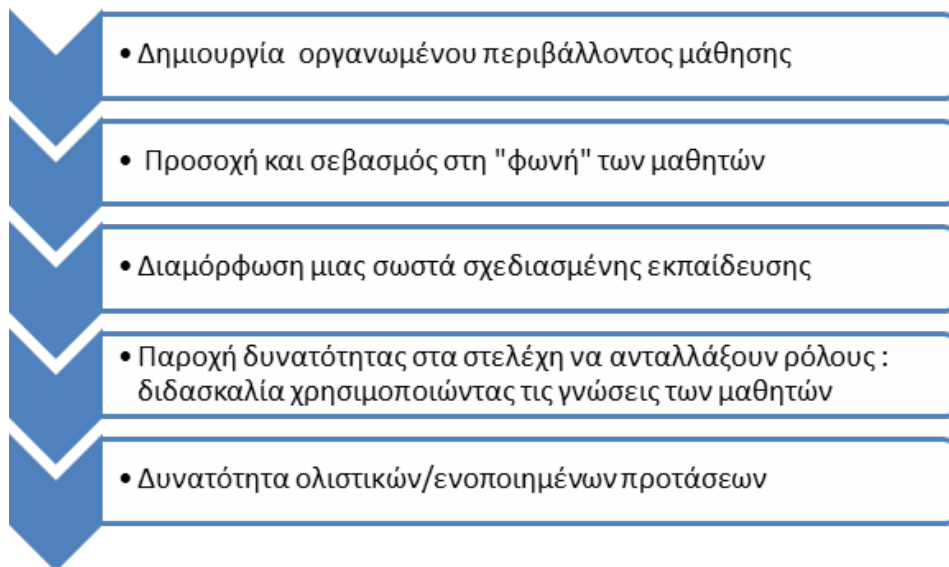
3.1.1. Γενικές Αρχές που πρέπει να τηρηθούν

Οι γενικές αρχές της μάθησης χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό αναγνωρίστηκαν από το χρηματοδοτούμενο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Grundtvig „OED: Outreach – Empowerment – Diversity“ (LLP EU 517734-LLP-1-2011-1-Be-GrundtvigGn).

Οι πέντε αρχές του δικτύου OED (Kil, Dasch, & Henkes, 2013; Kil&Motschilnig

2014) προσφέρουν κατευθυντήρια γραμμή ως προς τη μεθοδολογική ενίσχυση της μάθησης με γνώμονα την ενσωμάτωση κάτι που απαιτεί ανάπτυξη δεξιοτήτων, οι οποίες μπορούν να προωθούνται ή να ενισχύονται από την εκπαιδευτική ηλεκτρονική πλατφόρμα του LIB(e)RO:

Διάγραμμα 11 Οι πέντε γενικές αρχές του δικτύου OED

1. Δημιουργία οργανωμένου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος

Μια επεξηγηματική και θαρραλέα “αντίληψη του χώρου” αποτελεί προϋπόθεση για μια επιτυχημένη εφαρμογή των γενικών αρχών. Το θέμα είναι να δημιουργηθούν χώροι εκπαίδευσης όπου θα μπορεί να γίνει η εκπαίδευση χωρίς περιορισμούς και εμπόδια. Οι βιβλιοθήκες προσφέρουν πολύ καλές συνθήκες, μπορούν να προσκαλέσουν εκπαιδευτές, διαθέτουν αναγνωστήρια, υπαίθριες εγκαταστάσεις, αίθουσες συνεδριάσεων, προσφέρουν ευρείες υπηρεσίες.

2. Προσοχή και σεβασμός της ‘φωνής’ των μαθητών

Στο Γερμανόφωνο κόσμο υπάρχει ένας ξεπερασμένος εκπαιδευτικός όρος, ‘pädagogische Kniebeuge’ [pedagogical knee-bend]. Το προσωπικό που εργάζεται στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς (στην περίπτωση μας –στις βιβλιοθήκες) θα πρέπει να είναι διατεθειμένο να συμμετέχει ενεργά και να ενεργεί αυτόνομα χρησιμοποιώντας τις παιδαγωγικές του γνώσεις. Όλοι πρέπει να είναι διατεθειμένοι να ασχοληθούν ενεργά με την κοσμοθεωρία των άλλων και να είναι διαθέσιμοι και εξυπηρετικοί όταν συναντούν τους (πιθανούς) συμμετέχοντες. Η ικανότητα αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ‘φυσικό’ χαρακτηριστικό με το οποίο γεννιέται όποιος εργάζεται σε μια βιβλιοθήκη. Τα στερεότυπα και η αντιπαράθεση με τα στερεότυπα (οι απειλές από στερεότυπα (δηλ. Steele 1997) αποτελούν μέρος της καθημερινότητας για κάθε άνθρωπο και πηγάζουν από την πολιτιστική κοσμοθεωρία, δηλ. βασίζονται στις εμπειρίες που έχουν περάσει από γενιά σε γενιά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Για την αντιμετώπιση αυτών χρειάζεται επαγγελματικός τρόπος, προκαταρκτική εργασία και επαφή με άτομα που έχουν ήδη ασχοληθεί ενεργά με την ομάδα και/ή αποτελούν μέρος της ομάδας. Οι κοινωνικοί λειτουργοί σίγουρα έχουν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των βιβλιοθηκάρων για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

3. Εκπαιδευτική Συνοχή

Η επόμενη γενική αρχή αφορά την ικανότητα εναρμόνισης/συντονισμού του περιεχομένου, των μεθόδων και των εκπαιδευτικών ομάδων στην εκπαίδευση ενηλίκων : διδασκαλία. Η μάθηση μαζί με τους συμμετέχοντες χρειάζεται μια ατομική προσέγγιση (χωριστά σημεία αναφοράς , αφήνουμε το περιθώριο στους μαθητές να μάθουν με το δικό τους ρυθμό και να προχωρήσουν μεμονωμένα με τη βοήθεια της χρήσης υπολογιστών στην εκπαίδευση), να βιώσουν οι ίδιοι την πρόοδο τους στην μάθηση (χειραφέτηση) ενώ παράλληλα να καταφέρουν να επικοινωνήσουν με την ομάδα, και να βιώσουν την κοινωνική μάθηση/εκπαίδευση χωρίς να αποθαρρυνθούν από το δικό τους επίπεδο μάθησης λόγω της ‘κοινωνικής σύγκρισης’ και οι βιβλιοθήκες ως τόπος μάθησης είναι ένα ιδιαίτερα καλό σημείο εκκίνησης καθώς έχουν απόλυτη “προσβασιμότητα” αφού όλα είναι δωρεάν και το κόστος εκμάθησης/εκπαίδευσης δεν αποτελεί εμπόδιο. Ωστόσο, μπορεί να καταλήξει σε πιστοποιητικά μέσω online εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επίσης μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στους χρήστες να παρακολουθήσουν τη βασική εκπαίδευση, και πολιτιστικές δραστηριότητες και κατάρτιση με ένα καλό σύστημα πληροφόρησης και καθοδήγησης και με δυνατότητα e-learning.

4. Παροχή δυνατότητας στους εκπαιδευτές να ανταλλάξουν ρόλους: να διδάξουν χρησιμοποιώντας τις γνώσεις των μαθητών

Όπως την πρώτη, αυτή η γενική αρχή είναι μια από τις πιο ριζοσπαστικές στην υλοποίηση των στρατηγικών προσέγγισης : η γραμμή ανάμεσα στο ρόλο του δασκάλου και του μαθητή είναι ασαφής : οι δάσκαλοι γίνονται μαθητές και οι μαθητές γίνονται δάσκαλοι. Η αιτία και το αποτέλεσμα αυτής της αρχής πρέπει να εφαρμόζονται και να λαμβάνονται υπόψη από τις βιβλιοθήκες. Αφενός, οι νέοι με μη προνομιούχο υπόβαθρο βασίζονται στις γνώσεις των βιβλιοθηκάριων, καθώς λόγω των ιδιαίτερων (προσωρινών) συνθηκών διαβίωσης τους μπορεί να χρειαστούν πληροφορίες για την περιοχή αλλά και ειδικές πληροφορίες στις οποίες δύσκολα μπορεί να έχουν πρόσβαση. Αφετέρου, οι νέοι αυτοί μπορούν να βοηθήσουν τους βιβλιοθηκάριους ώστε να κατανοήσουν την κατάσταση και τις ανάγκες τους και να βρουν τα σωστά υλικά, βιβλία και υλικά e-learning που θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν.

5. Ολιστικές ενοποιημένες προτάσεις / Εμπειριστατωμένα προγράμματα

Όταν σχεδιάζονται τα εκπαιδευτικά προγράμματα η προσήλωση στις ομάδες-στόχο που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό ενέχει τον κίνδυνο να υποστηριχθούν οι προβληματικές ομάδες και να ενισχυθούν οι μηχανισμοί για τον κοινωνικό αποκλεισμό. Συνεπώς, οι βιβλιοθήκες πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες οι οποίες θα καταλήγουν στην ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία και παράλληλα, να είναι διαθέσιμες για αλλαγές. Αυτό απαιτεί κάτι περισσότερο από ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον : οι υπηρεσίες και η δομή του εκπαιδευτικού προγράμματος θα πρέπει να υποδεικνύουν ποικιλομορφία και ανοικτή στάση/δεκτικότητα. Όλοι οι εκπαιδευτικοί και πολιτιστικοί οργανισμοί “στην περιοχή” θα πρέπει να είναι σε εμφανή σημείο και εύκολο να τις εντοπίσουν οι νέοι πρόσφυγες (για παράδειγμα, ένα χάρτη του δήμου/της περιοχής με τα κέντρα (hotspots) για εκπαίδευση, αθλητισμό, ψυχαγωγία και πολιτιστικές δραστηριότητες). Η καθαρά “μηχανική” προσβασιμότητα συχνά είναι προβληματική : η ενοικίαση ποδηλάτων, εισιτήρια από κουτιά με δωρεές, κλπ. είναι δυνατότητες για να δοκιμάσει η βιβλιοθήκη νέους τρόπους και προσεγγίσεις.

Δραστηριότητες (Ώρα για δράση)

1) Διαβάσατε το κεφάλαιο για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμό και τις γενικές αρχές της. Τώρα ήρθε η ώρα να σκεφτείτε για αλλαγές στο δικό σας περιβάλλον. Ακόμα και οι μικρές αλλαγές και τα μικρά βήματα είναι καλύτερα από το να μη γίνει καμιά αλλαγή. Αρχίστε να σκέφτεστε για τις επουσιώδεις λεπτομέρειες και τα φυσικά εμπόδια για τους πιθανούς χρήστες που θα έρθουν. Για παράδειγμα: η βιβλιοθήκη σας φαίνεται εύκολα; Μπορούν όλοι να την βρουν εύκολα; Υπάρχουν ταμπέλες ή πληροφορίες που να δείχνουν πώς να έρθουν στη βιβλιοθήκη σας από βασικά σημεία όπως ο σταθμός του τρένου ή το κτίριο του δήμου;

Για να φθάσουν	Για να συμμετέχουν
Υποδείξεις για να σας βρουν	Πρόσβαση στα μέσα

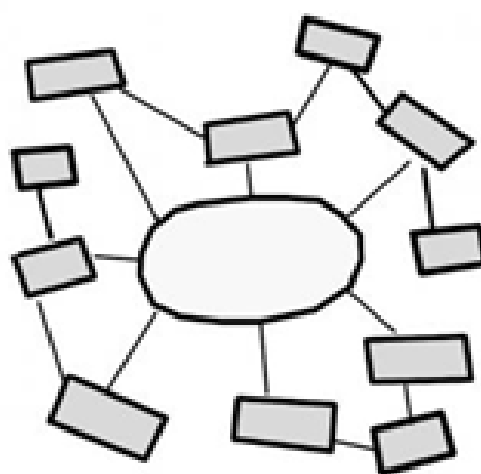
Μετά, σκεφτείτε τις εναλλακτικές λύσεις για να απομακρύνετε αυτά τα φυσικά εμπόδια

Εμπόδιο	Λύση
Προτάσεις για να σας βρίσκουν	Καλύτερη θέση στις επιγραφές/ταμπέλες

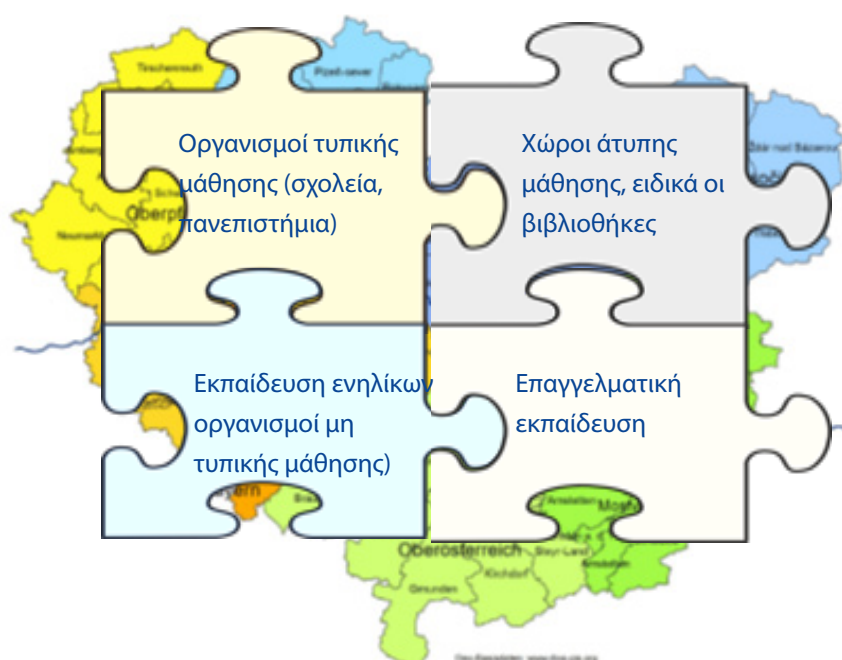
Τώρα, σκεφτείτε τα εμπόδια που αφορούν τη συμμετοχή στις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης

Φραγμός	Λύση (Τι μπορείτε να κάνετε)
Πρόσβαση στα μέσα	Οδηγίες που είναι εύκολο να εφαρμοστούν (τα εικονογράμματα θα μπορούσε να είναι ένας καλός τρόπος για να αναβαθμίσετε τις οδηγίες σας. Μπορείτε να ετοιμάσετε ένα εικονόγραμμα μαζί με τους χρήστες-μετανάστες με βάση τις εμπειρίες και την αντίληψη τους. Δείτε τα Αστικά Εικονογράμματα http://www.migrantas.org/web_migrantas_english.html)

2) Φτιάξτε ένα χάρτη με το δίκτυο των οργανισμών μάθησης στο κοντινό και μακρινό περιβάλλον σας για να γίνει γνωστή η υποδομή μάθησης. Είναι σημαντικό να ξέρετε ότι δεν είστε μόνοι και ότι έχετε την ευκαιρία να συνεργαστείτε με όλους αυτούς τους οργανισμούς μάθησης συμπεριλαμβανομένου των νηπιαγωγείων, των σχολείων, των κέντρων εκπαίδευσης ενηλίκων και των δημόσιων κέντρων, των εταιριών, των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών και των εθελοντικών οργανισμών. Μπορείτε να τοποθετήσετε ένα χάρτη στον τοίχο, ή ένα παζλ, ή να χρησιμοποιήσετε μόνο ένα σχέδιο του δικτύου. Εκτυπώστε το αποτέλεσμα και αναρτήστε το στη βιβλιοθήκη. Μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε αυτό το χάρτη/πάζλ μαζί με τους χρήστες- μετανάστες. Να είστε διαθέσιμοι και ευέλικτοι για αλλαγές και προσθήκες στο χάρτη/πάζλ σας εφόσον οι πελάτες σας μπορεί να βοηθήσουν σε αυτό. Μπορείτε να τον συνδέσετε με τις πηγές σας στη βιβλιοθήκη. Για παράδειγμα, ένα ράφι όπου θα εκτεθούν τα βιβλία και άλλες πηγές σχετικά με την τοπική υποδομή που αφορά τη μάθηση.

3) such as:

2

διαπολιτισμική ικανότητα και πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες

Authors: Anthi Agoropoulou, Katerina Lygnou (NLG)
Translation: Marielle Ratter (UOP)

1. Εισαγωγή-Διαπολιτισμική ικανότητα

Οι μαθησιακοί στόχοι του κεφαλαίου αυτού είναι:

- Να βοηθήσει στην κατανόηση της έννοιας και της σημασίας της διαπολιτισμικής ικανότητας
- Να εξηγήσει πώς μπορούν να αποκτηθούν αλλά και να διδαχθούν οι διαπολιτισμικές δεξιότητες
- Να κάνει μια εισαγωγή στις πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες και στο ρόλο τους στην προώθηση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Να προσφέρει οδηγίες για τη δημιουργία πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών

Ερωτήσεις προς συζήτηση:

Γιατί η διαπολιτισμική ικανότητα είναι σημαντική;

Ποια είναι τα οφέλη της πολιτισμικής ποικιλομορφίας;

Τα τελευταία χρόνια η αυξανόμενη ροή μεταναστών και προσφύγων προς την Ευρώπη έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των διαφορετικών πολιτισμικά ανθρώπων, οι οποίοι καλούνται να συνυπάρχουν αρμονικά. Η κοινωνία ως σύνολο και ο καθένας ξεχωριστά θα πρέπει να καλλιεργήσει ειδικές διαπολιτισμικές δεξιότητες και να υιοθετήσει συγκεκριμένη συμπεριφορά ή νοοτροπία ώστε να επιτευχθεί η κοινωνική ενσωμάτωση των νέων μελών, να αποτραπούν πιθανές συγκρούσεις εξαιτίας της ανασφάλειας, της καχυποψίας ή της προκατάληψης και να καταφέρουν όλοι μαζί να ζήσουν ειρηνικά.

Ωστόσο, για να κατανοηθεί, αποκτηθεί, αλλά και να μεταδοθεί η διαπολιτισμική ικανότητα, είναι απαραίτητο να αποσαφηνιστούν κάποιες βασικές έννοιες, οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους και προέρχονται από τις ίδιες πνευματικές και ηθικές αξίες.

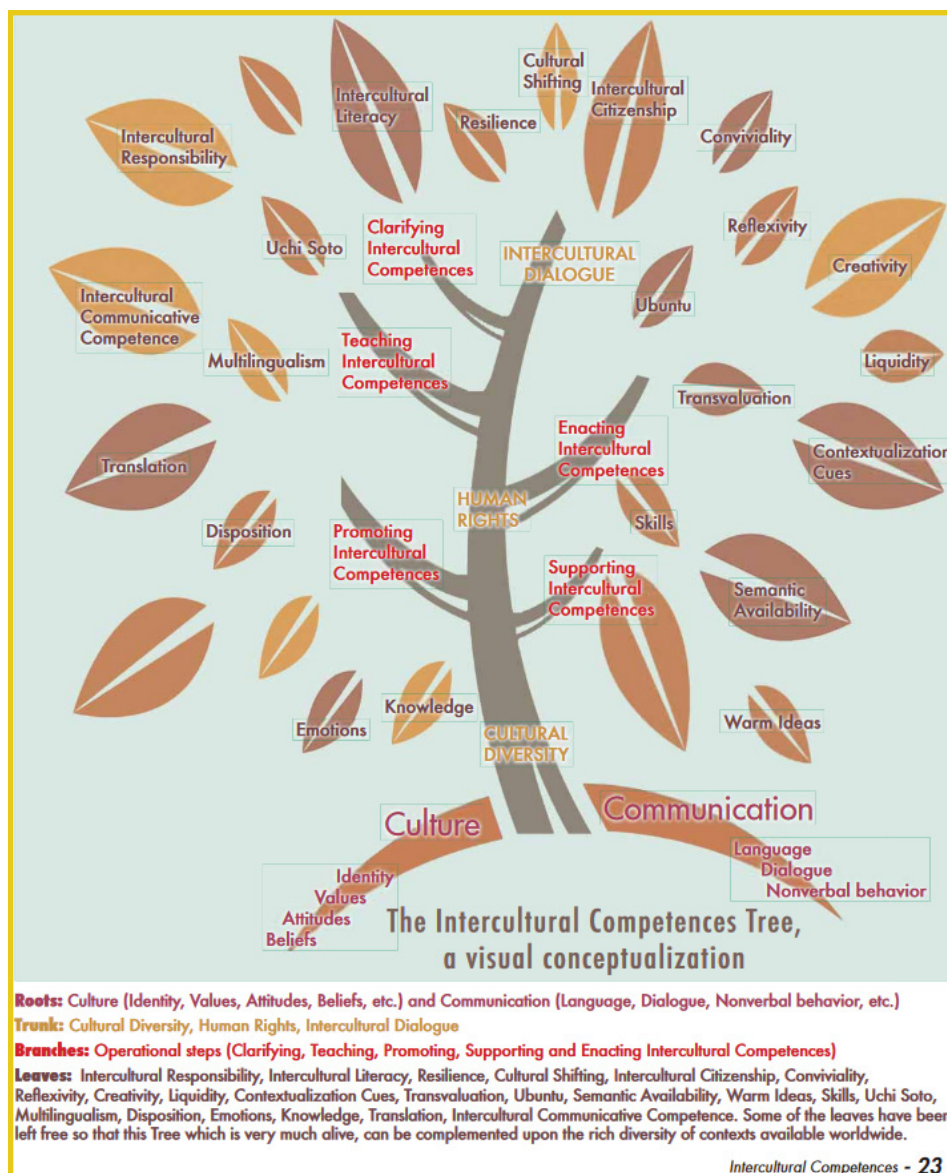
Προσπαθώντας να κατανοήσουμε τι είναι η διαπολιτισμική ικανότητα, θα πρέπει αρχικά να εστιάσουμε σε κάποιες βασικές έννοιες όπως είναι ο πολιτισμός, η πολιτισμική ποικιλομορφία, η πολιτισμική ταυτότητα κ.α. Σύμφωνα με την Unesco, ο πολιτισμός ορίζεται ως «το σύνολο των διακριτών πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών της κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας. Συμπεριλαμβάνει, εκτός

των γραμμάτων και των τεχνών, τους τρόπους ζωής και συμβίωσης, τα συστήματα αξιών, τις παραδόσεις και τις πεποιθήσεις» (UNESCO, 1982, p. 4). Η αρμονική συνύπαρξη και αλληλεπίδραση μιας πληθώρας πολιτισμών είναι αυτό που ονομάζουμε «Πολυπολιτισμικότητα» ή «Πολιτισμική ποικιλομορφία» (UNESCO, 2013). Αυτή η ποικιλομορφία μας επιτρέπει να κατανοήσουμε τον δικό μας πολιτισμό και την πολιτισμική μας ταυτότητα, δηλαδή εκείνες

τις πτυχές της ταυτότητας που μοιραζόμαστε με τα υπόλοιπα μέλη του πολιτισμού μας, και που μας διαφοροποιούν από τους άλλους πολιτισμούς. Αυτή είναι μια σημαντική διαδικασία ώστε να κατανοήσουμε και να αποκτήσουμε διαπολιτισμικές δεξιότητες.

Η UNESCO, στο φυλλάδιό της με τίτλο [“Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework”](#), ερμηνεύει τις διαπολιτισμικές ικανότητες ως τις «επαρκείς γνώσεις

σχετικά με συγκεκριμένους πολιτισμούς, καθώς και γενικές γνώσεις για θέματα που προκύπτουν όταν μέλη διαφορετικών πολιτισμών αλληλεπιδρούν, υιοθετώντας δεκτικές συμπεριφορές που ενθαρρύνουν την εδραίωση και διατήρηση της επαφής τους με διαφορετικούς πολιτισμούς, καθώς επίσης και δεξιότητες που απαιτούνται ώστε να αντλήσει κάποιος γνώσεις και να διαμορφώσει συμπεριφορές κατά την αλληλεπίδραση με ανθρώπους από διαφορετικούς πολιτισμούς.

A visual conceptualization of the Intercultural Competences' tree (UNESCO, 2013)

Οι βασικές αρχές της διαπολιτισμικής ικανότητας μπορούν να παρομοιαστούν ως ένα δέντρο όπου ο πολιτισμός και η επικοινωνία είναι οι ρίζες, ενώ η πολιτισμική ποικιλομορφία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο διαπολιτισμικός διάλογος αποτελούν τον κορμό. Τα κλαδιά συμβολίζουν τα πρακτικά βήματα, ενώ τα φύλλα απεικονίζουν τους διάφορους τρόπους με τους οποίους μπορεί να γίνουν κατανοητές οι διαπολιτισμικές ικανότητες.

Απαραίτητα στοιχεία για την απόκτηση των παραπάνω ικανοτήτων είναι ο διαπολιτισμικός διάλογος και η αλληλεπίδραση.

Ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει μια ανοικτή και πλήρους σεβασμού ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων και ομάδων με διαφορετικό εθνικό, πολιτιστικό, θρησκευτικό και γλωσσικό υπόβαθρο και κληρονομιά, στη βάση της αμοιβαίας κατανόησης και σεβασμού” (UNESCO, 2013). Ενθαρρύνοντας τον διάλογο μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά, οι ίδιοι οι πολίτες θα ξεκινήσουν να κατανοούν και να εξοικειώνονται με τα διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα, να ακούν και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο.

Μάθε περισσότερα:

Το Συμβούλιο της Ευρώπης δημιούργησε τις παρακάτω οδηγίες για τον διαπολιτισμικό διάλογο σε δραστηριότητες μη τυπικής μάθησης/ εκπαίδευσης. Περιλαμβάνει μια σελίδα προβληματισμού με ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν να συλλογιστείτε για τον διαπολιτισμικό διάλογο στην εργασία σας.

[http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/icd-guidelines#{%228491320%22:7}\]](http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/icd-guidelines#{%228491320%22:7}])

Στο ψήφισμα της 19ης Ιανουαρίου του 2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τον ρόλο του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και της εκπαίδευσης στην προώθηση των θεμελιωδών αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνεται μεταξύ άλλων η ανάγκη “να ενθαρρυνθεί η διαπολιτισμική, δια-θρησκευτική και αξιακή προσέγγιση στον εκπαιδευτικό τομέα προκειμένου να προωθηθεί ο αλληλοσεβασμός, η εντιμότητα, οι ηθικές αρχές της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, η κοινωνική ένταξη και συνοχή”. Αναφέρεται επίσης ότι “η τυπική, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση και η πρόσβαση στην δια βίου μάθηση, δεν παρέχουν μόνο γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, αλλά πρέπει

επίσης να βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν ηθικές και κοινωνικές αξίες και να γίνουν ενεργά, υπεύθυνα και «ανοιχτόμυαλα» μέλη της κοινωνίας”.

Η ανάπτυξη και εξάσκηση των διαπολιτισμικών ικανοτήτων αποτελεί ζωτικής σημασίας χαρακτηριστικό σε όλους αυτούς τους περίπλοκους τομείς που αναφέρονται σε αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων με διαφορετική καταγωγή, γλώσσα και πολιτισμικό υπόβαθρο, από την εκπαίδευση έως την κοινωνική και πολιτική ζωή. Οι ικανότητες αυτές θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο ώστε να γεφυρωθούν οι διαφορές και θα βοηθήσουν στην αρμονική συνύπαρξη των λαών.

Βήματα προς την διαπολιτισμική ικανότητα

Η διαβίωση σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον δεν αρκεί για να αποκτήσει κάποιος διαπολιτισμικές ικανότητες. Πρόκειται για μια αναπτυξιακή διαδικασία που μπορεί να οικοδομηθεί μέσω της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και του διαλόγου, της προσωπικής εμπειρίας και του αυτοστοχασμού. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση διδάσκει την αρμονική συμβίωση προωθώντας την κατανόηση και τον σεβασμό προς τους ανθρώπους διαφορετικών πολιτισμικών

ταυτοτήτων, καθώς και της ενεργής συμμετοχής στην κοινωνία. Ο διαπολιτισμικός διάλογος «μας καθιστά ικανούς να πηγαίνουμε μαζί μπροστά, να διαχειριζόμαστε τις διαφορετικές μας ταυτότητες εποικοδομητικά και δημοκρατικά έχοντας σαν βάση τις κοινές οικουμενικές αξίες.» Τελευταίες αλλά εξίσου σημαντικές, απαραίτητες για την κατανόηση και αποδοχή της διαφορετικότητας, είναι οι προσωπικές εμπειρίες και τα βιώματα, καθώς και ο αυτοστοχασμός.

Αναγνωρίζοντας τις διαπολιτισμικές ικανότητες

Η διαπολιτισμική ικανότητα περιλαμβάνει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, δεξιότητες και συμπεριφορές.

- Αυτογνωσία του ατόμου
- Αντίληψη της προσωπικής και εθνικής ταυτότητας
- Εξάλειψη της αίσθησης υπεροχής του οικείου πολιτισμού
- Εξάλειψη κάθε είδους προκαταλήψεων, διακρίσεων, στερεοτύπων
- Εξάλειψη της καχυποψίας και του φόβου για διαφορετικούς πολιτισμούς
- Κατανόηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας
- Ανοιχτό μυαλό
- Γνώση και ενδιαφέρον για διάφορες κοινωνικές και πολιτιστικές ομάδες, τα πολιτιστικά τους αγαθά, πρακτικές, θρησκείες και έθιμα
- Αποδοχή και σεβασμός των αξιών και των πεποιθήσεων των άλλων
- Περιέργεια για την ανακάλυψη διαφορετικών πολιτισμών

Η UNESCO παρουσιάζει τις ακόλουθες δεξιότητες ως απαραίτητες για την απόκτηση της διαπολιτισμικής ικανότητας.

- Σεβασμός και εκτίμηση
- Αυτογνωσία
- Αντίληψη του κόσμου από διαφορετικές οπτικές γωνίες
- Συμμετοχή σε αυθεντικό διαπολιτισμικό διάλογο
- Προσαρμοστικότητα και διαλλακτικότητα
- Δημιουργία διαχρονικών προσωπικών πολυπολιτισμικών δεσμών
- Πολιτισμική ταπεινοφροσύνη (συνδυάζει τον σεβασμό μαζί με την αυτογνωσία)

Μάθε περισσότερα:

Μια ομάδα δασκάλων, διευθυντών σχολείων και έμπειρων επιστημόνων από όλη την Ευρώπη, δημιούργησαν ένα εργαλείο το οποίο μας βοηθάει να κατανοήσουμε τι είναι διαπολιτισμική ικανότητα και μας προσκαλεί να κάνουμε την προσωπική μας αξιολόγηση.

<https://www.coe.int/en/web/pestalozzi/intercultural-matters>

© Colourbox 08750525

Ερώτηση:

Ποιες διαπολιτισμικές ικανότητες πιστεύεις ότι διαθέτεις, και ποιες σου λείπουν;

Διδάσκοντας την διαπολιτισμική ικανότητα

Η κατοχή των παραπάνω δεξιοτήτων θα βοηθήσει σίγουρα στην επίτευξη της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και θα υποστηρίξει την κοινωνική ένταξη των προσφύγων. Ωστόσο κάτι τέτοιο θα ήταν δύσκολο να επιτευχθεί αν πρώτα δεν έχει αναπτυχθεί μια σχέση αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης. «Η προκατάληψη

οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη γνώσεων και εμπειριών με διαφορετικούς πολιτισμούς. Η εκπαίδευση είναι αυτή που επιλύει το πρόβλημα» (UNESCO, 2013, σ. 27).

Προκειμένου να επιτευχθεί ο αμοιβαίος σεβασμός και η εμπιστοσύνη, που σημαίνουν

και την εξάλειψη των στερεοτύπων και προκαταλήψεων και την δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, είναι σημαντικό να εδραιωθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ πολυπολιτισμικών ομάδων μέσω συμμετοχής τους σε κοινές

δράσεις. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορούσε να εφαρμοστεί ένα είδος «κυκλικής» δια βίου μάθησης, όπου οι άνθρωποι θα μπορούν να ανακαλύπτουν χαρακτηριστικά του δικού τους πολιτισμού, ερχόμενοι σε επαφή με άλλους και παράλληλα να διαχέεται ότι αφομοιώνεται.

Σύμφωνα με την UNESCO και τις «Οδηγίες για στην Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (2006a)», προσδιορίζονται τρεις κύριες αρχές, οι οποίες μπορούν να κατευθύνουν την διεθνή δράση στο πεδίο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

- Η διαπολιτισμική εκπαίδευση σέβεται την πολιτιστική ταυτότητα των εκπαιδευόμενων παρέχοντας κατάλληλη και ποιοτική εκπαίδευση σε όλους.
- Η διαπολιτισμική εκπαίδευση διδάσκει σε όλους τους εκπαιδευόμενους τις πολιτισμικές γνώσεις και τις απαραίτητες συμπεριφορές και δεξιότητες ώστε να επιτύχει ενεργή και πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία.
- Η διαπολιτισμική εκπαίδευση παρέχει σε όλους τις πολιτισμικές γνώσεις, συμπεριφορές και δεξιότητες ώστε να μπορούν να συνεισφέρουν στον σεβασμό, στην κατανόηση και στην αλληλεγγύη μεταξύ ατόμων, εθνοτικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών ομάδων και κρατών.

Κάποια βασικά βήματα προώθησης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης:

- Ενσωμάτωση των διαπολιτισμικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, είτε τυπικής ή μη τυπικής εκπαίδευσης, ώστε να διευκολύνει την επικοινωνία και να καλλιεργήσει την αίσθηση του σεβασμού και την αποδοχή της διαφορετικότητας.
- Ενίσχυση των παιδαγωγικών ιδρυμάτων ώστε οι εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν πείρα και βασικές δεξιότητες σχετικά με την διαπολιτισμική εκπαίδευση.
- Εφοδιασμός των εκπαιδευτικών με υλικό, και παροχή εμπειρίας και γνώσης σχετικά με το πως μπορεί να εισαχθεί η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην τάξη και πως να μεταδοθεί η πολιτισμική ικανότητα ως απαραίτητη δεξιότητα των μαθητών για το μέλλον.
- Κινητοποίηση των μαθητών ώστε να κατανοήσουν και να βιώσουν την πολύ-πολιτισμικότητα καθώς και αφύπνιση της περιέργειάς τους ώστε να μπουν στη θέση του άλλου, διδάσκοντας τους παράλληλα την μεγάλη ποικιλομορφία των πολιτισμών.
- Αναδιαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών ώστε να είναι περισσότερο διαπολιτισμικά.
- Εμπλουτισμός της βιβλιογραφίας και του εκπαιδευτικού υλικού με διαπολιτισμικό περιεχόμενο.
- Ένταξη του διαπολιτισμικού διαλόγου στην τάξη. Ενθάρρυνση των μαθητών να αλληλεπιδρούν εντός του πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος που ανήκουν.
- Εκπαίδευση των εργαζομένων και ενίσχυση της πολιτισμικής τους συνείδησης, όσο οι χώροι εργασίας γίνονται περισσότερο πολυπολιτισμικοί.

Μάθε περισσότερα:

Η αυτοβιογραφία διαπολιτισμικών συναντήσεων είναι ένα βοήθημα σχεδιασμένο έτσι ώστε να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να αναλογιστούν και να μορφωθούν μέσω των διαπολιτισμικών συναντήσεων που έζησαν ή μέσω των οπτικών μέσων όπως η τηλεόραση, περιοδικός τύπος, ταινίες, το διαδίκτυο κ.α.

https://www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp#lien_inactif

Ερωτήσεις προς συζήτηση: Ποιες διαπολιτισμικές ικανότητες πιστεύετε ότι διαθέτετε και ποιες σας λείπουν;

Πως νομίζετε ότι μπορεί να επιτευχθεί επικοινωνία σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον;

2. Πολυπολιτισμικότητα και πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες

Ερώτηση προς συζήτηση: Γιατί οι βιβλιοθηκονόμοι έχουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της διαπολιτισμικής ικανότητας;

Οι βιβλιοθήκες διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο ως φορείς παροχής μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Προσφέρουν πηγές και υπηρεσίες που δημιουργούν ευκαιρίες μάθησης, υποστηρίζουν τον αλφαριθμητισμό και συνεισφέρουν στην δημιουργία μιας δημοκρατικής κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς. Η σπουδαιότητα των διαπολιτισμικών ικανοτήτων για τους βιβλιοθηκονόμους στο έργο τους με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες είναι καίριας σημασίας αν αναλογιστούμε ότι οι βιβλιοθήκες είναι κέντρα πολιτισμού και πληροφόρησης που δεσμεύονται στην αρχή της ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφορία και την γνώση για όλους, εξυπηρετώντας έτσι

διαφορετικές ομάδες και ενδιαφέροντα. Οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανθρωπιστικές κρίσεις παρέχοντας έναν ασφαλή και φιλόξενο χώρο και συμβάλλοντας στην κοινωνική ένταξη των μειονοτήτων, στηρίζοντας την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία, και σχεδιάζοντας υπηρεσίες σύμφωνα με τις εξειδικευμένες ανάγκες των διάφορων πολιτισμικών ομάδων. Ως εκ τούτου, οι βιβλιοθήκες είναι το ιδανικό μέρος για να δοθεί ώθηση στον διαπολιτισμικό διάλογο.

Η IFLA σε συνεργασία με την UNESCO, προκειμένου να βοηθήσουν τις βιβλιοθήκες να υποστηρίξουν την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων από διαφορετικά

σε μια ευρεία κλίμακα βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών πληροφόρησης». Συγκεκριμένα, αναφέρει τις αρχές, τους ρόλους και τους στόχους των πολύπολιτισμικών βιβλιοθηκών ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

πολιτισμικά υπόβαθρα, καθώς και οι ίδιες να προσαρμοστούν και να αφομοιώσουν τις κοινωνικές αλλαγές, εξέδωσαν την «Διακήρυξη για την πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη». Η διακήρυξη βασίζεται στην αρχή ότι «κάθε άτομο στην διεθνή μας κοινότητα έχει το δικαίωμα

Η κοινότητα που εξυπηρετεί μια πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη δεν είναι καθόλου ομοιογενής. Μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες κατηγορίες ανθρώπων όπως είναι οι:

- αιτούντες άσυλο	- εθνικές μειονότητες
- πρόσφυγες	- μετανάστες δεύτερης ή τρίτης γενιάς
- νεοαφιχθέντες μετανάστες και νέοι πολίτες	- άτομα με ενδιαφέρον για την
- εργαζόμενοι μετανάστες	διαπολιτισμικότητα και τις γλώσσες
- εγκατεστημένες μειονότητες μεταναστών	- αυτόχθονες

Η διαμόρφωση της Διακήρυξης είναι βασισμένη στην αρχή ότι κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της πρόσβασης στην πληροφορία ανεξαρτήτως τόπου καταγωγής, θρησκείας, κοινωνικών πεποιθήσεων και κοινωνικής θέσης.

Η προαναφερθείσα δήλωση ορίζει τις παρακάτω αρχές της IFLA για τις πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες.

Στην εξέταση της πολιτιστικής και γλωσσικής ποικιλομορφίας οι βιβλιοθήκες πρέπει:

- να εξυπηρετούν όλα τα μέλη της κοινότητας χωρίς διάκριση λόγω πολιτισμικής και γλωσσικής κληρονομιάς
- να παρέχουν πληροφόρηση στις κατάλληλες γλώσσες και γραφές
- να δίνουν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υλικών και υπηρεσιών που αντικατοπτρίζουν όλες τις κοινότητες και τις ανάγκες τους
- να απασχολούν προσωπικό που να αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία της κοινότητας, και να είναι εκπαιδευμένο ώστε να συνεργάζεται και να εξυπηρετεί τις διαφορετικές κοινότητες.

Στοχεύοντας στη αντιμετώπιση των αναγκών μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας, οι βιβλιοθήκες πρέπει να εστιάσουν σε συγκεκριμένους

στόχους και να αναλάβουν συγκεκριμένους ρόλους. Αρχικά, όταν το προσωπικό μιας βιβλιοθήκης έχει ήδη αποκτήσει τις απαραίτητες διαπολιτισμικές ικανότητες που θα το υποστηρίξουν στην διαπολιτισμική αλληλεπίδραση, τότε είναι σημαντικό να προωθήσει αυτές τις δεξιότητες και στο κοινό. Οι βιβλιοθηκονόμοι θα πρέπει να συμβάλλουν στο δύσκολο έργο της καλλιέργειας της ευαισθησίας, της ανοχής και του σεβασμού προς την διαφορετικότητα, καθώς και στην εξάλειψη του φόβου, των στερεοτύπων και του ρατσισμού.

Οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να λειτουργούν ως ανοιχτοί και ασφαλείς χώροι που θα προάγουν τον σεβασμό της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και θα διδάξουν αυτές τις διαπολιτισμικές ικανότητες στις κοινότητες που εξυπηρετούν ώστε να μπορούν να συνυπάρχουν ειρηνικά. Θα πρέπει να θέσουν τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη του διαπολιτισμικού διαλόγου. Πάνω από όλα θα πρέπει να προβάλουν τον πλούτο των πολιτισμών και τη γλωσσική ποικιλομορφία και να προσπαθούν

να τα διαφυλάσσουν και να τα διαδίδουν συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην κατάργηση των στερεοτύπων και του ρατσισμού.

Οι βιβλιοθήκες οφείλουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση. Πρέπει να συμβάλλουν στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση και στην δια βίου μάθηση μέσω δραστηριοτήτων και μαθημάτων, πρέπει να διδάσκουν τον πολιτισμό και τις γλώσσες και να προσφέρουν συνεχή πληροφοριακή παιδεία που είναι σημαντική στην ψηφιακή εποχή.

Επιπρόσθετα, οι δράσεις ή οι υπηρεσίες των βιβλιοθηκών σε θέματα όπως η αγωγή του πολίτη και η κατάρτιση σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πολίτη, θα υποστηρίξει και θα προετοιμάσει τη συμμετοχή των πολιτών στην κοινωνική/ πολιτική ζωή και θα διευκολύνει την κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Οι βιβλιοθήκες θα πρέπει επίσης να λειτουργούν ως χώροι συνάντησης για να προωθείται η αλληλεπίδραση μεταξύ των χρηστών και η μάθηση μέσω της ανταλλαγής ιδεών. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνουν την αυτομόρφωση παρέχοντας χρήσιμες πηγές για τους αυτοδίδακτους μαθητές.

Οι βιβλιοθήκες πρέπει να λειτουργούν ως σημεία υποδοχής για τους μετανάστες, να τους βοηθούν ώστε να νιώσουν μέλη της νέας κοινότητας, να διευκολύνουν την εξοικείωση και την ένταξή τους στο νέο περιβάλλον. Πρέπει

να ανταποκρίνονται σε καίριες πληροφοριακές ανάγκες των μεταναστών μετά την άφιξη και εγκατάστασή τους στη χώρα, όπως να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την στέγαση, την εργασία, νομική υποστήριξη, εκπαίδευση κ.α.

Οι βιβλιοθήκες οφείλουν να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στην υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων, ενθαρρύνοντας παράλληλα τη διατήρηση και την προώθηση των πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών.

Βασιζόμενη στην Διακήρυξη που αναφέρθηκε παραπάνω, η IFLA στο κείμενο για τις «Πολυπολιτισμικές κοινότητες: οδηγίες για υπηρεσίες βιβλιοθηκών» εξηγεί λεπτομερώς τον προγραμματισμό μιας πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινότητας και να εκπληρώσει τους στόχους της.

© Fotocredit FEN

Μάθε περισσότερα:

Ρίξτε μια ματιά στις οδηγίες της IFLA και στο βοηθητικό εργαλείο για βιβλιοθήκες που εξυπηρετούν πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αυτές οι πληροφορίες θα βοηθήσουν τους βιβλιοθηκονόμους να εφαρμόσουν και να διατηρήσουν τις αρχές και τις δράσεις που περιγράφονται στην Διακήρυξη.

https://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto_implementation-kit_2012-12.pdf

Ερώτηση προς συζήτηση: Πως οι βιβλιοθήκες μπορούν να υποστηρίξουν την διαπολιτισμική εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη των προσφύγων;

3. Οδηγίες για τη δημιουργία πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών

Ερώτηση προς συζήτηση: Οι βιβλιοθήκες είναι ανοιχτές για όλους! Πως μπορούν να μεταμορφωθούν σε πολυπολιτισμικούς χώρους;

α. Σχεδιασμός

Οι βιβλιοθήκες εκμεταλλευόμενες την εμπειρία που έχουν αποκτήσει από προηγούμενα προγράμματα και υπηρεσίες και ακολουθώντας την ίδια διαδικασία, θα πρέπει να ξεκινήσουν με έναν σωστό σχεδιασμό, προκειμένου να οργανώσουν αποτελεσματικά υπηρεσίες και δραστηριότητες για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Σε κάθε βήμα της διαδικασίας σχεδιασμού, είναι σημαντικό να λαμβάνονται

πάντα υπόψη οι εξωτερικοί παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν πτυχές του σχεδιασμού. Ο ορισμός της αποστολής, των στόχων και προτεραιοτήτων στον σχεδιασμό των υπηρεσιών μιας πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης απαιτούν γνώση των επιμέρους χαρακτηριστικών των πολιτισμικά διαφορετικών κοινοτήτων που εξυπηρετούν και μια εκτεταμένη ανάλυση των αναγκών τους.

Μάθε περισσότερα:

Αυτό το πρότυπο έχει σχεδιαστεί ώστε να βοηθά τις βιβλιοθήκες να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις στο πλαίσιο του προγραμματισμού και της ανάπτυξης πολιτικών.

https://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto_decision-making-template.pdf

Έρευνα χρηστών/ αναλύοντας την κοινότητα

Ο σχεδιασμός πρέπει να ξεκινήσει με τον εντοπισμό της ομάδας ενδιαφέροντος, τους πιθανούς χρήστες της πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης καθώς και όλων αυτών που θα μπορούσαν να ενδιαφέρονται για μια πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη, που θα μπορούσαν να εμπλακούν και να επωφεληθούν με κάποιο τρόπο. Στο σημείο αυτό κρίνεται

χρήσιμο να γίνει κατηγοριοποίηση των χρηστών. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας είναι καλό να προσδιοριστούν τα χαρακτηριστικά της κάθε κοινότητας χρηστών και του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν, και στην συνέχεια να γίνει αξιολόγηση των αναγκών τους αναφορικά με τη βιβλιοθήκη και τις πιθανές υπηρεσίες πληροφόρησης.

Η IFLA προτείνει να συγκεντρώνονται τα ακόλουθα δεδομένα για την κάθε κοινότητα χρηστών:

- δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά δεδομένα
- χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος της κοινότητας εντός της περιοχής ενδιαφέροντος της βιβλιοθήκης
 - το γενικότερο περιβάλλον
 - το πληροφοριακό περιβάλλον του παρόχου υπηρεσιών πληροφόρησης, και τις υπάρχουσες πηγές και υπηρεσίες της βιβλιοθήκης

Αξιολόγηση και ανάλυση αναγκών

Όταν ολοκληρωθεί η ανάλυση της κοινότητας, θα είναι πλέον καταγεγραμμένες οι ανάγκες των χρηστών. Η εκτεταμένη αυτή ανάλυση των αναγκών των χρηστών είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί δημιουργία χρήσιμων υπηρεσιών και προγραμμάτων. Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκονόμων και των κοινωνικών λειτουργών, αλλά και άλλων φορέων, οι οποίοι έχουν εμπειρία με πολυπολιτισμικές ομάδες και πρόσφυγες γνωρίζοντας τις ανάγκες τους. Τέτοιοι φορείς μπορούν να είναι οι διάφορες ΜΚΟ, άλλες κρατικές κοινωνικές υπηρεσίες, οργανισμοί που ιδρύθηκαν ειδικά για να εργαστούν στον πολυπολιτισμικό τομέα κ.ά.

Επιπλέον, η συνεργασία με τους ίδιους τους χρήστες και η εμπλοκή τους σε αυτή την πτυχή του προγραμματισμού, είτε μέσω συναντήσεων και συζητήσεων μαζί τους, ή μέσω ερωτηματολογίων, θα μπορούσε να παρέχει πολύτιμες πληροφορίες στους βιβλιοθηκονόμους αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της κοινότητας. Οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να δημιουργήσουν ευκαιρίες για συνάντηση και συζήτηση με την κοινότητα που εξυπηρετούν και να οικοδομήσουν σχέσεις. Οι συναντήσεις αυτές θα ωφελήσουν και την ίδια την κοινότητα ως ένα κομβικό σημείο εξοικείωσης και κατανόησης της βιβλιοθήκης και του ρόλου της.

Η IFLA προτείνει να συγκεντρώνονται τα ακόλουθα δεδομένα για τους χρήστες και μη χρήστες.

- Πολιτιστικές και συμπεριφορικές διαστάσεις της διαδικασίας αναζήτησης πληροφοριών;
- Πληροφοριακές ανάγκες π.χ. τύποι, επίπεδα πολυπλοκότητας, μορφές, γλώσσες, σκοποί
- Πληροφοριακό περιβάλλον των χρηστών

Μάθε περισσότερα:

Η IFLA παρέχει πρακτικές προσεγγίσεις για το πώς μπορείτε να πραγματοποιήσετε την ανάλυση της κοινότητας και την εκτίμηση των αναγκών. Μπορείτε να ακολουθήσετε τον ακόλουθο σύνδεσμο.

https://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto_community-analysis.pdf

Διατύπωση αποστολής

Μετά την ανάλυση της κοινότητας και των αναγκών της, οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να επανακαθορίσουν την αποστολή, τις πολιτικές, τους ρόλους και το όραμα της βιβλιοθήκης. Η διατύπωση της αποστολής πρέπει να γίνει εγγράφως, να περιλαμβάνει τα προαναφερθέντα και να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της κοινότητας. Απώτερος σκοπός,

να αποτελέσει τον οδηγό για τον ορισμό των υπηρεσιών/ προγραμμάτων και των στόχων της βιβλιοθήκης, αλλά και του περαιτέρω σχεδιασμού της. Το έγγραφο αυτό θα μπορούσε να κοινοποιηθεί στον δήμαρχο, ως μια προσπάθεια εξασφάλισης της δέσμευσης του δημοτικού συμβουλίου για οικονομική ή άλλης μορφής στήριξης της βιβλιοθήκης.

Ορισμός υπηρεσιών και ο στόχος τους

Η χρήση των παραπάνω δεδομένων συμβάλλει στην επίτευξη του σχεδιασμού, ο οποίος αφορά στον καθορισμό των υπηρεσιών, δραστηριοτήτων, αλλά και προγραμμάτων της βιβλιοθήκης, και πως αυτά ανταποκρίνονται στην αποστολή της και στις ανάγκες της πολυπολιτισμικής κοινότητας που εξυπηρετεί. Οι υπηρεσίες αυτές

οφείλουν να αντικατοπτρίζουν τους βασικούς στόχους των βιβλιοθηκών που σχετίζονται με την προώθηση της πληροφόρησης, του αλφαριθμητισμού, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού και να επικεντρωθούν στη συμμετοχή και την ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στη νέα τους πατρίδα.

Μάθε περισσότερα:

Η ακόλουθη λίστα στόχων που δημιουργήθηκε από την IFLA θα σας υποστηρίξει στην εύρεση των δικών σας στόχων.

https://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto_developing-a-mission-statement.pdf

β. Πολυπολιτισμική-πολύγλωσσική ανάπτυξη συλλογής

Μια σημαντική και συνεχής διαδικασία κατά την δημιουργία μιας πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης είναι η ανάπτυξη της συλλογής. Οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να αποφασίσουν τι είδους πόρους πρέπει να διαθέτει μια τέτοια βιβλιοθήκη σύμφωνα με τις καθορισμένες ανάγκες των χρηστών της και λαμβάνοντας πάντα υπόψιν ότι μια τέτοια βιβλιοθήκη έχει την ευθύνη να προσφέρει μια ολοκληρωμένη συλλογή για κάθε εθνική, πολιτιστική ή γλωσσική ομάδα στην κοινότητα. Η πρόσβαση σε αυτό το υλικό δεν πρέπει να θεωρείται ως "επιπρόσθετη" υπηρεσία αλλά ως αναπόσπαστο μέρος των υπηρεσιών κάθε βιβλιοθήκης.

Ένα πρώτο βήμα για τους βιβλιοθηκονόμους στο πλαίσιο της ανάπτυξη της συλλογής είναι να συμβουλευτούν τις διάφορες εθνικές κοινότητες. Εκπρόσωποι των κοινοτήτων από τις διάφορες πολιτισμικές ομάδες μπορούν να βοηθήσουν τους βιβλιοθηκονόμους να δημιουργήσουν μια πολύγλωσση συλλογή συμβουλευοντάς τους για τα θέματα ενδιαφέροντος, για δημοφιλείς συγγραφείς και εκδόσεις στους τόπους προέλευσής τους καθώς και για συγκεκριμένες ανάγκες της κοινότητας.

Οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να ενθαρρύνουν τη συνεργασία με άλλες δημόσιες βιβλιοθήκες και

να οργανώνουν συναντήσεις ή εργαστήρια με επαγγελματίες από τους τομείς της κοινωνικής εργασίας, της κοινωνικής ένταξης και της εκπαίδευσης, προκειμένου να συζητούν τις ανάγκες πληροφόρησης και το είδος των συλλογών που θα προσφέρουν οι βιβλιοθήκες.

Οι πιθανές συνεργασίες με τις παραπάνω ομάδες, θα μπορούσαν να βοηθήσουν όχι μόνο στην παροχή συμβουλών σε θέματα ενδιαφέροντος και αναγκών της κοινότητας, αλλά και να οδηγήσουν σε μια από κοινού συγκέντρωση υλικού και στην ανάπτυξη κοινών εθνικών κατευθυντηρίων γραμμών για την ανάπτυξη συλλογών και υπηρεσιών στις πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες.

Η συλλογή της βιβλιοθήκης πρέπει να σχετίζεται με το μέγεθος της ομάδας που εξυπηρετεί και με άλλες πτυχές, όπως η χώρα προέλευσης, η ηλικία, το εκπαιδευτικό και πολιτισμικό υπόβαθρο και οι προτιμήσεις του κοινού. Οι πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες θα πρέπει να διαθέτουν υλικό σε διαφορετικές γλώσσες και μορφές, συμπεριλαμβανομένων βιβλίων, περιοδικών, βίντεο, ηχογραφήσεων κ.α. καθώς και να απευθύνονται σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, από παιδιά έως και ηλικιωμένους.

Ορισμένες προτάσεις για πολυπολιτισμικές συλλογές είναι οι ακόλουθες:

- Εκπαιδευτικό υλικό σε διάφορες γλώσσες
- Πολύγλωσσα λεξικά
- Μυθιστορήματα από ντόπιους και ξένους συγγραφείς μεταφρασμένα σε διάφορες γλώσσες
- Περιοδικά και εφημερίδες σε διάφορες γλώσσες
- Μουσική και βίντεο
- Πληροφορίες σχετικά με την υγεία
- Πληροφορίες σχετικά με την ιθαγένεια και την μετανάστευση

γ. Προγραμματισμός και υπηρεσίες

Οι βιβλιοθήκες είναι ιδανικοί χώροι ανάγνωσης, ψυχαγωγίας, μάθησης και συνάντησης. Οποιοσδήποτε προγραμματισμός σε σχέση με τις υπηρεσίες των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών θα πρέπει να βασίζεται στην παραδοχή ότι πρόκειται για φιλόξενους χώρους που προσφέρουν υποστήριξη στους ντόπιους και τους μετανάστες ώστε να καλύψουν τις ανάγκες τους, από την ανάγκη για πληροφόρηση, γνώση και ψυχαγωγία ως την ανάγκη εκμάθησης της νέας κουλτούρας, την αίσθηση ενσωμάτωσης σε ένα νέο περιβάλλον

και της επικοινωνίας με τους ντόπιους. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να προωθούν την κατανόηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, τον σεβασμό και την ανοχή και να υποστηρίζουν την κοινωνική ένταξη και τη συμμετοχή ατόμων από διαφορετικά υπόβαθρα.

Σύμφωνα με τη διακήρυξη της IFLA, σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία η έμφαση δίνεται σε βασικούς στόχους που σχετίζονται με την πληροφόρηση, τον αλφαριθμητισμό, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό.

Ορισμένες ιδέες για εκδηλώσεις και δραστηριότητες που μπορείτε να οργανώσετε στη βιβλιοθήκη σας είναι οι ακόλουθες:

- Δραστηριότητες ανάγνωσης για οικογένειες μετά το σχολείο είναι συνήθως δημοφιλείς στους χρήστες διαφόρων ηλικιών. Προγράμματα ανάγνωσης όπου συμμετέχουν τα παιδιά μαζί με τους γονείς τους θα μπορούσαν να προωθήσουν την ανάγνωση και το διάλογο
- Εκμάθηση γλωσσών μέσω εξάσκησης σε ομάδες συζήτησης και μέσω πηγών εκμάθησης γλωσσών και ηλεκτρονικών μαθημάτων
- Δραστηριοποίηση σε πολυπολιτισμικές κοινότητες εκτός του χώρου της βιβλιοθήκης μέσω της διοργάνωσης και συμμετοχής σε τοπικές εκδηλώσεις, π.χ φεστιβάλ και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τις διάφορες εθνικές ομάδες που ζουν στην περιοχή
- Διοργάνωση δραστηριοτήτων που απευθύνονται σε εθνικές, γλωσσικές και πολιτισμικές ομάδες, όπως συναυλίες, εκθέσεις και εκδηλώσεις παραδοσιακών τεχνών, χορού, χειροτεχνίας, μαγειρικής και γευσιγνωσίας
- Συνεργασία με εκπαιδευτικούς από σχολεία της γειτονιάς, διοργάνωση επισκέψεων στη βιβλιοθήκη και σχεδιασμός δραστηριοτήτων για παιδιά

- Διοργάνωση εκδηλώσεων που σχετίζονται με τις εθνικές γιορτές, τις αργίες και τους παραδοσιακούς εορτασμούς
- Παραδοσιακά παιδικά παιχνίδια
- Μαθήματα αγωγής του πολίτη
- Λέσχες ανάγνωσης για εφήβους και ενήλικες
- Σεμινάρια για την υγεία
- Ανοιχτοί χώροι συνάντησης όπου οι χρήστες μπορούν να συζητούν και να επικοινωνούν μεταξύ τους
- Σεμινάρια σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της ξενοφοβίας και του ρατσισμού, σεμινάρια για το φύλο, την εκπαίδευση, τη θρησκεία, τον πολιτισμό
- Ψηφιακή παιδεία (μαθήματα υπολογιστών και λογισμικού) για την υποστήριξη της αναζήτησης πληροφοριών σχετικά με τις δυνατότητες εκπαίδευσης, την αγορά εργασίας, την επικοινωνία με επίσημους φορείς
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες, προγράμματα και σεμινάρια για την υποστήριξη επαγγελματικών στόχων και την ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας
- Μεταφορά ορισμένων υπηρεσιών της βιβλιοθήκης κοντά στις κοινότητες των μεταναστών και των προσφύγων που στερούνται εύκολης μετακίνησης (πχ. απομονωμένα κέντρα φιλοξενίας)

Μάθε περισσότερα:

Η IFLA σε συνεργασία με την Αμερικανική Ένωση Βιβλιοθηκών έχουν παρουσιάσει το ακόλουθο σεμινάριο διάρκειας μίας ώρας σχετικά με τις υπηρεσίες βιβλιοθηκών σε μετανάστες και πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένων μοντέλων και βέλτιστων πρακτικών από διάφορες περιοχές του κόσμου.

<https://www.ifla.org/node/10281>

**Λαμβάνοντας υπόψη τις πηγές σας, ποια μέτρα
θα ακολουθούσατε για τη δημιουργία ενός
πολυπολιτισμικού χώρου στη βιβλιοθήκη σας;**

δ. Εκπαίδευση/ πρόσληψη προσωπικού

Οι άνθρωποι που εργάζονται με πολυπολιτισμικές κοινότητες πρέπει να έχουν καλλιεργήσει αυτή τη διαπολιτισμική ικανότητα που θα τους επιτρέψει να γνωρίζουν πώς να προσεγγίσουν και να υποστηρίξουν τους μετανάστες, να κερδίσουν την εμπιστοσύνη τους και να τους κάνουν να αισθάνονται ασφαλείς. Αυτές τις ικανότητες θα πρέπει να αποκτήσουν και οι βιβλιοθηκονόμοι που εργάζονται σε πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες.

Χρειάζονται συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σχετικά με την προσέγγιση της διαπολιτισμικότητας και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, καθώς και με τις εκπαιδευτικές μεθόδους για την κοινωνική ένταξη. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να εργαστούν αποτελεσματικά με τις κοινότητες, να δημιουργήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και να καλλιεργήσουν την ευαισθησία και την αλληλεγγύη.

ε. Υπηρεσίες προβολής και προώθησης

Οι δραστηριότητες προβολής με στόχο την εμπλοκή των πολυπολιτισμικών κοινοτήτων είναι το κλειδί στο δύσκολο έργο της εξασφάλισης εμπιστοσύνης. Το καταρτισμένο προσωπικό πρέπει να εξετάσει τους πιθανούς τρόπους που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την επικοινωνία μαζί τους. Για το σκοπό αυτό και για την προώθηση των βιβλιοθηκών σε πολυπολιτισμικούς πληθυσμούς, οι βιβλιοθήκες μπορούν επίσης να εντοπίσουν πιθανές συνεργασίες για την ανταλλαγή εμπειρίας, εργασίας και πόρων. Οι συνεργασίες μπορούν να γίνουν με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, άλλες βιβλιοθήκες, σχολεία, ΜΚΟ, εθελοντές και άλλες κοινωνικές δομές μεταναστών. Οι διάφοροι συνεργάτες μπορούν

να υποστηρίξουν τις βιβλιοθήκες παρέχοντας συμβουλές και βοήθεια για την προσέγγιση αυτών των πληθυσμών, ιδιαίτερα εκείνων που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές, φέρνοντας τους βιβλιοθηκονόμους σε επαφή με εκπροσώπους από πολυπολιτισμικές κοινότητες, εκτυπώνοντας και διανέμοντας υλικό στους μεταναστευτικούς πληθυσμούς, προσκαλώντας τους σε εκδηλώσεις της βιβλιοθήκης κ.α.

Μόλις επιτευχθεί η επαφή με αυτούς τους πληθυσμούς, το προσωπικό θα πρέπει να σκεφτεί με ποιους τρόπους θα εμπλακούν στοχεύοντας στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης και την ανάπτυξη αισθήματος αποδοχής και ενσωμάτωσης στον νέο περιβάλλον.

Μερικές βασικές ιδέες για την εμπλοκή των πολυπολιτισμικών χρηστών σας είναι οι εξής:

- Οργανώστε περιηγήσεις στην βιβλιοθήκη σας και ενημερώστε τους για εκδηλώσεις και υπηρεσίες που θα μπορούσαν να τους ενδιαφέρουν
- Μεταφράστε την ιστοσελίδα και τα φυλλάδια της βιβλιοθήκης στη μητρική τους γλώσσα
- Καλέστε τους να εμπλακούν σε δραστηριότητες, ρωτήστε τους για τις ιδέες τους και συζητήστε μαζί τους. Προσκαλέστε τους να συμμετέχουν στο σχεδιασμό ενός έργου ή μιας δραστηριότητας και να συνεργαστούν για την υλοποίησή του
- Διαδώστε πληροφορίες για διάφορες πολιτιστικές συναντήσεις και άλλες ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις που διοργανώνονται από διάφορα ιδρύματα και καλέστε τους να παρακολουθήσουν
- Δημιουργήστε προγράμματα εθελοντισμού και προσκαλέστε τους να συμμετέχουν

Για περισσότερες εκδηλώσεις που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την συμμετοχή της κοινότητας, έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο “Προγραμματισμός και Υπηρεσίες”.

4. Συμπέρασμα

Η διαπολιτισμική ικανότητα είναι ένα σύνολο δεξιοτήτων που μπορούν να αποκτηθούν μέσω της εκπαίδευσης και μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και της προσωπικής εμπειρίας με ανθρώπους με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Καθώς οι κοινωνίες λαμβάνουν την μορφή ενός πολύχρωμου μωσαϊκού όπου κάθε κομμάτι αντιπροσωπεύει τον καθένα από εμάς και την διαφορετικότητά μας, οι διαπολιτισμικές ικανότητες και ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι απαραίτητα στοιχεία που θα μας βοηθήσουν να συνυπάρχουμε αρμονικά.

Η διαπολιτισμική αλληλεπίδραση θα μας

επιτρέψει να επανεξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την πολιτιστική πολυμορφία και να μετατρέψουμε την πολιτισμική απόσταση που συνήθως θεωρείται εμπόδιο στην επικοινωνία, σε μια γέφυρα για την αμοιβαία κατανόηση και αποδοχή.

Οι βιβλιοθήκες ως δημοκρατικοί θεσμοί, έχοντας επίγνωση των αλλαγών που συμβαίνουν στην κοινωνία μας, θα πρέπει να ανταποκρίνονται στο ρόλο τους ως κέντρα πολιτισμού και πληροφόρησης και να συμβάλλουν ενεργά στη συνεχή διαδικασία της προώθησης των διαπολιτισμικών ικανοτήτων.

Ερώτηση προς συζήτηση: Λαμβάνοντας υπόψη τις πηγές σας, ποια μέτρα θα ακολουθούσατε για τη δημιουργία ενός πολυπολιτισμικού χώρου στη βιβλιοθήκη σας;

© BVÖ Willkommensplakat

3

Εισαγωγή στην πολιτική αγωγή (ή αγωγή του πολίτη)

Εισαγωγή στην πολιτική αγωγή (ή αγωγή του πολίτη)

Το ακόλουθο κεφάλαιο αποτελεί μια εισαγωγή στην πολιτική αγωγή. Εδώ θα μάθετε

- τι ορίζεται με τον όρο πολιτική αγωγή
- ποιες δεξιότητες επιδιώκει να μεταδώσει
- γιατί είναι σημαντική για την επιτυχή κοινωνική ένταξη των νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο

Τι ακριβώς είναι η πολιτική αγωγή; Μία έννοια, διαφορετικές προοπτικές

Πριν διαβάσετε το επόμενο υποκεφάλαιο σκεφθείτε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Έχετε ακούσει ποτέ για την πολιτική αγωγή;
- Τι έρχεται στο μυαλό σας ακούγοντας αυτή την έννοια;

Δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος ορισμός που να εξηγεί τον όρο “πολιτική αγωγή” ή “αγωγή του πολίτη”. Σε γενικές γραμμές, η πολιτική αγωγή είναι η προετοιμασία των πολιτών ώστε να κατανοήσουν τα πολιτικά συστήματα και να συμμετέχουν ενεργά σε αυτά. Με αυτόν τον τρόπο, η πολιτική αγωγή επιδιώκει επίσης να σταθεροποιήσει και να ενισχύσει τη δημοκρατία.

Η αντίληψη του τι ακριβώς αποτελεί την πολιτική αγωγή ποικίλλει μεταξύ των χωρών, ακόμα και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε ένα αγγλόφωνο και ευρωπαϊκό πλαίσιο, συναντάμε συχνά δύο όρους, την εκπαίδευση για τη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη και την εκπαίδευση για τη διαμόρφωση του δημοκρατικού πολίτη.¹ Η χρήση αυτών των όρων συνδέεται επίσης με δύο θεσμικούς παράγοντες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίοι έχουν ιδιαίτερη σημασία για το θέμα: την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Στο πλαίσιο της ΕΕ, υπάρχει συχνή αναφορά στην έννοια της «ιδιότητας του πολίτη», (χρησιμοποιούνται επίσης όροι όπως ιδιότητα ενεργού πολίτη ή ευρωπαίου πολίτη). Η

εκπαίδευση που έχει στόχο τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών τίθεται από την ΕΕ στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης. Ο στόχος αυτής της εκμάθησης της ιδιότητας του πολίτη είναι να αποκτήσει ο πολίτης δεξιότητες που «σχετίζονται με την ικανότητα αποτελεσματικής συνεργασίας με άλλους στη δημόσια σφαίρα» (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο 2006, σελ. 17). Με πιο απλά λόγια, η πολιτική αγωγή έχει στόχο να επιτρέπει σε κάθε άτομο να συμμετέχει στην πολιτική και κοινωνική ζωή.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης επιλέγει μια κάπως διαφορετική γλώσσα, εστιάζοντας σε μια άλλη πτυχή της αγωγής του πολίτη. Στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα κράτη αποφάσισαν από κοινού τον

¹ Για μια επισκόπηση του θέματος και τη διάκριση μεταξύ των διαφορετικών όρων που χρησιμοποιούνται σε αυτό το πλαίσιο, ανατρέξτε στο Becker (2012).

αγγλικό όρο «Education for Democratic Citizenship/Human Rights Education» δηλαδή «Εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα

του πολίτη / Εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα». Ο επίσημος ορισμός από το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ο ακόλουθος:

«Εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» σημαίνει εκπαίδευση, επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, καθώς και όλες εκείνες τις πρακτικές και δραστηριότητες που αποσκοπούν, μέσω του εφοδιασμού των εκπαιδευόμενων με γνώσεις, δεξιότητες και κατανόηση, και της ανάπτυξης των στάσεων και των συμπεριφορών τους, στην ενδυνάμωσή τους, έτσι ώστε να ασκούν και να υπερασπίζονται τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και υποχρεώσεις στην κοινωνία, να εκτιμούν τη διαφορετικότητα και να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη δημοκρατική ζωή, με στόχο την προώθηση και την προστασία της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου (Συμβούλιο της Ευρώπης 2019, σ.

Από αυτό τον χρήσιμο ορισμό μπορούμε να συνάγουμε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της πολιτικής αγωγής:

- Η αγωγή του πολίτη φιλοδοξεί να εξοπλίσει τους εκπαιδευόμενους με τις απαραίτητες δεξιότητες και την κατανόηση ώστε να συμμετέχουν στην κοινωνική και πολιτική ζωή.
- Η πολιτική αγωγή βασίζεται σε δημοκρατικές αξίες: οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να κατανοήσουν πώς λειτουργεί η πολιτική ζωή σε ένα δημοκρατικό και πλουραλιστικό σύστημα και πώς μπορούν να συνεισφέρουν σε αυτό.
- Έτσι, ενθαρρύνοντας τους ανθρώπους να συμμετέχουν στην πολιτική ζωή, η αγωγή του πολίτη κατά κάποιο τρόπο συμβάλλει στην ενίσχυση της δημοκρατίας. Ο στόχος της «εκπαίδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» είναι να μεταδώσει τη γνώση, την κατανόηση των πολιτικών διαδικασιών και των σχετικών ικανοτήτων, επιτρέποντας έτσι στους εκπαιδευόμενους να επιδιώξουν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και καθήκοντα.
- Η «εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» μπορεί να λάβει διάφορες μορφές. Μια μορφή είναι αυτή που εντάσσεται στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης. Ωστόσο υπάρχουν και άλλες μορφές δραστηριοτήτων, οι οποίες μοιράζονται τις ίδιες βασικές αρχές και στόχους, που μπορούν επίσης να περιγραφούν ως αγωγή του πολίτη.

Βασικά στοιχεία της πολιτικής αγωγής

Όπως προαναφέρθηκε, υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι ερμηνείας της πολιτικής αγωγής με ελαφρώς διαφορετικούς στόχους. Αλλά ποια είναι τα κοινά στοιχεία της έννοιας; Δύο στόχοι φαίνεται να είναι καίριοι: Από τη μια πλευρά, η αγωγή του πολίτη επιδιώκει να ενισχύσει την πολιτική ωριμότητα των εκπαιδευόμενων, ιδιαίτερα την κατανόηση της προσωπικής ευθύνης, της κριτικής ικανότητας και της αυτοπεποίθησής τους. Από την άλλη πλευρά, με τη δημιουργία αυτόνομων πολιτών, η πολιτική αγωγή στοχεύει

στην ενίσχυση της ίδιας της δημοκρατίας.

Δίνει κίνητρο και επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να συμμετέχουν ενεργά στις δημοκρατικές διαδικασίες

Σταθεροποιεί και ενδυναμώνει τη δημοκρατία

Figure 11: Citizenship education and democracy

Η πολιτική αγωγή θέλει να δώσει τη δυνατότητα στον πολίτη να μπορεί να αξιολογεί και να κρίνει τις πολιτικές διαδικασίες και να ενεργεί πολιτικά. Η ικανότητα επομένως του ατόμου να κρίνει και να δρά είναι κεντρικές έννοιες στην αγωγή του πολίτη. Η δυνατότητα των πολιτών να συμμετέχουν στην κοινωνική και πολιτική ζωή, να διεκδικούν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και να ασκούν τα καθήκοντά τους, σταθεροποιεί και ενισχύει τη δημοκρατία.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό να επισημανθεί η διττή φύση της αγωγής του πολίτη. Από τη μια πλευρά, στην αγωγή

του πολίτη υπάρχει συναίνεση όσο αφορά το δημοκρατικό πλαίσιο των κοινωνιών, το οποίο πρέπει επίσης να ενισχυθεί μέσω της εκπαίδευσης. Τουλάχιστον σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, η πολιτική αγωγή βασίζεται σταθερά στις αρχές της δημοκρατίας και οι δύο έννοιες είναι αδιαχώριστες. Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, πρέπει να υπάρχει χώρος για έναν πλουραλισμό διαφορετικών απόψεων. Αυτό απαιτεί οι εκπαιδευτικοί της πολιτικής αγωγής να μην καταπνίγουν καμία γνώμη στο δημοκρατικό φάσμα και φυσικά να μην επιβάλλουν την γνώμη στους εκπαιδευόμενους.

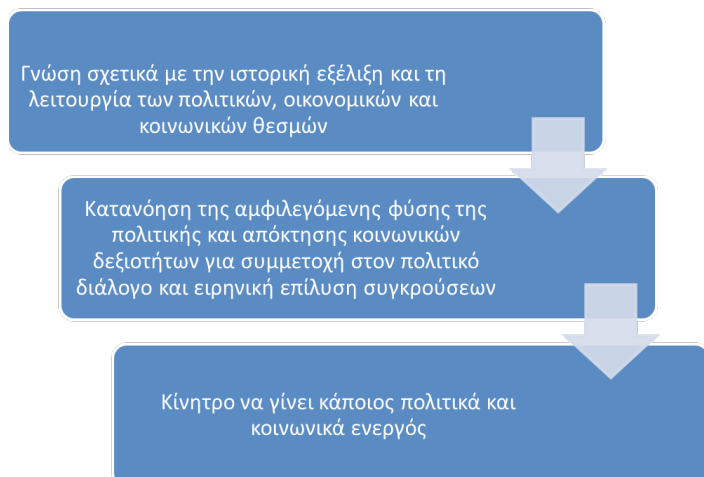
Εφόσον έχετε διαβάσει αυτό το υποκεφάλαιο, πως θα απαντούσατε στις παρακάτω ερωτήσεις;

- Πώς θα συνοψίζατε την εκπαίδευση του πολίτη για έναν συνάδελφο;
- Ποια είναι τα πιο σημαντικά στοιχεία του;

Ποιες δεξιότητες μεταδίδει η πολιτική αγωγή;

Πριν διαβάσετε το επόμενο υποκεφάλαιο, σκεφτείτε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Κατά τη γνώμη σας, ποιες ικανότητες είναι απαραίτητες για να μπορεί κάποιος να
- συμμετέχει ενεργά στην πολιτική και κοινωνική ζωή;

Η αγωγή του πολίτη μεταδίδει δεξιότητες σε διαφορετικά επίπεδα. Πρώτον, αποσκοπεί στη μετάδοση γνώσης, για παράδειγμα σχετικά με την ιστορία και τη λειτουργία των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών θεσμών. Παρόλα αυτά, η αγωγή του πολίτη είναι κάτι περισσότερο από μια απλή διδασκαλία και απόκτηση γνώσης. Βασιζόμενοι στην αποκτιθήσα γνώση, οι εκπαιδευόμενοι θα κατανοήσουν τη γενική αμφιλεγόμενη φύση των πολιτικών θεμάτων. Η πολιτική αγωγή αφορά επίσης στην απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων προκειμένου να μπορεί κάποιος να συμμετέχει σε πολιτικές

Figure 12: What citizenship education seeks to convey

συζητήσεις και να επιλύει ειρηνικά διαφωνίες που ενδεχομένως προκύπτουν, με άλλα λόγια να μπορεί να συμμετέχει ενεργά στις πολιτικές και κοινωνικές διαδικασίες. Η ικανότητα να κρίνει και να ενεργεί πολιτικά προϋποθέτει την κατανόηση των πολιτικών διαδικασιών και την ικανότητα συμμετοχής σε αυτές χάρη σε ορισμένες απαραίτητες κοινωνικές δεξιότητες. Σε μια ιδανική περίπτωση, η αγωγή του πολίτη θα μπορεί να παρακινήσει τους εκπαιδευόμενους να γίνουν οι ίδιοι πολιτικά και κοινωνικά ενεργοί. Θα πρέπει να ενημερώνονται για τα πολιτικά θέματα από τα μέσα ενημέρωσης, να ανταλλάσσουν απόψεις, να συνεργάζονται και να δρουν συλλογικά ώστε να διεκδικούν τα δικαιώματά τους και να προασπίζουν τα συμφέροντά τους, να συμμετέχουν στην διαχείριση των κοινών και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Παρακάτω οι Hoskins et al. (2008) προτείνουν έναν τρόπο κατηγοριοποίησης των δεξιοτήτων που μεταδίδονται με την πολιτική αγωγή σε ένα πλαίσιο πολιτικών ικανοτήτων¹:

Figure 13: Civic competence framework, adapted from Hoskins et al. (2008, p.18)

Στο πλαίσιο αυτό, στο υψηλότερο επίπεδο γίνεται διάκριση μεταξύ της συναισθηματικής και της γνωστικής διάστασης. Η γνωστική διάσταση περιέχει γνώσεις και δεξιότητες, ενώ η συναισθηματική αποτελείται από αξίες, στάσεις και επιδιωκόμενη συμπεριφορά. Μπορείτε να βρείτε μια εκτεταμένη επισκόπηση και να μάθετε περισσότερα σχετικά με το περιεχόμενο σε κάθε πεδίο ικανοτήτων στον Πίνακα 1, στο τέλος αυτού του κεφαλαίου.

Διδακτικές αρχές της πολιτικής αγωγής

Πριν διαβάσετε το επόμενο υποκεφάλαιο σκεφθείτε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Κατά τη γνώμη σας, τι θα ήταν σημαντικό κατά την υλοποίηση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της πολιτικής αγωγής;

Figure 14: Didactic principles of citizenship education

Όπως επισημάνθηκε στην εισαγωγή, η έννοια της πολιτικής αγωγής βασίζεται σε ένα δυϊσμό: η δημοκρατία αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο λαμβάνει χώρα η πολιτική αγωγή, ενώ αποτελεί και το πλαίσιο για την ανάπτυξη πληθώρας απόψεων. Ο βασικός στόχος της αγωγής του πολίτη

είναι να επιτρέψει στους εκπαιδευόμενους να κρίνουν τις πολιτικές διαδικασίες και να συμμετέχουν σε αυτές. Αυτός ο δυϊσμός και αυτός ο βασικός στόχος αντικατοπτρίζονται σε ορισμένες διδακτικές αρχές που αποτελούν τις βασικές μεθόδους της πολιτικής αγωγής και εστιάζουν στον προσανατολισμό των πολιτών σχετικά με τα παρακάτω θέματα.¹

Επίλυση σύγκρουσης

Η πολιτική βασίζεται πάντοτε στην ανταλλαγή απόψεων και στην ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων. Αυτός ο εγγενής αντικρουόμενος χαρακτήρας της πολιτικής πρέπει να τονιστεί στους εκπαιδευόμενους. Θα πρέπει να μάθουν να εντοπίζουν τις συγκρούσεις, να ορίζουν τα επιχειρήματά τους και να συμβάλλουν στην αναζήτηση λύσεων.

Επίλυση προβλήματος

Οι πολιτικές διαδικασίες αφορούν στην επίλυση προβλημάτων, και αυτό είναι κάτι που πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη στην αγωγή του πολίτη. Τα θέματα θα πρέπει να εμπνέονται από τις καθημερινές εμπειρίες των συμμετεχόντων, οι οποίες φέρουν στην επιφάνεια προβλήματα, αλλά ταυτόχρονα καλούν και για τη λύση τους.

Ενεργή μάθηση

Η πολιτική αγωγή πρέπει πάντα να εστιάζει στους πολίτες και να στοχεύει στην ανάδειξη των προσωπικών τους εμπειριών. Έτσι, για παράδειγμα, ανεξαρτήτως του θέματος, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι προϋπάρχουσες γνώσεις και στάσεις των συμμετεχόντων στα θέματα πολιτικής, καθώς και οι εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους.

Μελέτη περιπτώσεων

Για την απεικόνιση των πολιτικών διαδικασιών γενικά ή για την κατανόηση σχετικών θεμάτων, συχνά επιλέγονται μεμονωμένες περιπτώσεις ή και άλλα παραδείγματα για να συμπεριληφθούν στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Οι περιπτώσεις αυτές και τα παραδείγματα θα πρέπει να επιτρέπουν την εξαγωγή συμπερασμάτων γενικότερου χαρακτήρα.

Συνέπειες ενεργειών και αποφάσεων

Η επισήμανση των συνεπειών των πολιτικών αποφάσεων και ενεργειών και ως εκ τούτου μιας προνοητικής προσέγγισης στη δράση είναι επιπρόσθετα χαρακτηριστικά της διδακτικής της αγωγής του πολίτη.

Πολιτικός και ηθικός προσανατολισμός

Κατά τη συζήτηση ενός θέματος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα προβλήματα που τονίζονται ή προκύπτουν αλλά και άλλα που συσχετίζονται με τα θέματα συζήτησης, να αναλύονται με διαφορετικές οπτικές και να επισημαίνονται διαφορετικές πιθανές λύσεις. Με τον τρόπο αυτό, οι συμμετέχοντες θα μπορούν να σχηματίζουν την δική τους γνώμη.

³ Η παρουσίαση των ακόλουθων διδακτικών αρχών βασίζεται στην πηγή: Reinhardt, Sybille (2013): Teaching for Democratic Learning. Σε: Murray Print und Dirk Lange (Hg.): Civic education and competences for engaging citizens in democracies. Rotterdam: SensePublishers (Civic and political education, 3), p. 99–109.

Πολιτική συνειδητοποίηση

Η πολιτική αγωγή πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο και σε ένα περιβάλλον μάθησης που να επιτρέπει στους συμμετέχοντες να γίνουν οι ίδιοι ενεργοί πολίτες. Σε αντίθεση με το δασκαλοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας, η αγωγή του πολίτη πρέπει να είναι «μαθητοκεντρική» και να χρησιμοποιεί μια σειρά μεθόδων που να δίνουν στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να αναλάβουν δράση για να επιλύσουν τα προβλήματα από μόνοι τους.

Επιστήμη

Θέματα που είναι αμφιλεγόμενα στην επιστήμη και την πολιτική, πρέπει ως τέτοια να παρουσιάζονται και στην αγωγή του πολίτη. Έτσι, αναδεικνύεται όχι μόνο ο εγγενώς αμφιλεγόμενος χαρακτήρας μεμονωμένων θεμάτων, αλλά και της πολιτικής στο σύνολό της.

Παρόλο που αυτό το σύνολο των διδακτικών αρχών είναι πολύ περιεκτικό, υπάρχουν και αρκετές διαδραστικές μέθοδοι που μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα. Μέσα στον ηλεκτρονικό οδηγό μας, σας παρέχουμε ιδέες και καθοδήγηση για το πώς μπορείτε εσείς οι ίδιοι να υλοποιήσετε κάποιες απλές δραστηριότητες μέσα στη βιβλιοθήκη σας.

Αφού διαβάσετε αυτό το υποκεφάλαιο, πώς θα απαντούσατε στις ακόλουθες ερωτήσεις;

- Ποιες είναι οι σημαντικότερες διδακτικές αρχές που διέπουν την πολιτική αγωγή;
- Έχετε κάποιες ιδέες για το πώς και μέσα από ποιες δραστηριότητες θα μπορούσατε να τις εφαρμόσετε;

Πολιτική αγωγή και κοινωνική ένταξη

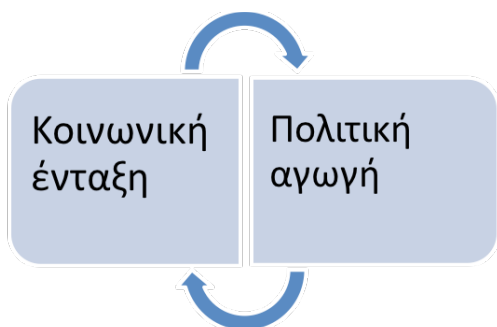

Figure 15: Citizenship education and social inclusion

Όπως έχει ήδη τονίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) στα τέλη της δεκαετίας του 1990, υπάρχει στενή αλληλεξάρτηση μεταξύ της πολιτικής αγωγής και της κοινωνικής ένταξης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 1998, σελ. 10-12)⁵. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι όλα

τα άτομα και οι ομάδες έχουν το δικαίωμα να διαφέρουν με διάφορους τρόπους και ότι αυτές οι διαφορές εμπλουτίζουν μια κοινωνία εάν αγκαλιάζονται και αντιμετωπίζονται θετικά.

Η ενεργή συμμετοχή των πολιτών και η κοινωνική ένταξη μπορούν να αλληλοενισχυθούν στο πλαίσιο αυτό. Η ενεργή συμμετοχή του πολίτη σε πολιτικές και κοινωνικές διαδικασίες και η από κοινού εμπειρία μπορεί να θεωρηθεί ως "μέθοδος κοινωνικής ένταξης" και αντίστροφα, μόνο όταν τα άτομα αντιληφθούν τους εαυτούς τους ως ενταγμένα μέλη μιας ομάδας θα επιθυμήσουν να συμμετέχουν ενεργά στη διαχείριση των θεμάτων που τους αφορούν.

⁵ Ο όρος «κοινωνική ένταξη» αναφέρεται στις διαδικασίες που στοχεύουν ο κάθε άνθρωπος να αναγνωρίζεται και να μαθαίνει σαν ένα ολοκληρωμένο άτομο έτσι ώστε να συμμετέχει ισότιμα σ' όλους τους τομείς της κοινωνίας μας. Μπορείτε να μάθετε περισσότερα για την κοινωνική ένταξη και την μάθηση χωρίς αποκλεισμούς στα αντίστοιχα κεφάλαια του εγχειριδίου του LIB(e)RO και του ηλεκτρονικού οδηγού (e-tutorial).

Γιατί η πολιτική αγωγή είναι ιδιαίτερα σημαντική στο πλαίσιο συνεργασίας με άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο;

Πριν διαβάσετε το επόμενο υποκεφάλαιο, σκεφθείτε τα παρακάτω ερωτήματα:

Έχετε κάποιες ιδέες γιατί η αγωγή του πολίτη μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντική για ανθρώπους με μεταναστευτικό υπόβαθρο;

Ενώ η εκμάθηση της γλώσσας της νέας χώρας αποτελεί άμεση ανάγκη για τους πρόσφυγες και είναι ζωτικής σημασίας για την ένταξή τους, μακροπρόθεσμα, η ενσωμάτωση μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν οι μετανάστες παράλληλα κατανοήσουν τα έθιμα και τις αξίες στις οποίες βασίζονται οι ευρωπαϊκές κοινωνίες. Αυτές οι αξίες, για παράδειγμα, περιλαμβάνουν τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα - στοιχεία που έχουν επίσης κεντρικό ρόλο στην πολιτική αγωγή και τα οποία αυτή επιδιώκει να μεταδώσει. Επιπλέον, το πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης - πρόκληση ακόμη και για όσους γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στην Ευρώπη - είναι κάτι νέο για πολλούς πρόσφυγες. Πρώτον, πολλοί πρόσφυγες προέρχονται από χώρες που κυβερνούνται

από μη δημοκρατικά καθεστώτα και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να εξοικειωθούν με όλα τα θεσμικά όργανα, τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής και τα δικαιώματα και καθήκοντα μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Δεύτερον, ο τρόπος συνεργασίας μεταξύ των χωρών της ΕΕ είναι παγκοσμίως μοναδικός: σε καμία άλλη γεωγραφική περιοχή, η συνεργασία μεταξύ των χωρών δεν είναι τόσο στενή. Επομένως, είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε στους μετανάστες πώς προέκυψε αυτή η συνεργασία και πώς λειτουργεί. Επιπλέον, η ΕΕ ασκεί κεντρική επιρροή στη ζωή πολλών προσφύγων: επηρεάζονται άμεσα από συζητήσεις σχετικά με το ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου ή με τη ζώνη Σένγκεν και, ως εκ τούτου, πρέπει να γνωρίζουν αυτή την πτυχή της πολιτικής ζωής που είναι τόσο σημαντική για αυτούς.

Figure 16: Citizenship education and integration

Ποιός «διδάσκει» την πολιτική αγωγή;

Η αγωγή του πολίτη μπορεί να «διδάσκεται» από διαφορετικούς φορείς, κρατικούς ή μη κρατικούς. Επίσης μπορεί να εντάσσεται στο πλαίσιο της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης (βλ. π.χ. Συμβούλιο της Ευρώπης 2010, σ. 7-8). Η πολιτική αγωγή στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται εντός του εκπαιδευτικού συστήματος (σχολεία και πανεπιστήμια), ενώ η μη τυπική αναφέρεται σε δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο, αλλά

εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος. Τέλος, η άτυπη εκπαίδευση περιγράφει όλες αυτές τις διαφορετικές μαθησιακές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται εκτός οργανωμένου εκπαιδευτικού πλαισίου στην καθημερινή ζωή των πολιτών, με τις οποίες οι ίδιοι αποκτούν γνώσεις και υιοθετούν αξίες και στάσεις σε σχέση με το πολιτικό σύστημα, στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου ή επαγγελματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Πίνακας 1: Λίστα κοινωνικών δεξιοτήτων σύμφωνα με τον Hoskins et al. (2008, σ.22-23)

Επιδιωκόμενη συμπεριφορά

- Να είναι κάποιος ενεργός στην πολιτική κοινότητα
- Να είναι ενεργός στην κοινότητά του
- Να δραστηριοποιείται στην κοινωνία των πολιτών

αξίες

- Αποδοχή του κράτους δικαίου
- Πίστη στην κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα και την ίση μεταχείριση των πολιτών
- σεβασμός στη διαφορετικότητα, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων θρησκείας και φύλου
- Αρνητική στάση απέναντι στις προκαταλήψεις, τον ρατσισμό και τις διακρίσεις
- Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ελευθερία, ποικιλομορφία και ισότητα)
- Σεβασμός στην αξιοπρέπεια και την ελευθερία του κάθε ατόμου
- Ανοχή στη διαφορετικότητα
- Η πίστη στη σημασία της δημοκρατίας.
- Η πίστη στην ανάγκη διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος

στάσεις

- Να αισθάνεται κάποιος υπεύθυνος για τις αποφάσεις και τις ενέργειές του, ιδίως στη σχέση του με άλλους πολίτες
- Να έχει αυτοπεποίθηση να εμπλακεί πολιτικά
- Να πιστέψει στις δημοκρατικές αρχές και να εμπιστευτεί τα δημοκρατικά ιδρύματα
- Να είναι διαλλακτικός, ανοιχτός στη διαφορετικότητα, στην αλλαγή γνώμης, σε συμβιβασμούς

δεξιότητες

- Να είναι κάποιος σε θέση να αξιολογεί μια άποψη ή απόφαση, να λάμβάνει θέση και να την υπερασπίζεται
- Να μπορεί να διακρίνει μεταξύ γεγονότος και γνώμης
- Να επιλύει τις συγκρούσεις με ειρηνικό τρόπο
- Να κάνει κριτική ανάλυση, να ερμηνεύει σωστά τα μηνύματα των μέσων ενημέρωσης (πχ. να αντιλαμβάνεται τα συμφέροντα και τα συστήματα αξιών που εμπλέκονται κλπ.)
- Να είναι σε θέση να εξετάζει κριτικά τις πληροφορίες
- Να έχει επικοινωνιακές δεξιότητες (να είναι σε θέση να εκφράζει προφορικά ή γραπτά τις ιδέες του)
- Να είναι σε θέση να παρακολουθεί και να επηρεάζει τις πολιτικές και τις αποφάσεις μέσω ψηφοφορίας
- Να χρησιμοποιεί τα ΜΜΕ με ενεργό τρόπο (όχι ως καταναλωτής αλλά ως παραγωγός περιεχομένου)
- Να χτίζει ομάδες, να συνεργάζεται και να αλληλεπιδρά
- Να μπορεί να ζει και να εργάζεται σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον

γνώση

- Βασικά στοιχεία του πολιτικού και νομικού συστήματος (ανθρώπινα δικαιώματα, κοινωνικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινοβουλευτική κυβέρνηση, σημασία της ψηφοφορίας) (τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό επίπεδο)
- Βασικοί θεσμοί της δημοκρατίας, πολιτικά κόμματα, εκλογικά προγράμματα και εκλογική διαδικασία
- Ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης στην προσωπική και κοινωνική ζωή
- Κοινωνικές σχέσεις στην κοινωνία
- Ιστορία και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας
- Η υπεροχή ορισμένων κανόνων και αξιών
- Πολυπολιτισμικότητα στο σχολείο και στη χώρα
- Κύρια γεγονότα, τάσεις και παράγοντες αλλαγής στην εθνική, Ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία
- Η λειτουργία και η εργασία των εθελοντικών ομάδων
- Γνώση σχετικά με τα τρέχοντα πολιτικά ζητήματα

4

ΑΤΥΠΗ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Author: Kostas Diamantis-Balaskas (Action Synergy Greece)
Translation: Marielle Ratter (UOP)

Μαθησιακοί Στόχοι

Σ εαυτό το κεφάλαιο θα μπορέσετε να:

- Μάθετε τις βασικές αρχές δύο μεθοδολογιών άτυπης εκμάθησης γλώσσας: Γλωσσικό Καφέ και Τάντεμ
- Πάρετε ιδέες για το πώς αυτές οι μεθοδολογίες μπορούν να εφαρμοστούν σε ένα περιβάλλον βιβλιοθήκης με νεαρούς πρόσφυγες
- Κατανοήσετε τον ρόλο του βιβλιοθηκάρου στην όλη διαδικασία

1. Εισαγωγή

Οι βιβλιοθήκες δεν έχουν σχεδιαστεί για να λειτουργούν ως περιβάλλοντα εκμάθησης γλωσσών και οι βιβλιοθηκάριοι δεν έχουν τις δεξιότητες να λειτουργήσουν ως δάσκαλοι γλωσσών. Παρ' όλα αυτά, οι βιβλιοθήκες μπορούν να γίνουν χώροι μάθησης όπου οργανώνονται άτυπες δραστηριότητες εκμάθησης γλωσσών που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν σε μια σημαντική βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων, ειδικά νέων προσφύγων.

Η μη τυπική εκμάθηση γλωσσών θεωρείται ότι είναι πιο κατάλληλη για ένα περιβάλλον βιβλιοθήκης καθώς δεν απαιτεί ούτε την παρουσία ενός εκπαιδευμένου δασκάλου γλωσσών ούτε την ενεργό συμμετοχή των βιβλιοθηκάρων σε όλες τις πτυχές της εκμάθησης γλωσσών. Η οργάνωση τέτοιας μορφής άτυπων συνεδριών για την εκμάθηση γλωσσών είναι η πιο ρεαλιστική μέθοδος, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που έχουν οι περισσότεροι βιβλιοθηκάριοι και οι

περισσότερες βιβλιοθήκες, για να προωθηθεί η εκμάθηση γλωσσών για νέους πρόσφυγες μέσα από τις βιβλιοθήκες. Η οργάνωση Γλωσσικών Καφέ ή γλωσσικών ανταλλαγών μέσα σε βιβλιοθήκες είναι μια πολύ διαδεδομένη προσέγγιση στις Σκανδιναβικές χώρες.

Παρά το γεγονός ότι είναι λιγότερο δομημένες από τα τυπικά μαθήματα, οι άτυπες συνεδρίες εκμάθησης γλωσσών οργανώνονται στην βάση συγκεκριμένων μεθοδολογιών οι οποίες έχουν δοκιμαστεί και έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικές στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Αυτό το κεφάλαιο πρόκειται να επικεντρωθεί σε δύο βασικές μεθοδολογίες: Γλωσσικό Καφέ και Τάντεμ. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικές με τις μεθόδους αυτές και τον τρόπο με τον οποίο έχουν εφαρμοστεί σε μετανάστες, παρακαλώ ανατρέξτε στα αποτελέσματα του προγράμματος ΜΕΤΟΙΚΟΣ (www.metoikos.eu).

2. Γλωσσικό Καφέ

2.1 Ορισμός

Ένα Γλωσσικό Καφέ είναι ένας κοινωνικός και φιλικός τρόπος για να εξασκήσεις μια γλώσσα χωρίς να χρειάζεται να παρακολουθείς τυπικά μαθήματα. Παρέχει έναν κοινωνικό χώρο για τους ανθρώπους να συναντηθούν, να μιλήσουν και να μάθουν τις γλώσσες μαζί με ένα άτυπο και κοινωνικό τρόπο. Τα Γλωσσικά Καφέ λειτουργούν για και από ανθρώπους

που τα χρησιμοποιούν. Περιλαμβάνουν συνήθως ένα πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την διευκόλυνση της συνάντησης (διαμεσολαβητής) και τους ανθρώπους που ενδιαφέρονται για την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας. Τα Γλωσσικά Καφέ θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν φυσικούς ομιλητές αλλά αυτό δεν είναι απαραίτητο.

2.2 Βασικές Αρχές

Βασική Αρχή	Σύντομη Εξήγηση
Ανεπίσημη ατμόσφαιρα και ευελιξία με έμφαση στην συζήτηση	Οι συζητήσεις κατά την διάρκεια μιας συνεδρίας γλωσσικού καφέ είμαι άτυπες. Οι συμμετέχοντες στην συνεδρία μπορούν να κουβεντιάσουν στην γλώσσα στόχο χωρίς να αισθάνονται υποχρεωμένοι να μελετήσουν ένα συγκεκριμένο θέμα ή μια συγκεκριμένη πτυχή της γλώσσας
Φιλική ατμόσφαιρα χωρίς αποκλεισμούς	Τα Γλωσσικά Καφέ πρέπει να είναι φιλικά, φιλόξενα και χωρίς αποκλεισμούς. Οι συμμετέχοντες θα μπορούν να συμμετέχουν στη συζήτηση τόσο όσο αυτοί θέλουν.
Διευκόλυνση	Θα πρέπει να υπάρχει ένα άτομο το οποίο θα εκτελεί χρέη συντονιστή, που θα διοργανώνει τις συνεδρίες, θα ενημερώνει τους συμμετέχοντες στις συνεδρίες και θα υπενθυμίζει και θα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να προσέλθουν. Αυτόν τον ρόλο μπορεί να τον αναλάβει ο βιβλιοθηκάριος ή ένας από το προσωπικό της βιβλιοθήκης.
Φυσικός Ομιλητής	Αν και υπάρχει μια σειρά από Καφέ που λειτουργούν με μεγάλη επιτυχία χωρίς τη συμμετοχή φυσικού ομιλητή, η παρουσία ενός φυσικού ομιλητή ενθαρρύνεται ιδιαίτερα για τα Γλωσσικά Καφέ που απευθύνονται σε μετανάστες ώστε να μπορέσουν να έχουν μια αυθεντική γλωσσική εμπειρία και να μάθουν την γλώσσα σωστά.
Συχνότητα των συναντήσεων	Οι ημερομηνίες των συναντήσεων θα πρέπει να είναι τακτικές (προτιμότερο κάθε εβδομάδα) και θα πρέπει να είναι γνωστές από πριν. Θα μπορούσαν επίσης να δημοσιοποιούνται σε έναν δημόσιο χώρο στη βιβλιοθήκη.

2.3 Δημιουργία ενός Γλωσσικού Καφέ μέσα σε μια βιβλιοθήκη

Βήμα 1: Επιλογή του Χώρου:

Επιλέξτε έναν χώρο μέσα στην βιβλιοθήκη που είναι κατάλληλος και διαχωρίστε τον από τα αναγνωστήρια που χρειάζεται να είναι ήσυχα.

Βήμα 2: Επιλογή της ημέρας και της ώρας:

Τα Γλωσσικά Καφέ θα πρέπει να διοργανώνονται σε ημέρες και ώρες που βολεύουν τους συμμετέχοντες και όπου οι χώροι που έχουν επιλεγεί είναι ελεύθεροι προς χρήση. Τα ακόλουθα πράγματα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν γίνεται επιλογή των ημερών και των ωρών για το Γλωσσικό Καφέ:

- Ώρες και ημέρες που να εξυπηρετούν τον οικοδεσπότη (την βιβλιοθήκη)
- Ώρες και ημέρες όπου οι άνθρωποι είναι πιο πιθανό να έρθουν (αυτό θα επηρεάσει και τις κατηγορίες των ανθρώπων που θα έρθουν)
- Ώρες και ημέρες όπου ο χώρος έχει λιγότερη κίνηση και λιγότερο κόσμο

Βήμα 3: Συχνότητα

Η συχνότητα των συναντήσεων εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων. Ωστόσο, υπάρχουν δύο βασικά ζητήματα που μπορεί να χρειαστεί να εξεταστούν:

- Ο χρόνος και η συχνότητα του γλωσσικού καφέ θα πρέπει να είναι καθορισμένοι, δηλαδή την ίδια ημέρα και ώρα κάθε εβδομάδα, αλλά θα πρέπει να συζητηθούν με τον οικοδεσπότη και τους συμμετέχοντες, έτσι ώστε όλοι να είναι ευχαριστημένοι με αυτούς. Τα γλωσσικά καφέ μπορούν να διοργανώνονται κάθε εβδομάδα ή κάθε 15 ημέρες με κάθε συνάντηση να διαρκεί περίπου μια ώρα. Εβδομαδιαία ή κάθε δεκαπενθήμερο είναι το καλύτερο για την συνάντηση που διαρκεί περίπου μία ώρα. Για να μην χαθεί η επαφή ωστόσο, συνιστάται οι συνεδρίες να διοργανώνονται τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα
- Κανονικότητα- οι άνθρωποι πρέπει να γνωρίζουν ότι τα Γλωσσικά Καφέ θα είναι εκεί που πρέπει όταν πρέπει να είναι!

Βήμα 4: Σχηματισμός των ομάδων

Σε γενικές γραμμές, τα Γλωσσικά Καφέ είναι ανοιχτά σε όποιον ενδιαφέρεται και δεν υπάρχει ανάγκη επίσημης εγγραφής. Ωστόσο, όταν δημιουργούνται ομάδες και συνεδρίες Γλωσσικού Καφέ για νέους πρόσφυγες, μπορεί να υπάρχουν θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν.

- Μέγεθος ομάδας:

Ο αριθμός της ομάδας θα πρέπει να ελέγχεται και να μην είναι ούτε πολύ μεγάλος ούτε πολύ μικρός. Ο μέγιστος αριθμός είναι 12 συμμετέχοντες και ο ελάχιστος αριθμός είναι 5. Αν οι ομάδες είναι μεγαλύτερες, μπορούν να χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες των 3 ή 4 την ώρα της συνεδρίας του Γλωσσικού Καφέ και όπου είναι δυνατόν να υπάρχει παρουσία ενός φυσικού ομιλητή.

- Επίπεδο:

Δεν υπάρχει ανάγκη τα επίπεδα της γλώσσας να είναι παρόμοια. Μπορούν να συμμετάσχουν άνθρωποι από διαφορετικά επίπεδα. Οι συμμετέχοντες σε χαμηλότερο επίπεδο θα είναι σε θέση να μάθουν αρχικά ακούγοντας. Παρ' όλα αυτά, η εμπειρία δείχνει ότι οι φυσικές ομάδες σχηματίζονται εκεί όπου οι συμμετέχοντες βρίσκονται σε παρόμοιο επίπεδο.

- Θέματα:

Είναι σημαντικό οι συμμετέχοντες να αποφασίσουν για ποια ζητήματα/ θέματα επιθυμούν να συζητήσουν στο καφέ. Είναι πιθανό διαφορετικές ομάδες να θέλουν να μιλήσουν για διαφορετικά πράγματα.

- Πολιτιστικοί κανόνες:

Οι πολιτιστικοί κανόνες θα πρέπει να εξετάζονται όπου θεωρείται απαραίτητο και όπου προκύπτει κάποιο πρόβλημα. Για παράδειγμα, σε πολιτισμούς, όπου οι γυναίκες δεν μπορούν να μιλήσουν ελεύθερα μπροστά σε άνδρες, ίσως θα ήταν αναγκαίο να δημιουργηθούν ξεχωριστές ομάδες για τις γυναίκες και τους άνδρες.

- Εγγραφή:

Προκειμένου να είστε σε θέση να κατανοήσετε και να διευθετήσετε τα θέματα που προκύπτουν ενώ μια ομάδα διαμορφώνεται, γενικώς συνίσταται να ζητήσετε νωρίτερα μια άτυπη εγγραφή μέσω ενός απλού email, τηλεφώνου ή ενός sms. Αυτή η προϋπόθεση δεν σημαίνει ότι ένα άτομο που θα εμφανιστεί στις συναντήσεις χωρίς να έχει κάνει αυτή την εγγραφή δεν πρέπει να γίνει αποδεκτό.

- Υπενθύμιση:

Καλό θα είναι να στέλνετε μια ειδοποίηση προς τους συμμετέχοντες του Γλωσσικού Καφέ μέσω e-mail ή SMS ως υπενθύμιση για την επόμενη συνάντηση. Αυτό μπορεί επίσης να επιτευχθεί μέσω μιας ομάδας facebook εφ' όσον όλοι οι συμμετέχοντες είναι μέλη του facebook.

Βήμα 5: Διαμεσολαβητής

Ο διαμεσολαβητής είναι πολύ σημαντικός για το σχηματισμό του Γλωσσικού Καφέ καθώς αυτός/ αυτή είναι το πρόσωπο που οργανώνει τα πάντα και διευκολύνει τη συζήτηση κατά την διάρκεια της συνάντησης. Σε Γλωσσικά Καφέ που διοργανώνονται σε βιβλιοθήκες δεν είναι απαραίτητο ο βιβλιοθηκάριος να είναι και ο διαμεσολαβητής. Ο βιβλιοθηκάριος μπορεί να είναι υπεύθυνος για τον χώρο και ένα άλλο άτομο (εθελοντής, μέλος του προσωπικού, μέλος μιας ΜΚΟ κλπ) μπορεί να πάρει τον ρόλο να διευκολύνει τις συζητήσεις. Ο συντονιστής πρέπει να έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Ανοιχτό πνεύμα
- Ενδιαφέρον για τους ανθρώπους
- Ενσυναίσθηση για τους μετανάστες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν
- Ικανότητα να ακούει και να μιλάει
- Προθυμία να αναλάβει την ευθύνη της επιτυχής πραγματοποίησης του Γλωσσικού Καφέ
- Θα πρέπει κατά προτίμηση να είναι ένας φυσικός ομιλητής της γλώσσας ή να έχει προχωρημένο επίπεδο στην γλώσσα που θα ομιλείται στο Καφέ.

Μόλις το Καφέ είναι σε κανονική λειτουργία ο ρόλος του διαμεσολαβητή μπορεί να περιλαμβάνει μερικά ή όλα από τα ακόλουθα:

- Να διευκολύνει τις συναντήσεις, π.χ. διατηρώντας την ροή μιας συνομιλίας, βρίσκοντας ιδέες για δραστηριότητες στο Καφέ.
- Να χρησιμοποιεί τεχνικές που να σπάνε τον πάγο μεταξύ των παρευρισκομένων και να είναι σε θέση να προτείνει νέες δραστηριότητες και θέματα για συζήτηση
- Να είναι ένας φυσικός/ ικανός ομιλητής του Καφέ της γλώσσας.
- Να επικοινωνεί με τον βιβλιοθηκάριο (σε περίπτωση που είναι δύο ξεχωριστοί ρόλοι) και να ασχολείται με όλα τα ζητήματα που μπορεί να προκύψουν σε σχέση με το χώρο
- Να συνεργάζεται με φυσικούς ομιλητές και να τους ενθαρρύνει να συμμετάσχουν στα Γλωσσικά Καφέ ως εθελοντές
- Να διασφαλίζει ότι ο κάθε συμμετέχοντας έχει την ευκαιρία να μιλήσει, αλλά να είναι επίσης αποτελεσματικός στο να κρατάει τον χρόνο.
- Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να υποβάλλουν ερωτήσεις και να συμμετέχουν στη συζήτηση
- Να προσκαλεί εξωτερικούς επισκέπτες και εμπειρογνώμονες όπου απαιτείται
- Να προωθήσει το Γλωσσικό Καφέ στην περιοχή γύρω από την βιβλιοθήκη

2.4 Δραστηριότητες

Μετά το στήσιμο του Γλωσσικού Καφέ, θα πρέπει να το συνεχίσουμε. Για να το κάνουμε αυτό ότι είναι σημαντικό να δημιουργήσουμε μια φιλική ατμόσφαιρα και να οργανώσουμε μια σειρά από δραστηριότητες που θα θεωρηθούν χρήσιμες, ελκυστικές και παραγωγικές.

2.4.1: Η πρώτη συνάντηση

Η πρώτη συνάντηση είναι πολύ σημαντική για την γνωριμία των συμμετεχόντων τόσο με την έννοια του Γλωσσικού Καφέ όσο και μεταξύ τους. Στην εισαγωγή του Καφέ, οι υπεύθυνοι διαμεσολαβητές θα πρέπει να ενημερώσουν και να εξηγήσουν στους συμμετέχοντες τα παρακάτω πράγματα. Είναι πολύ σημαντικό οι αποφάσεις να λαμβάνονται μόνο με τη συμφωνία των συμμετεχόντων:

- Επεξήγηση του σκοπού του Γλωσσικού Καφέ
- Επεξήγηση των βασικών κανόνων για την επικοινωνία και την οργάνωση
- Απόφαση σχετικά με τις ώρες και τις μέρες όπου θα διοργανώνονται συναντήσεις του Γλωσσικού Καφέ
- Αποφάσεις σχετικά με τις θεματικές που θα αποτελέσουν το επίκεντρο των συζητήσεων στο Γλωσσικό Καφέ

Μια άλλη χρήσιμη δραστηριότητα για την πρώτη σας συνάντηση είναι να συζητήσετε προηγούμενες και τωρινές εμπειρίες εκμάθησης γλώσσας. Κάθε μέλος της ομάδας του Καφέ της γλώσσας μπορεί να παρουσιάσει τον εαυτό του σε ένα άλλο μέλος της ή σε ολόκληρη την ομάδα. Κατά πάσα πιθανότητα προκαλεί λιγότερο φόβο για τους ανθρώπους να μιλήσουν ο ένας στον άλλο και όχι σε ολόκληρη την ομάδα. Μια άλλη ιδέα είναι κάθε μέλος της ομάδας να παρουσιάσει τον εαυτό του στο άτομο που βρίσκεται δίπλα σε αυτούς το οποίο στη συνέχεια θα το παρουσιάσει σε ολόκληρη την ομάδα. Επίσης τα ακόλουθα ζητήματα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- **Γλώσσα:** Η γλώσσα που χρησιμοποιείται για τις παρουσιάσεις και για όλες τις δραστηριότητες του προγράμματος θα πρέπει να είναι η γλώσσα της χώρας υποδοχής

- **Τραυματική εμπειρία:** Οι συμμετέχοντες δε θα πρέπει ποτέ να αναγκάζονται να μιλήσουν για τις προσωπικές τους εμπειρίες, εάν δεν θέλουν, επειδή μπορεί να να συνδέονται με τραυματικές εμπειρίες.

2.4.2: Οργάνωση των δραστηριοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες της ομάδας-στόχου

Οι δραστηριότητες που οργανώνονται στο πλαίσιο του Γλωσσικού Καφέ θα πρέπει να είναι ευέλικτες και προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες των ομάδων-στόχων. Η έμφαση πρέπει να δοθεί στις προφορικές δεξιότητες επικοινωνίας και συζήτησης, αλλά ακόμα και ασκήσεις γραπτού λόγου μπορούν να οργανωθούν αν οι συμμετέχοντες τις χρειάζονται και τις ζητούν.

Οι συνεδρίες του Καφέ Γλωσσών για νέους πρόσφυγες θα πρέπει να βασίζονται σε συγκεκριμένα θέματα. Ενώ σε άλλες μορφές του Γλωσσικού Καφέ η ροή της συζήτησης

είναι ελεύθερη, προκειμένου να καλυφτούν οι ανάγκες των μεταναστών, κάθε συνεδρία (ή το σύνολο του Καφέ) θα πρέπει να οργανώνεται γύρω από συγκεκριμένα θέματα, προκειμένου να καλύψουν τις συγκεκριμένες γλωσσικές τους ανάγκες. Τα θέματα μπορούν να προ-αποφασίζονται, αλλά και οι συμμετέχοντες μπορούν να προτείνουν θέματα σύμφωνα με τις δικές τους ανάγκες. Αν οι μετανάστες γνωρίζουν γραφή, μπορούν να γράψουν τα θέματα σε ένα κομμάτι χαρτί και να τα βάζουν σε ένα κουτί. Αν δεν γνωρίζουν, μπορούν να προτείνουν ιδέες κατά τη διάρκεια των συνεδριών και να τις συζητήσουν με τους άλλους συμμετέχοντες.

Συνιστάται ο διαμεσολαβητής να προετοιμάζει κάθε θέμα πριν από τη συνάντηση. Μπορεί να δώσει κάποιο υλικό που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ερέθισμα για συζήτηση ή για να εξηγήσει κάποιο ειδικό λεξιλόγιο, να αναπτύξει κάποιες συγκεκριμένες δεξιότητες, κ.λπ., σύμφωνα με τις ανάγκες των μελών της ομάδας. Άλλες πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν περιλαμβάνουν:

- άρθρα από εφημερίδες και περιοδικά
- Βίντεο από το YouTube
- Φωτογραφίες από περιοδικά και φωτογραφίες που έχουν οι συμμετέχοντες
- Υλικό εκμάθησης ξένων γλωσσών από ειδικά sites γλώσσας στο Internet
- Λίστες λεξιλογίου
- Παραδείγματα των φορολογικών εντύπων, ασφαλιστικές απαιτήσεις, κλπ.

Αυτή η λίστα των πηγών είναι μόνο ενδεικτική. Οι πηγές μπορεί να είναι οποιουδήποτε τύπου (κείμενο, βίντεο, φωτογραφίες κλπ.). Εάν η πηγή είναι ηλεκτρονική (ήχος και βίντεο), θα πρέπει να υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός (π.χ. φορητός υπολογιστής) για την αναπαραγωγή τους.

Οι συμμετέχοντες δεν είναι απαραίτητο να είναι προετοιμασμένοι για κάθε συνεδρία, αλλά μερικές φορές ίσως είναι σκόπιμο να τους ζητείται να είναι προετοιμασμένοι για ένα θέμα που πρέπει να συζητηθεί ή να βρουν ένα παράδειγμα σχετικό με ένα συγκεκριμένο θέμα.

2.5 Ο ρόλος του βιβλιοθηκάριου

Όπως έχει επισημανθεί και προηγουμένως, ο βιβλιοθηκάριος μπορεί να πάρει τον ρόλο του διαμεσολαβητή ή να αναθέσει τον ρόλο του διαμεσολαβητή σε κάποιον άλλον. Εάν κάποιος άλλος πάρει τον ρόλο του διαμεσολαβητή, ο ρόλος του βιβλιοθηκάριου είναι ο εξής:

- Να φτιάξει τον χώρο στην βιβλιοθήκη όπου θα πραγματοποιηθούν οι συναντήσεις του Γλωσσικού Καφέ
- Να κανονίσει, μαζί με τον διαμεσολαβητή, τις ώρες και τις ημέρες όπου θα πραγματοποιούνται οι συναντήσεις του Γλωσσικού Καφέ με βάση την χρήση του χώρου και την διαθεσιμότητα της ομάδας- στόχου.
- Να δημιουργήσει επαφές, μαζί με τον διαμεσολαβητή, με οργανώσεις προσφύγων, ΜΚΟ, κοινότητες μεταναστών, σχολεία γλωσσών και άλλους εμπλεκόμενους που μπορούν να πάρουν τον ρόλο του ενδιάμεσου ώστε να προσελκυστούν πρόσφυγες στην βιβλιοθήκη.
- Να προωθεί το γλωσσικό καφέ μέσα και έξω από την βιβλιοθήκη

Στην περίπτωση που ο βιβλιοθηκάριος πάρει και τον ρόλο του διαμεσολαβητή, θα πρέπει να μπορεί να κάνει και όλες τις δραστηριότητες που περιγράφονται στο σημείο 2.3 (Βήμα 5).

3. Τάντεμ

3.1 Ορισμός:

Η μέθοδος Τάντεμ είναι ένας τρόπος εκμάθησης μιας γλώσσας μέσω της ανταλλαγής με κάποιον που θέλει να μάθει τη γλώσσα σας. Χωρίζετε την ώρα σε δύο μέρη. Στη μία μαθαίνει και εξασκεί την γλώσσα σας ο συνεργάτης σας, και εσείς τον/την βοηθάτε. Στην άλλη, μπορείτε να μάθετε και να κάνετε εξάσκηση στην γλώσσα του, και ο συνεργάτης σας βοηθά.

Είναι ένας ιδιαίτερα καλός τρόπος να μάθετε νέες λέξεις, να κατανοήσετε καλύτερα τη γλώσσα, να μιλήσετε ελεύθερα και να μάθετε να εκφράζετε τον εαυτό σας με λίγα λόγια, να γνωρίσετε άλλους πολιτισμούς.

3.2 Βασικές Αρχές:

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται βασικές συμβουλές για το Τάντεμ.

Ας ξεκινήσουμε!

Στην αρχή σε βοήθα να κρατάς σημειώσεις για την επομένη συνάντηση, κάπως έτσι:

- Ποιο είναι το θέμα για το οποίο πρόκειται να μιλήσουμε?
- Τι υλικά χρειάζομαι? (εικόνες, κομικς, άρθρα, τραγούδια, ταινίες μικρού μήκους κτλ)
- Που συναντιόμαστε?

Ανταλλάξτε ρόλους

Με το Τάντεμ είστε πότε μαθητευόμενοι και πότε 'καθηγητές/βοηθοί μάθησης'. Μερικές φορές είσαι το γλωσσικό-μοντέλο για τον συνεργάτη σου, και μερικές φορές μαθαίνεις από τα παραδείγματα και τις διορθώσεις του. Εάν είσαι ο «βοηθός μάθησης» να είσαι συγκρατημένος. Διατηρούμε την γνώση καλύτερα όταν την έχουμε ανακαλύψει μόνοι μας. Έτσι μην δίνετε απαντήσεις αμέσως, αλλά προσπαθήστε να δώσετε συμβουλές και παραδείγματα.

Διαχώρισε και μίλα διαδοχικά τις δυο γλώσσες

Μιλήστε για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, για παράδειγμα μόνο μισή ώρα σε μια γλώσσα, και έπειτα άλλη μισή στην άλλη. Η' γράψτε ένα e-mail μισό στη γλωσσά σας και μισό στην άλλη. Εάν ο συνεργάτης σας δεν καταλαβαίνει κάποια λέξη αμέσως, εξηγήστε την με κάποια άλλη λέξη. Εάν μεταφράσετε, καταλήγετε να χρησιμοποιείτε την γλωσσά που μπορείτε και οι δυο να μιλήσετε καλύτερα. Όποτε κάποιος μαθαίνει περισσότερα και κάποιος λιγότερα.

Μιλήστε για ό,τι σας αρέσει

Τα μαθήματα στο σχολείο και τους συμμαθητές σας, τη δουλειά και τους συναδέλφους σας, την περιοχή που μένετε, την πόλη και την χωρά καταγωγής σας, το πώς περνάτε τον ελεύθερο σας χρόνο, τις συνήθειές σας, ζώδια κτλ.

Κοινά ενδιαφέροντα (αθλητισμός, μόδα, μουσική, ταινίες, υπολογιστές, κατοικίδια ζώα κλπ.)

Πράγματα που έχετε κάνει (διακοπές, πρώτη αγάπη, η καλύτερη και η χειρότερη ημέρα της ζωής σας...), ή φαντάζεστε για το μέλλον (τι θέλεις να κάνεις σε δέκα χρόνια, τι θα έγραφε ο βιογράφος σου για σένα, τι θα γινόντουσαν αν ξαναγεννιόσουν...)

Συζητήστε επίκαιρα θέματα (κλιματική αλλαγή, ανεργία νέων...).

Με αυτόν τον τρόπο μπορείτε να μάθετε πολλά

Ακούγοντας: Μιλήστε φυσικά με τον συνεργάτη σας. Εάν είναι αναγκαίο, επαναλάβετε κάτι με άλλες λέξεις, έτσι ώστε να μάθει να μαντεύει τα υπόλοιπα από τα συμφραζόμενα.

Μιλώντας: Καλύτερα μια μικρή πρόταση που δεν είναι απόλυτα σωστή από την σιωπή. Μην ανησυχείτε κάνεις δεν σας ακούει!

Διαβάζοντας: Διαλέξτε πραγματικά άρθρα ή δημοσιεύσεις, ακόμα και αν δεν τα καταλαβαίνετε όλα αμέσως. Πρώτα βρείτε τι αφορά γενικά, για ποιον είναι γραμμένο, και το κεντρικό μήνυμα.

Γράφοντας: Είναι πρακτικό να γράψετε κάτι στο σπίτι και μετά να ελέγξετε τα αποτελέσματα μαζί, ή να διαβάσετε τα πράγματα που έχετε γράψει ο ένας στον άλλο.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι να λες το ίδιο πράγμα

Δεν υπάρχουν όλες οι λέξεις μέσα σε εγχειρίδια. Μπορείτε να μάθετε από τον συνεργάτη σας τι είναι «της μόδας» και «σύγχρονο». Ή μπορείτε να εξασκηθείτε στην τεχνική ή επαγγελματική γλώσσα (εμπορικά γράμματα...).

Ο στόχος σας είναι η αμοιβαία κατανόηση

Μιλήστε φυσικά. Μην χρησιμοποιείτε ούτε μακριές, σύνθετες προτάσεις (που αποθαρρύνουν) ούτε παιδιάστικη ομιλία (ο συνομιλητής δεν μαθαίνει τίποτα). Εξηγήστε σταδιακά, και σιγουρευτείτε ότι τα έχει κατανοήσει. Ενθαρρύνετε τον συνομιλητή σας και βαλτέ τον εαυτό σας στην θέση του.

Μην μεταφράζετε!

Η μεταπήδηση από μια γλώσσα σε μια άλλη δεν είναι αποτελεσματική (εκτός εάν εξασκείστε συνειδητά στην μετάφραση).

Οπότε είναι καλύτερα εάν περιορίσετε τον αριθμό των νέων λέξεων και να χρησιμοποιήσετε:

- Συνώνυμα. κάνω βόλτα = περπατώ
- Αντιθέσεις. Πικρό<-> γλυκό
- Παραδείγματα της ίδιας κατηγορίας. Μανταρινί-> πορτοκαλί, λεμονί
- Παράγωγα. Πετώ-πτήση
- Σχετιζόμενα. Θάλασσα και διακοπές
- Συνδεόμενες λέξεις. Δόντι (-) οδοντόκρεμα
- Συγκρίσεις ή αναφορές στο άτομο: «έχει μαύρα μαλλιά»

Δεν είναι δύσκολο να συγκρατήσετε λέξεις

- Γράψτε τις και παρατηρήστε τις σε μάκρος και αναλυτικά
- Φωνάξτε τις, τραγουδήστε τις, πείτε τις δυνατά ή ψιθυρίστε τις
- Ανακαλύψτε ομοιότητες με άλλες λέξεις
- Ανακαλύψτε ομοιότητες με λέξεις από τη δική σας γλωσσά
- Μάθετε μια λέξη μαζί με το αντίθετο της
- Εκφράστε της εικαστικά (ζωγραφίστε ένα λουλούδι στο «ο» από «το λουλούδι»)
- Διαμορφώστε προτάσεις με αυτές ή κάντε ένα σκετς στο όποιο αυτές εμφανίζονται
- Συνδέστε τις με άλλες λέξεις (διακοπές-θάλασσα-μέδουσα)
- Οργανώστε τις και μαζέψτε τις σε ομάδες ή σε λίστες
- Δώστε σημασία στα συναισθήματα τα όποια ο ήχος παράγει (π.χ. ο ήχος της βροχής)

Μάθετε από τα λάθη σας

Τα λάθη δεν είναι με τίποτα κακά και ατυχήματα, αλλά είναι και αυτά κομμάτι της διαδικασίας εκμάθησης. Κανονίστε με τον συνεργάτη σας πώς θέλετε να χειριστείτε τις διορθώσεις. Εάν ο συνεργάτης έχει ελάχιστη γνώση επικεντρωθείτε σε λίγα θέματα. Εάν είναι σε προχωρημένο επίπεδο μην σκεφτείτε ότι δεν μπορείτε να αναπτύξετε τις γλωσσικές του δεξιότητες. Μπορεί ακόμα να μάθει πολλά. Ωστόσο όταν γράφετε καλύτερα να είστε ακριβής.

Πως να διορθώνετε τα λάθη

- Κατά τη διάρκεια της συζήτησης προσέξτε ποια λάθη είναι πιο συχνά. Αναφερθείτε σε αυτά μόνο μετά το τέλος της συζήτησης ώστε να μην διακόψετε την ροή του λόγου του
- Χρησιμοποιήστε την λέξη που έκανε λάθος σωστά κατά την διάρκεια της συζήτησης. Έτσι ώστε ο συνομιλητής σας να έχει ένα παράδειγμα αλλά να μην διακόπτεται.
- Σημειώστε τα λάθη και μετά δείτε τα μαζί
- Τονίστε τις εξηγήσεις σας γραπτά
- Ο συνομιλητής μπορεί να γράψει την λέξη ή τη πρόταση και να τη διαβάσει μερικές φορές δυνατά.

Συνδέστε τους πολιτισμούς

Με το Τάντεμ έχετε την ευκαιρία να δείτε μια άλλη χώρα και έναν άλλον πολιτισμό από μέσα. Κατά αυτόν τον τρόπο θα μάθετε πώς οι άλλοι βλέπουν την χώρα σας και τον πολιτισμό «από έξω». Έχει αξία να επιτρέψετε στον εαυτό σας να εκπλαγεί, αλλά προσπαθήστε να ακούσετε πρώτα, πριν κρίνετε. Όσο για τα υπόλοιπα, εάν κάτι στη συμπεριφορά του συνομιλητή σας, σας φανεί περίεργο, μην σκεφτείτε ότι προσπαθεί να σας προσβάλει. Ρωτήστε.

Εάν έχετε την αίσθηση ότι δεν πάει καλά, συζητήστε το χωρίς να το κάνετε προσωπικό. Σε κάθε διαδικασία εκμάθησης υπάρχουν καλές και κακές στιγμές. Ο καθηγητής / σύμβουλος μπορεί να σας συμβουλεύσει! Να έχετε ένα ευχάριστο ταξίδι!

3.3 Ο ρόλος του βιβλιοθηκάριου

Ο ρόλος του βιβλιοθηκάριου στο πλαίσιο της μεθοδολογίας Τάντεμ είναι να βρει και να ταιριάξει τους συμμετέχοντες και έπειτα να τους εισάγει στη μέθοδο Τάντεμ. Γι' αυτό θα πρέπει

αρχικά να προωθήσει αυτήν την πρωτοβουλία της βιβλιοθήκης και μετά να ταιριάξει τους ενδιαφερόμενους συμμετέχοντες μεταξύ τους.

Η βάση για ένα καλό Τάντεμ είναι το γνήσιο ενδιαφέρον και η αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των συνεργατών, η οποία τους οδηγεί να μιλήσουν, πράγμα που καθιστά την όλη διαδικασία ευκολότερη για αυτούς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η προσεκτική επιλογή και η προσωπική γνώση των συμμετεχόντων πριν από την διαμεσολάβηση είναι το πιο σημαντικό καθήκον του κέντρου διαμεσολάβησης (στην περίπτωση μας της βιβλιοθήκης). Η δυνατότητα αυτής της επιλογής είναι αυτό που διακρίνει το Τάντεμ από μια τυχαία συζήτηση. Τα κριτήρια για να ταιριάξουν επιτυχημένα οι συμμετέχοντες είναι τα εξής:

- Κατοικία/ Χώρος Εργασίας
- Σπουδές/ Επάγγελμα
- Ηλικία
- Ενδιαφέροντα
- Κίνητρα για μάθηση
- Επίπεδο γλωσσικής επάρκειας
- Διάρκεια
- Χρόνος
- Φύλο

Μετά το ταίριασμα των συμμετεχόντων, θα διοργανωθεί η πρώτη συνάντηση μεταξύ των συμμετεχόντων. Ο σκοπός της εισαγωγής είναι η άμεση επικοινωνία μεταξύ των εταίρων και η έναρξη της σταδιακής αποχώρησης του διαμεσολαβητή. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι συμμετέχοντες που

προσπαθούν να κάνουν ερωτήσεις μεταξύ τους μέσω του διαμεσολαβητή θα πρέπει σταδιακά να ανακατευθυνθούν. Καλοί λόγοι για άμεση συζήτηση είναι η διευθέτηση του τόπου, του χρόνου και της συχνότητας των συναντήσεων, κλπ. Στο τέλος της συζήτησης, κάθε συμμετέχων θα πρέπει να έχει:

- Το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου του συνεργάτη του
- Τον τηλεφωνικό αριθμό της βιβλιοθήκης
- Χρόνος και τόπος τουλάχιστον της πρώτης συνάντησης

Συνίσταται οι πρώτες συναντήσεις να διοργανωθούν στους χώρους της βιβλιοθήκης. Κατ' αυτό τον τρόπο, η παρακολούθηση θα είναι ευκολότερη. Ο βιβλιοθηκάριος θα πρέπει να ρωτάει τους συμμετέχοντες περιστασιακά πόσο ικανοποιημένοι είναι. Η ανάγκη ανατροφοδότησης είναι ιδιαίτερως μεγάλη τις πρώτες εβδομάδες αμέσως μετά την έναρξη. Έπειτα μειώνεται και μπορεί να αποκτηθεί μέσω ομαδικών συναντήσεων όπου γίνεται σύγκριση διαφόρων εμπειριών.

Ερωτήσεις προς συζήτηση

Ποιος είναι ο ρόλος του βιβλιοθηκάριου στην διοργάνωση άτυπων συνεδριών εκμάθησης γλωσσών σε μια βιβλιοθήκη;

Τι χρειάζεται ώστε να οργανωθεί επιτυχημένα ένα γλωσσικό καφέ;

Τι θα χρειαζόταν για να μπορέσετε να οργανώσετε συνεδρίες γλωσσικού καφέ ή Τάντεμ στην βιβλιοθήκη σας;

Ποια είναι τα βασικά ζητήματα τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην διοργάνωση άτυπων συνεδριών μάθησης με νέους πρόσφυγες;

BIBLIOTHEK

5

«Ράφι» Μεθόδων

Σε αυτό το πλαίσιο, οι βιβλιοθήκες θα χρησιμοποιηθούν ως οι ιδανικοί και αναξιοποίητοι χώροι που τηρούν όλες τις προϋποθέσεις για ένα ασφαλές περιβάλλον διαπολιτισμικής μάθησης χωρίς αποκλεισμούς και επίσης ως το κύριο «μέσο» για την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω της υποδομής e-learning, συναντήσεων διά ζώσης, δραστηριοτήτων και βιβλίων.

Παραδείγματα Καλών Πρακτικών από Βιβλιοθήκες για την ενίσχυση της Κοινωνικής Ένταξης

Τα ακόλουθα παραδείγματα καλών πρακτικών έχουν οργανωθεί σε διάφορες δημόσιες βιβλιοθήκες των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα με σκοπό να ενισχύσουν την κοινωνική ένταξη και να δελεάσουν τον κόσμο να πάει στις βιβλιοθήκες για να βρει έναν άνετο και φιλικό χώρο. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και ευχάριστοι τρόποι εκμάθησης μιας νέας γλώσσας.

Ανάγνωση Παραμυθιών σε 5 Γλώσσες:

„Alba ca zăpada“

(γλώσσες του παραδείγματος: Τσέχικα, Ρουμάνικα, Ιρλανδικά, Αγγλικά, Γερμανικά)

Εάν η τοπική κοινότητα είναι πολύγλωσση, τότε αυτός ο τύπος εκδήλωσης είναι εύκολος να προσφερθεί. Κατά την διάρκεια της ανάγνωσης του παραμυθιού „Sněhurka“ ή όπως είναι ο τίτλος του „Alba ca zăpada“... μια ιαπωνική θεατρική- αφηγηματική τεχνική που ονομάζεται Kamishibai χρησιμοποιήθηκε για να τονίσει τις λέξεις που διαβάστηκαν με εικόνες... γιατί ειλικρινά, μπορείτε να καταλάβετε σε ποιο παραμύθι αναφερόμαστε;

Εδώ είναι η λύση: Στην Τρίτη και την τέταρτη γλώσσα που γίνεται η ανάγνωση, ο τίτλος είναι Χιονάτη... μόλις εμφανιστεί η φράση «Καθρέφτη καθρεφτάκι μου», όλα είναι ξεκάθαρα! **Γερμανικά, Αγγλικά, Ιρλανδικά, Ρουμάνικα και Τσέχικα** αποσπάσματα της ιστορίας της Χιονάτης διαβάζονται ένα προς ένα από ανθρώπους αυτής της πόλης στην μητρική τους γλώσσα.

1. Προετοιμασία και Στόχος

Άνθρωποι που έρχονται από άλλες χώρες ζουν στη πόλη μας και, ως βιβλιοθήκη, δείχνουμε ότι ΟΛΟΙ είναι ευπρόσδεκτοι εδώ, ανεξάρτητα από τη γλώσσα που μιλάνε.

Τα παραμύθια είναι γνωστά και αγαπημένα σε όλες τις γενιές και παραδείγματα όπως η Χιονάτη συμπεριλαμβάνει φράσεις όπως «Καθρέφτη καθρεφτάκι μου...» που αναγνωρίζονται χάριν της μουσικότητάς τους σε όποια γλώσσα και εάν διαβαστούν.

Όχι μόνο το κείμενο αλλά και ο ήχος των διαφορετικών γλωσσών έχει σημασία και από εκεί προέρχεται η ιδέα μιας πολυγλωσσικής ανάγνωσης. Η ιαπωνική μέθοδος αφήγησης «Kamishibai» χρησιμοποιείται ως τεχνική

αφήγησης έτσι ώστε οι ακροατές να έχουν εικόνες να συνδέσουν με λέξεις.

Οι σκηνές της ιστορίας μοιράζονται σε μια ομάδα και κάθε μέλος της θα μεταφράσει αυτή που του έτυχε στην μητρική του γλώσσα.

© Privat

Η ομάδα των αφηγητών συναντάται ώστε να διασφαλίσει ότι δεν θα γίνουν λάθη.

2. Η συνάντηση

Το κοινό ακούει μια περιγραφή της ιδέας πίσω από αυτή τη πολυγλωσσική εκδήλωση καθώς και των αφηγητών πριν από τη παρουσίαση.

Σχετικά με τη πολυγλωσσία: Το κοινό μαθαίνει ότι αυτή είναι μια εκδήλωση ενός προγράμματος «διαπολιτισμικής ένταξης». Μπορεί να ζητηθεί στο κοινό να συνεισφέρει με προσφορές και ιδέες για την βιβλιοθήκη πάνω σε αυτό το θέμα, ώστε να διασφαλιστεί η πραγματική δημιουργία και η μεγαλύτερη ένταξη και να απομακρυνθεί το αίσθημα του αμύητου σε σχέση με τους ανθρώπους που μιλάνε άλλες γλώσσες.

Η αφηγηματική τεχνική Kamishibai είναι το τέλει μέσο για να διασφαλιστεί ότι παρ' όλη την διαρκή εναλλαγή γλωσσών, το θέμα για το οποίο μιλάμε παραμένει «κατανοητό». Ανεξάρτητα από τη γλώσσα που ομιλείται, το κοινό θα διασκεδάσει και θα καταλάβει το περιεχόμενο.

Κατά την διάρκεια του κλεισίματος της εκδήλωσης, κάθε συμμετέχοντας καλείται να βγάλει μία λέξη ή μία φράση από την ιστορία μέσα από ένα καπέλο. Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κληθούν οι συμμετέχοντες να σκεφτούν πάνω στη «ξένη» λέξη που έβγαλαν ή να δουν εάν θυμούνται λέξεις από το απόσπασμα. Πριν αρχίσει η ανάγνωση, χαρτιά Α4 που γράφουν ακριβώς αυτές τις λέξεις/ φράσεις αναρτώνται γύρω στο δωμάτιο και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βοήθεια στη μετάφραση. Η ατμόσφαιρα θα πρέπει να είναι ήρεμη και όλοι θα πρέπει να ευχαριστηθούν τις γνώσεις που έμαθαν και τις συνειδητοποιήσεις που έκαναν.

Για να ολοκληρωθεί αυτή η εκδήλωση με έναν άνετο τρόπο, οι συμμετέχοντες μπορούν να ετοιμάσουν και να μοιραστούν καφέ και κέρασματα από τις διάφορες χώρες στις γλώσσες των οποίων γίνεται η ανάγνωση του παραμυθιού.

Πολύγλωσσο Θέατρο

Το πολύγλωσσο θέατρο είναι μια καλή ευκαιρία για να συνδεθεί μια πολύγλωσση κοινότητα με έναν ευχάριστο και παιγνιώδη τρόπο.

1. Προετοιμασία και στόχος:

Η ομάδα της βιβλιοθήκης προσκαλεί εφήβους και νέους ενηλίκους, που μιλούν διαφορετικές γλώσσες, να συνεργαστούν σε αυτό το θέατρο.

Χρησιμοποιώντας το θέατρο- παραμύθι, οι βασικές φράσεις επαναλαμβάνονται σε όλες τις γλώσσες που αντιπροσωπεύονται και πολλές γλώσσες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ένα απόσπασμα. Η ιστορία είναι σύντομη ώστε τα παιδιά να μην περιμένουν πολύ τη σειρά τους. Η βασική σκηνή επαναλαμβάνεται τόσες φορές όσες και οι γλώσσες που αντιπροσωπεύονται.

Ο κουκλοπαίκτης θα χρησιμοποιήσει μια μαριονέτα για να πάρει τον ρόλο του αφηγητή.

Τι χρειάζεται; Για κάθε ιστορία ίσως χρειαστούν κάποια μικρά «εξαρτήματα» όπως καρέκλες, πιρούνια, πιάτα κλπ. Ανάλογα με την ιστορία.

Πόστερ σε A4 και A3 με βασικές φράσεις από την ιστορία αναρτώνται στους τείχους ώστε να είναι ορατές από το κοινό που θα μπορεί να παρακολουθήσει τις διάφορες φάσεις της ιστορίας.

2. Η δραστηριότητα

Ο αφηγητής καλεί τα παιδιά και τους εφήβους από το κοινό για να παίξουν ρόλους στο παραμύθι (π.χ. τη μητέρα, τη κόρη, τη μάγισσα).

Τα παιδιά και οι έφηβοι που παίρνουν τους ρόλους φοράνε κάτι ή κρατάνε κάτι που αντιπροσωπεύει τον ρόλο τους και τους επιτρέπει να «μπουν» σε αυτόν.

Όταν έρχονται οι βασικές στιγμές στην ιστορία, οι έφηβοι ηθοποιοί μπαίνουν στην δράση. Οι βασικές φράσεις (όπως π.χ. «καθρέφτη καθρεφτάκι μου» ή «λύκε λύκε είσαι εδώ») θα ακουστούν σε κάθε γλώσσα. Το κοινό ενθαρρύνεται να επαναλαμβάνει αυτές τις λέξεις. Με αυτό το τρόπο, οι θεατές μαθαίνουν πόσο δύσκολο είναι να πουν κάποιες φράσεις σε μια διαφορετική γλώσσα.

Διαγωνισμός Ποίησης χωρίς αποκλεισμούς

Περιγραφή: Σχεδιαγράψαμε τη δράση από το “FreiRaum”

Ο διαγωνισμός ποίησης είναι ένας λογοτεχνικός διαγωνισμός αφήγησης όπου πρωτότυπα κείμενα γράφονται από τους συμμετέχοντες σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο ώστε να παρουσιαστούν μπροστά

σε κοινό. Το κοινό έπειτα θα αποφασίσει για τον νικητή. Σημαντικά είναι τα ερμηνευτικά στοιχεία και η αυτο-δραματοποίηση που προσθέτουν οι ίδιοι οι ποιητές.

Rundown:

The sequence will happen just as with any other Poetry slam. The Poetry slam is a Poetry-Competition, a literary recital-contest, in which self-written texts are written in a certain time-

frame to be presented in front of an audience. The listeners will then decide the victor. Important are performative elements and self-dramatization added by the poets themselves.

Τα ακόλουθα στοιχεία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- Προγραμματισμός του χώρου που θα πραγματοποιηθεί η εκδήλωση
- Εύρεση συμμετεχόντων
- Εύρεση ανθρώπων που θα μπορούν να συμβουλευθούν και να υποστηρίξουν τους συμμετέχοντες σε τεχνικές συγγραφής και ερμηνείας
- Προώθηση και διαφήμιση της εκδήλωσης

Αυτά είναι τα Σχέδια για την ημέρα της Εκδήλωσης:

- Συγγραφή και επεξεργασία των κειμένων, προετοιμασία για την παρουσίαση
- Παρουσίαση των κειμένων μπροστά σε κοινό και επιλογή του νικητή

Κοινός Στόχος: Μαθητές γυμνασίου/ λυκείου, ενήλικοι με αναπηρία, αναγνώστες διάφορων γλωσσών, πρόσφυγες

Αριθμός συμμετεχόντων: 5 έως 15

Διάρκεια εκδήλωσης: 2 Ώρες

Υλικά που χρειάζονται: Χαρτί και Μολύβι, Τραπέζια, Καρέκλες

Ανάγνωση- Εμπύχωση του Παιδικού Βιβλίου «Μεταξύ: Εγώ» της Julia Rabinowich

Περιγραφή: Το Γερμανικό Ινστιτούτο νεανικής λογοτεχνίας δημιούργησε συμβουλές και κόλπα βασισμένα στο βιβλίο «Μεταξύ: Εγώ» της Julia Rabinowich.

Το παζλ- Εγώ:

Η πρωταγωνίστρια του βιβλίου, η Madina είναι ένα κορίτσι- πρόσφυγας αλλά επίσης πολλά περισσότερα. Όπως και ο καθένας, η Madina είναι ένα παζλ που φτιάχνεται

από πολλά μικρά κομμάτια. Με ατομική ή ομαδική εργασία, οι συμμετέχοντες μπορούν να έρθουν πιο κοντά στην περίπλοκη φύση των ανθρώπων και των χαρακτηριστικών του.

Οδηγίες Εργασίας: Ζωγραφίστε μια φιγούρα σε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί. Αυτό είναι το περίγραμμά σας. Τώρα ζωγραφίστε όλα τα κομμάτια του παζλ που καθορίζουν εσάς, όλα τα πράγματα που φτιάχνουν την προσωπικότητά σας, σε αυτό το περίγραμμα. Αυτά θα μπορούσαν να είναι, για παράδειγμα, η κληρονομιά σας και τα μέρη όπου έχετε ζήσει, οι φίλοι σας, τα μέλη της οικογένειάς σας, καλές

και κακές συνήθειες, αγαπημένες ασχολίες, αγαπημένα αντικείμενα, αγαπημένα μέρη και πολλά άλλα. Αυτά τα αποτελέσματα-εάν κάποιος το επιθυμεί- μπορούν και να παρουσιαστούν. Θα μπορούσε να γίνει επίσης αντικείμενο ομαδικής εργασίας η συγκέντρωση όλων των διαφορετικών πτυχών της προσωπικότητας του βασικού χαρακτήρα, της Madina.

Η συνέχεια:

Οδηγίες για εργασία: Γράψτε μια φανταστική σελίδα από το ημερολόγιο της Madina το έτος 2022. Πώς είναι; Τι έχει αλλάξει; Πώς ζει η οικογένειά της τώρα;

Προσπαθήστε να βρείτε βιβλία σχετικά με ιστορίες νέων και μεταναστών στα ελληνικά ή

άλλες γλώσσες που ομιλούνται από τους νέους. Επιχειρήστε μια σύγκριση με το περιεχόμενο αυτών των βιβλίων. Χρησιμοποιήστε τον πλούτο της βιβλιοθήκης σας. Η σύγκριση μπορεί να γίνει επίσης και με βάση τις κριτικές αυτών των βιβλίων. Μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ της κριτικής και του ίδιου του βιβλίου.

Let teenagers do online research after talking about this book.

A good introduction for this research and an overview in which the book has been talked about, is offered under: www.perlentaucher.de.

Reading Animation "Dazwischen: Ich" by Julya Rabinowich, Published on wirlesen.org (<https://www.wirlesen.org/dazwischen-ich/978-3-446-25306-3/>)(Click on "Presse" when on the linked Webpage.)

The publisher "Hanser-Verlag" offers a press review with citations coming from multiple reviews on their Info-page, found online at: .hanser-literaturverlage.de/buch/

As a comparison, the following review is available online: "1000 und 1 Buch" Review by Christina Rademacher, online at: www.rezensionen.at

Katrin Rügers Book presentation on: <http://buchpalastmuenchen.de/rabinowich-dazwischen-ich>

Article from the "Salzburger Nachrichten": www.salzburg.com/nachrichten/oesterreich/kultur/sn/artikel/julya-rabinow...

Julia Riedhammer on Cultural Radio: www.kulturradio.de/programm/kinder/kinderliteratur/JulyaRabinowich-Dazwischen-ich.html

Βοηθητικές ερωτήσεις για μια σύγκριση με βάση τις κριτικές θα μπορούσαν να είναι, για παράδειγμα: Πόσες πληροφορίες μπορεί κάποιος να πάρει για το περιεχόμενο του βιβλίου; Ποιοι είναι οι βασικοί χαρακτήρες του βιβλίου; Ποια είναι η γλώσσα και ποια είναι η μορφή του βιβλίου; Τι μαθαίνετε για τον συγγραφέα και πόσο χρήσιμο είναι αυτό για να καταλάβετε το περιεχόμενο του βιβλίου; Ποια είναι τα δυνατά/ αδύναμα σημεία που επισημαίνονται; Πιστεύετε ότι στη κριτική δεν αναφέρονται ορισμένα περιεχόμενα της ιστορίας που εσείς βρίσκετε ιδιαίτερα σημαντικά; Ποιες από τις κριτικές συμφωνούν περισσότερο με την άποψή σας;

Οδηγίες για την Εργασία: Προσπαθήστε να δημιουργήσετε την δική σας συζήτηση πάνω στο βιβλίο! Ως πρώτο βήμα, κάντε σημειώσεις σχετικές με το περιεχόμενο, τους χαρακτήρες και την δική σας άποψη (Θετικά και αρνητικά στοιχεία)! Σκεφτείτε για το αναγνωστικό σας κοινό- για ποιον θέλετε να γράψετε; Σε ποιον θα θέλατε να συστήσετε το βιβλίο; Σκεφτείτε το πού θα μπορούσατε να δημοσιεύσετε την συζήτησή σας- σχολική εφημερίδα, ιστοσελίδα του σχολείου, πίνακας ανακοινώσεων της σχολικής βιβλιοθήκης;

- Ομάδα Στόχος: Μαθητές Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, Μαθητές Γυμνασίου

Ιδέες από: *Tipps zur Leseanimation: LESERstimmen 2017. Der Preis der jungen LeserInnen. Wien: BVÖ 2017. Article by: Institut für Jugendliteratur - kidlit medien GmbH*

Ιστορίες με Σπирάλ Λέξεων

Περιγραφή: Με τη βοήθεια των παιδιών, πολλές πολλές διαφορετικές λέξεις παρατάσσονται σε σπειροειδή μορφή. Έπειτα, επιλέγονται κάποιες από αυτές με τυχαίο τρόπο. Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες. Η εργασία τους θα είναι να επινοήσουν και να γράψουν ιστορίες με τις λέξεις που έχουν. Έπειτα αυτές οι ιστορίες θα αναγνωστούν σε όλους.

- **Ομάδα Στόχος:** Μαθητές Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, Μαθητές Γυμνασίου
- **Αριθμός Συμμετεχόντων:** 25 το μέγιστο
- **Διάρκεια:** 35 με 40 λεπτά
- **Απαιτήσεις υλικών:** Flipchart – υλικό γραφής

Άρθρο από: Mag.(FH) Roman Huditsch (AK-Bücherei Eisenstadt)

Τέχνη με Κόμιξ

Περιγραφή: Σε αυτό το εργαστήρι, οι συμμετέχοντες θα κάνουν κολάζ με πράγματα όπως κορνίζες, πιάτα, ταμπλέτες, δοχεία κλπ. Οι μαθητές θα λάβουν μια εισαγωγή στην ιστορία των κόμιξ και στα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ενός κόμιξ. Μια συζήτηση μπορεί να αρχίσει χρησιμοποιώντας ερωτήσεις όπως: Τι είδους κόμιξ γνωρίζετε; Γνωρίζετε άλλου είδους κόμιξ (μάγκα, αφηγήματα σε εικόνες). Τι σας αρέσει πιο πολύ στα κόμιξ; κλπ

Αναφορές: Scott McCloud: "Comics richtig lesen" ISBN 978-3-551-72113-6
Kim Schmidt: "Comic-Figuren zeichnen: step by step!" ISBN 978-3-551-76834-6

Ακολουθεί το πρακτικό μέρος:

Οι μαθητές διαλέγουν κόμικ, τα παίρνουν σπίτι και αρχίζουν να τα εξετάζουν. Κατά την διάρκεια ενός μονοήμερου εργαστηρίου, αυτό φυσικά μπορεί να γίνει αμέσως. Έπειτα, οι μαθητές θα έχουν στην διάθεσή τους σελίδες, φούσκες ομιλίας, εικόνες και λέξεις που έχουν παρθεί από αυτά τα κόμικ και θα πρέπει να επικολλήσουν στο αντικείμενο που έχουν επιλέξει.

Είναι σημαντικό οι επιλεγμένες εικόνες να μην αποκόπτονται, επειδή τα σχισμένα άκρα συχνά φαίνονται καλύτερα. Τα αντικείμενα πρέπει να κολλιούνται στον γύψο δύο φορές, για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της κόλλας και να επιτευχθεί καλύτερο αποτέλεσμα. Κολλήστε στο πάτωμα μία φορά, αφήστε το να στεγνώσει (30 λεπτά) και στη συνέχεια κολλήστε το μια δεύτερη φορά. Διαφορετικά, το χαρτί μπορεί

να επανέλθει ξανά ή το αντικείμενο μπορεί να αποκτήσει κολλητική επικάλυψη. Στη συνέχεια, κολλήστε το χαρτί που έχει κοπεί. Εφαρμόστε την κόλλα, τοποθετήστε το χαρτί και, στη συνέχεια, πιέστε το με μια σπάτουλα. Η κόλλα που περισσεύει θα χρησιμοποιηθεί για την επόμενη περιοχή. Είναι ίσως πιο όμορφο όταν πολλαπλά στρώματα χαρτιού μπαίνουν στη σειρά. Αφήστε το να στεγνώσει καλά. Μόλις στεγνώσουν τα αντικείμενα, η εργασία μπορεί να συνεχιστεί. Εάν ορισμένα κομμάτια δεν έχουν στεγνώσει ακόμη, χρησιμοποιήστε ένα στεγνωτήρα μαλλιών για να τα στεγνώσετε με αυτόν τον τρόπο. Στη συνέχεια, μπορεί να εφαρμοστεί χαρτί πάνω από αυτό ή να γραφούν λέξεις. Λέξεις ή σχέδια θα μπορούσαν να ζωγραφιστούν στα αντικείμενα με έναν μαύρο μαρκαδόρο. Αφήστε το να στεγνώσει και πάλι, και έχει τελειώσει!

- **Ομάδα Στόχος:** Μαθητές Ε' και ΣΤ' δημοτικού, μαθητές γυμνασίου
- **Αριθμός συμμετεχόντων:** 15 το μέγιστο
- **Διάρκεια:** Μία ημέρα ή τρία δίωρα μαθήματα
- **Υλικά:** Γύψος (για να κολληθούν πάνω τα κομμάτια), κόλλα, Βούρτσες, Σπάτουλες, Μαύροι δείκτες σε διάφορα μεγέθη, Θρανία (πρέπει να καλυφθούν)

Προετοιμασία:

Συλλέξτε κόμιξ και αντικείμενα από ξύλο, πλαστικό και πορσελάνη. Θα πρέπει να είναι επίπεδα αντικείμενα ή αντικείμενα με πολλές γωνίες. Με αυτά είναι πιο εύκολο να δουλέψει κάποιος και να κολλήσει χαρτί επάνω τους.

Kunst mit Comics - ComicKunst Contributed by: Evelyn Coric (Bücherei Höchst) published on wirlesen.org (<https://www.wirlesen.org>)

Επίσκεψη γνωριμίας στη Βιβλιοθήκη για Άτομα με διαφορετικές μητρικές γλώσσες

Περιγραφή: Αυτή η δραστηριότητα έχει ως στόχο να εξηγήσει τις βιβλιοθήκες και τους κανόνες τους και να προσφέρει δραστηριότητες για ανθρώπους που δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα της χώρας που βρίσκονται με τρόπο εύκολα κατανοητό. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, εικόνες και υλικά χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια της επίσκεψης.

Αυτή η επίσκεψη γνωριμίας επικεντρώνεται σε πηγές και μέσα που έχουν στόχο της εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας, ξενόγλωσσα βιβλία, εικονογραφημένα βιβλία, εφημερίδες και παιδικά βιβλία. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται ενεργά

να ανακαλύψουν την βιβλιοθήκη και τις χρήσιμες και βοηθητικές πηγές της μόνοι τους.

Με αυτόν τον τρόπο αυτές οι επισκέψεις γνωριμίας με ομάδες που δεν μιλάνε ελληνικά ως μητρική τους γλώσσα είναι μια πολύ χρήσιμη συνεισφορά στην στήριξη της διαπολιτισμικής εργασίας της βιβλιοθήκης.

Τρόπος Οργάνωσης:

1. Αναγνώριση και Ονομασία

Οι συμμετέχοντες ονομάζουν αντικείμενα και μέσα που μπορούν να βρουν στην βιβλιοθήκη και εξηγούν τον τρόπο χρήσης τους, για παράδειγμα:

- Φόρμες εγγραφής: εγγραφή ως αναγνώστης
- Δελτίο Αναγνώστη: για να δείξει πότε γίνεται ο δανεισμός ενός βιβλίου
- Κανόνες της Βιβλιοθήκης: σημαντικές πληροφορίες για να διαβάσει κανείς σχετικά με τη βιβλιοθήκη
- Ατομικό Δελτίο Δανεισμού Βιβλίων: για να υπενθυμίζει ποια βιβλία/ μέσα έχουν δανειστεί και πότε θα πρέπει να επιστραφούν
- Ηλεκτρονικός Κατάλογος (OPAC): Βοηθάει στην αναζήτηση και την προ-κράτηση βιβλίων και άλλων μέσων
- Βιβλία, Εφημερίδες, Ταινίες/ DVD, Ακουστικά Βιβλία/ CD, Μαθήματα γλώσσας: Κάθε μέσο μπορεί να δανειστεί

2. Ένα τραπέζι με διάφορα Μέσα

Πάνω σε ένα τραπέζι παρουσιάζονται διάφορα μέσα που έχουν ενδιαφέρον για τον πληθυσμό-στόχο και πάνω σε αυτά γίνεται μια συζήτηση. Βιβλία και άλλα υλικά σχετικά με την εκμάθηση των ελληνικών ως ξένη γλώσσα, οπτικοακουστικά μέσα- μαθήματα, Εικονολεξικά, πολύγλωσση λογοτεχνία, εικονογραφημένα βιβλία, Βιβλία Μαγειρικής, παιδικά βιβλία, Ακουστικά Βιβλία, Ταινίες και Ντοκιμαντέρ με επιλογή γλώσσας και υπότιτλους.

3. Ποια πάνε μαζί;

Η ομάδα ταξινομεί τα διάφορα μέσα που έχουν παρουσιαστεί σε θέματα και είδη μέσων. Τα αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής εξετάζονται και συζητούνται από όλους τους παρευρισκόμενους.

4. Χρόνος για Εξερεύνηση

Κάθε συμμετέχοντας ψάχνει για δύο ή τρία μέσα σε αυτή τη βιβλιοθήκη μόνος του. Πριν γίνεται αυτό γίνεται μια ομαδική εξερεύνηση/ ξενάγηση στους πιο σημαντικούς χώρους.

5. Ανταλλαγές

Οι συμμετέχοντες επιστρέφουν στα τραπέζια τους και δείχνουν ο ένας στον άλλο τα μέσα που επέλεξαν. Όλοι μαζί ταξινομούν αυτά τα μέσα με βάση το θέμα και το είδος του μέσου.

6. Πράγματα που πρέπει να ξέρετε!

Η ομάδα μαθαίνει τις πιο σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη βιβλιοθήκη χρησιμοποιώντας κατά περίπτωση σύμβολα και εικόνες, για παράδειγμα:

- Ώρες Λειτουργίας (Επισκόπηση)
- Δωρεάν δανεισμός (μια διαγραμμένη εικόνα ενός χαρτονομίσματος)
- Διάρκεια και δανεισμού και δυνατότητα παράτασης (για παράδειγμα: 4 Εβδομάδες/4 Εβδομάδες σε ένα Ημερολόγιο)
- Πληρωμές για καθυστερήσεις (Νόμισμα και Χρονοδιάγραμμα σε ένα Ημερολόγιο)
- **Πληθυσμός Στόχος:** Ενήλικοι, αναγνώστες διαφόρων γλωσσών, πρόσφυγες
- **Αριθμός Συμμετεχόντων:** 10 το μέγιστο
- **Διάρκεια:** περίπου 90 λεπτά

Προετοιμασία:

Επιλογή μέσων που θα έχουν ενδιαφέρον για το ευρύ κοινό, τραπέζια για την παρουσίαση των μέσων, καρέκλες, υλικό για να γίνει επίδειξη (φόρμα εγγραφής, δελτίο δανεισμού,

κανόνες...), παραδείγματα μορφών μέσων για ονομασία (πραγματικά μέσα ή εικόνες), εικόνες για εξήγηση των κανόνων της βιβλιοθήκης.

Σημειώσεις:

Συνίσταται να έρθετε σε επαφή με οργανισμούς που εργάζονται με ομάδες στήριξης μεταναστών και προσφύγων. Με αυτό το τρόπο είναι δυνατόν να γίνει η προετοιμασία των δασκάλων και των επιβλεπόντων για επίσκεψη μαζί με τις ομάδες τους.

Θα πρέπει να προβλεφθεί επίσης ελεύθερος χρόνος καθώς και η δυνατότητα δανεισμού ορισμένων μέσων.

Παράδειγμα εφαρμογής αυτής της μεθόδου όπως έχουν εφαρμοστεί στην Γερμανία μπορείτε να βρείτε εδώ στην ιστοσελίδα [wirlesen.org](https://www.wirlesen.org) (<https://www.wirlesen.org>) AK Bibliothek Tirol συγγραφέας: Patrick Lamprecht

Jazz για ομιλητές της μητρικής τους γλώσσας

Περιγραφή: Λογοτεχνική Εκδήλωση με Μουσική

Μια ομάδα ανθρώπων διαβάζει μικρά κείμενα στην μητρική τους γλώσσα με την συνοδεία ζωντανής μουσικής Jazz.

Οι αφηγητές μπορεί να είναι:

Άτομα που είναι κοντά στη Βιβλιοθήκη (χρήστες) με μεταναστευτικό ή προσφυγικό προφίλ. Με αυτή την εκδήλωση προσπαθούμε να επιτύχουμε και να προωθήσουμε μια άμεση διαπολιτισμική συνάντηση, να παρουσιάσουμε την βιβλιοθήκη ως ένα μέρος διαπολιτισμικής εναλλαγής, να αναδείξουμε την γνώση μιας γλώσσας ως ικανότητα και να δημιουργήσουμε μια θετική εμπειρία που να απευθύνεται σε όλες τις αισθήσεις (ακρόαση γλωσσών, ενθάρρυνση της ανάγνωσης, προώθηση των δυνατοτήτων εκμάθησης ξένων γλωσσών και σύνδεσης όλων αυτών με την ευχαρίστηση που προέρχεται από τη μουσική και τη μαγειρική). Αυτή η εκδήλωση μπορεί να διοργανωθεί τις τελευταίες ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

Ομάδα Στόχος: Ενήλικοι αναγνώστες διαφόρων γλωσσών, πρόσφυγες

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογα με το μέγεθος του χώρου, 8-10 αφηγητές είναι ιδανικοί για μια άνετη διάρκεια της εκδήλωσης διάρκειας περίπου 3 ωρών. Μπορεί να πραγματοποιηθεί σχεδόν σε κάθε βιβλιοθήκη. Εκδηλώσεις όπως αυτές προσελκύουν επισκέπτες (στατιστικό δεδομένο!) και ίσως νέους χρήστες.

Προετοιμασία:

1. Μιλήστε και προσκαλέστε αναγνώστες (στους δικούς σας κύκλους, την πόλη σας, σε κέντρα διαμονής προσφύγων (αφού μιλήσετε με τον επικεφαλής)
2. Ανακοίνωση της εκδήλωσης μέσω: Έντυπου υλικού (προσκλήσεις, φυλλάδια, αφίσες), διαδικτύου (E-mail, Facebook ή άλλα μέσα, Ημερολόγιο Τοπικών Εκδηλώσεων) και εφημερίδων
3. Ίσως διοργάνωση ενός μπουφέ με διεθνές φαγητό από εθελοντές (πρέπει να οργανωθεί έγκαιρα) με ποτά και φαγητό
4. Παρουσίαση των διαθέσιμων βιβλίων λογοτεχνίας σε ξένη γλώσσα (προετοιμάστε ένα τραπέζι με βιβλία)
5. Τεκμηριώστε την εκδήλωση (φωτογραφίες, άρθρο κλπ)

Native Speakers Jazz Up. συγγραφέας: Christine Federspiel-Heger (Bibliothek Zirl) δημοσιεύτηκε στο wirlesen.org (<https://www.wirlesen.org>)\

Παραδείγματα άλλων ευκαιριών διαπολιτισμικών ανταλλαγών στη Βιβλιοθήκη:

- Εγκαινιάστε μια γωνία με βιβλία σε ξένη γλώσσα
- Δημιουργήστε επαφές με βιβλιοθήκες από άλλες χώρες...
- Συνάντηση ανταλλαγής βιβλίων (από αναγνώστες σε αναγνώστες) ...
- Μετακινούμενο κουτί που εμπεριέχει βιβλία σε διάφορες γλώσσες...
- Χοροί από την Αφρική- μουσική από την Μέση Ανατολή...
- Εικόνες/ Φαγητό από... διαπολιτισμικές γιορτές...
- Θέατρο μαριονέτας (Τα παιδιά δεν χρειάζονται να ξέρουν λέξεις για να ευχαριστηθούν μια παράσταση μαριονέτας!)
- Ευχές- Ένα βήμα εμπρός στην κατεύθυνση της ένταξης, της ανοχής, της ισορροπίας με το περιβάλλον σας και με την γειτονιά σας
- Αλληλοβοήθεια και αλληλοϋποστήριξη... για παράδειγμα, διδασκαλία (ανάγνωση για παιδιά με εθελοντές)
- Φυλλάδιο καλωσορίσματος για νεοαφιχθέντες κατοίκους μιας κοινότητας
- ...

© Colourbox 08761290

Book Recommendations (German only)

„Vom Fremdsein und zu Hause fühlen“

Recommendations by Andrea Kromoser (www.familienlektuere.at)

Content descriptions by Gabriela Habenschuss (Bookseller: gabriela.habenschuss@gmx.at)

Isabel Minhós Martins/ Bernardo Carvalho, Macht Worte!

Wortspiele, Sprachspiele, Alliterationen, die Macht der Sprache – Wörter lösen verschiedene Vorstellungen und Empfindungen aus. Dieses Buch von A-Z lädt Kinder und Erwachsene mit Wort- und Bildwitz ein, gemeinsam über die Welt zu philosophieren.

Die Welt in einer Sekunde

So groß und vielfältig wie die Welt ist, so vielen Dinge geschehen zur gleichen Zeit in einer Sekunde.

Eine Vorstellung davon gibt dieses Büchlein und zeigt auch mit einer Zeittafel im Anschluss die verschiedenen Zeitzonen.

Rotraut Berner, Einfach alles

Die Welt von Rotraut Berner in 150 Bildkarten als Baukasten zum freien Zusammensetzen.

Mit vielen Spielanleitungen: so können Bildreihen nach Buchstaben, Gegensätzen oder Zusammengehörigkeit geordnet und gesammelt werden – dabei werden spielerisch Wörter und Schriftbilder erkundet. Es gibt Quizfragen, Ratespiele - der Fantasie zum Spiel mit Wörtern sind keine Grenzen gesetzt. Die Wortschatzkiste besteht aus Bildkarten in 7 Sprachen: deutsch-englisch-französisch-spanisch-türkisch-chinesisch-arabisch

Raphael Frier/Aurelia Fronty, Malala

Das Buch der beiden Französisinnen erzählt die Geschichte von Malala, dem pakistanischen Mädchen, das sich für die Rechte von Mädchen auf Schulbildung eingesetzt hat und bei einem Attentat durch zwei Taliban beinahe getötet wurde.

Farbkräftige Bilder begleiten den Text, der das Leben in Pakistan schildert, den Werdegang der kleinen Malala, den Aufstieg der Taliban und Ihren Erlass am 15. Jänner 2009, der Mädchen den Schulbesuch untersagt. Mit 11 Jahren schreibt Malala auf der Internetseite des BBC ihren ersten Blog, hält öffentliche Reden und gründet mit 14 eine Stiftung. Von der pakistanischen Regierung erhält sie den nationalen Kinderfriedenspreis.

Am 9. Oktober 2012 wird sie im Schulbus von einem Taliban angegriffen und mit drei Schüssen schwer verletzt. Malala überlebt und kämpft weiter. Sie spricht vor der Uno, schreibt im Netz und erhält viele Preise; am 10. Oktober 2014 wird ihr der Friedensnobelpreis zugesprochen.

Ein Buch über ein Mädchen mit großem Mut und Engagement sowie viel Sachinformationen über Pakistan, Religion und Kinderrechte.

Niki Glattauer/Verena Hochleitner, Flucht

Der bekannte Buchautor Niki Glattauer rollt hier die Flüchtlingssituation von der anderen Seite her auf – Menschen aus Europa müssen ihr Land verlassen und begeben sich auf eine gefährliche Reise übers Meer nach Afrika. Das Buch zeigt auf, welche Ängste und Hoffnungen die Flüchtenden begleiten und möchte die Leser anleiten, sich in die Situation der Migranten zu versetzen

(Bereits ab 6 Jahren einsetzbar, aber ohne Altersgrenze)

Karin Gruß, Was würdest du tun?

Ein anspruchsvolles Buch, das Gespräche einleitet, die zu Verständnis und Einfühlsamkeit heranführen: Bestimmte Situationen werden aufgezeigt und danach eine persönliche Frage gestellt. Eine ideale Gesprächsgrundlage für und mit Kindern, Jugendlichen und Erwachsenen

Francesca Sanna, Die Flucht

Aus der Perspektive eines Kindes erzählt "Die Flucht" vom beschwerlichen Weg einer Familie aus einem kriegsversehrten Land nach Europa. Eine Geschichte von Verlust und Enttäuschung, von Sehnsucht und Hoffnung, wie sie aktueller nicht sein könnte. "Die Flucht" ist eigentlich eine Geschichte von vielen Fluchten. Die Idee zu diesem Buch hatte Francesca Sanna nach der Begegnung mit zwei Mädchen in einem Flüchtlingszentrum in Italien. Sie hat zahlreiche Gespräche mit Migrantinnen und Migranten geführt, die eine ähnliche Reise hinter sich haben, wie sie die Familie im Buch durchlebt. Ihre Erlebnisse hat sie in die Geschichte einfließen lassen und in packenden Illustrationen zum Ausdruck gebracht.

David Smith/Shelagh Armstrong, Wenn die Welt ein Dorf wäre

Alle Völker dieser Erde: 7,2 Milliarden Menschen leben auf diesem Planeten. Um sich das ein wenig vorstellen zu können, wird diese Anzahl auf 100 Menschen in einem Dorf reduziert. Jede Person repräsentiert 72 Millionen Menschen aus der tatsächlichen Welt:

Das sind 60 Asiaten, 15 Afrikaner, 10 Europäer, 9 Süd-und Mittelamerikaner, 5 US-Amerikaner und Kanadier, 1 aus Ozeanien (mit Australien und Neuseeland)

Es zeigt in diesen Relationen die verschiedenen Sprachen und Religionen und spricht über die Problematik von Nahrung, Luft, Energie, Wasser und die unterschiedlichen Besitzverhältnisse.

Ein Buch als Anleitung zu vernetztem Denken, das bewusst machen will, dass unsere Erde eigentlich ein Dorf ist, das wir mit unseren Nachbarn teilen.

Ideal für den Unterricht und für Workshops - mit vielen konkreten Vorschlägen

Anja Tuckermann/Tine Schulz, Alle da

In bunten Bildern erzählt das Buch von Menschen aus aller Welt, ihren Bedürfnissen, Sitten und Gebräuchen, Festen, ihren verschiedenen Sprachen und warum manche ihre Heimat verlassen – nicht nur weil es Krieg und Verfolgung gibt, auch um wo anders zu arbeiten, weil sie sich verlieben oder aus Abenteuer- und Reiselust. Ein großartiges, buntes, lustiges Buch für Jung und Alt!

Ellis Carson, Zuhause

Menschen leben in verschiedenen Häusern – von der kleinen Hütte bis zum Palast, vom Zelt bis zum Hochhaus – dazu gibt es auch phantastische Behausungen von Mondianern oder Atlantikanern. Phantasievoll, lehrreich und vielfältig - ein Buch, in dem die Bilder sprechen.

Astrid Lindgren, Niemals Gewalt

Astrid Lindgren ist wohl eine der besten Kinderbuchautorinnen. Ihre Bücher sind herzenswarm, tiefgehend und zeugen von einer großen Menschlichkeit und Liebe zu Kindern. Anlässlich der Verleihung des Friedenspreises des Deutschen Buchhandels hielt sie 1978 eine Rede – und natürlich war es wieder ein Plädoyer für Kinder: Gegen Gewalt an Kindern. Sie bringt darin eine Geschichte, die berührt: „Steine auf dem Küchenbrett“. Auch wenn das Kinderleben heute anders sein mag und Kinderglück vielleicht nicht spürbar ist, so sollten Kinder und Erwachsene die Bücher von Astrid Lindgren lesen – um zu wissen, wie schön und reich das Leben sein kann, wenn man Liebe, Freundschaft, Hilfsbereitschaft gibt und erfährt.

For children and adults

„Bücher ohne Worte“ (Silent Books):

Book Recommendations by the BVÖ (Büchereiverband Österreich) – www.bvoe.at

Concerning the silent books project BVÖ established a media collection taking place on the island Lampedusa. BVÖ established a media collection, consisting of (almost) textless, specially illustrated picture-books. Silent books enable timeouts in which experiences can be looked past and are able to be handled, or in which you can just enjoy a good story and artful pictures. A lot of these books make you laugh and let you summon up optimism once more. Silent books can be understood without literal knowledge.

Media List:

1. Katy Couprie: Die ganze Welt, Gerstenberg Verlag 2014
2. Marije Tolman/Ronald Tolman: Das Baumhaus, Bloomsbury 2011
3. Marije Tolman/Ronald Tolman: Die Insel, arsedition 2013
4. Shaun Tan: Ein neues Land, Carlsen 2015
5. David Wiesner: Strandgut, Carlsen 2013
6. David Wiesner: Herr Schnuffels, Aladin 2014
7. Michael Roher: Fridolin Franse frisiert, Picus 2014
8. Thé Tjong-Khing: Die Torte ist weg, Moritz Verlag
9. Thé Tjong-Khing: Picknick mit Torte, Moritz Verlag
10. Thé Tjong-Khing: Geburtstag mit Torte, Moritz Verlag
11. Gregory Rogers: Der Bär im Zauberwald, Moritz Verlag 2007
12. Charlotte Dematons: Heute flieg ich..., aracari verlag 2013
13. Alessandro Sanna: Der Fluss, Peter Hammer Verlag 2014
14. Raymond Briggs: Der Schneemann, Aladin Verlag 2013
15. Ronan Badel: Der fette Fang, Peter Hammer Verlag 2013
16. Adolfo Serra: Rotkäppchen, aracari verlag 2012
17. Gerda Muller: Was war hier bloß los?, Beltz 2015
18. Beatrice Rodriguez: Der Hühnerdieb, Peter Hammer Verlag 2008
19. Beatrice Rodriguez: Das Zauberei, Peter Hammer Verlag 2011
20. Beatrice Rodriguez: Das Hühnerglück, Peter Hammer Verlag 2012
21. Aaron Becker: Die Reise, Gerstenberg 2015
22. Linda Wolfsgruber: Arche, Tyrolia 2013
23. Dieter und Ingrid Schubert: Der rote Regenschirm, Fischer Sauerländer 2011
24. Aleksandra Mizielska, Daniel Mizielski: Alles im Blick: Zahlen, Moritz Verlag 2015
25. Peggy Rathmann: Gute Nacht, Gorilla, Moritz Verlag 2015
26. Iela Mari: Ein Baum geht durch das Jahr, Moritz Verlag 2015
27. Claude K. Dubois: Akim rennt, Moritz Verlag 2014
28. Claude K. Dubois: Eisbärenbaby, Moritz Verlag 2007
29. Antje Damm: Was ist das? Gerstenberg 2009
30. Elsa Klever: Fische im Wohnzimmer, Bibliothek der Provinz 2014
31. Frank Flöthmann: Grimms Märchen ohne Worte, DuMont Buchverlag 2014
32. Ronan Badel: Der faule Freund, Peter Hammer Verlag 2015
33. Torben Kuhlmann: Maulwurfstadt, NordSüd Verlag 2015
34. Germano Zullo: Wie die Vögel, Aladin Verlag 2013
35. Mandana Sadat: Mein Löwe, Peter Hammer Verlag 2012
36. Andrea Hensgen: Der große Hund, Peter Hammer Verlag
37. David Merveille: Hallo Monsieur Hulot, NordSüd Verlag 2013
38. Muzo: Gute Reise, kleine Wolke, aracari verlag 2011
39. Bruno Gibert: Gute Reise, kleiner Fisch, aracari verlag 2010
40. Alice Hoogstad: Das kunterbunte Monsterbuch, aracari verlag 2014
41. Nikolai Popov: Warum?, Michael Neugebauer Verl. 2015

All Age Literary Advice – Escape

Auf der Flucht.

Reportagen von beiden Seiten des Mittelmeers. Karim El- Gawhary, Mathilde Schwabeneder. Wien: Kremayr & Scheriau 2015.

Menschen fliehen, werden traumatisiert, leiden: Sie fliehen vor Terror und Krieg, sie rennen ums Überleben, viele mit kleinen Kindern auf dem Arm. Geschichten von Flucht und Überleben, das letzte Kapitel ist dem Ankommen und möglicher Integration, einem menschenwürdigen Leben, gewidmet.

Mit einem Koffer voll Hoffnung:

Österreich als neues Zuhause - 15 Lebensgeschichten. Andrea Heigl. St. Pölten [u.a.]: Residenz Verlag 2013.

Wie kümmern sich Menschen umeinander? Da unterstützt eine Tiroler Bibliothekarin eine tibetische Familie, die vor der chinesischen Staatsmacht ins Tiroler Dorf geflüchtet ist. Da erzählt eine andere Frau von ihrer Flucht und ihrem Koffer, den sie noch immer besitzt. 15 Geschichten, für Jugendliche und Erwachsene.

Das Schicksal der Sterne.

Daniel Höra. München: bloomoon 2015.

Adib, der junge Flüchtling aus Afghanistan, und Karl, ein alter Mann, der aus seiner Heimat Schlesien vertrieben wurde, lernen einander in Berlin kennen. Zwei Fluchtgeschichten und Biografien kreuzen sich und Freundschaft entsteht im Erzählen von Verfolgung, Verlust und Angst.

Krieg: Stell dir vor, er wäre hier.

Janne Teller (Text); Helle Vibeke Jensen (Ill.). Aus dem Dän. von Sigrid C. Engeler. München: Deutscher Taschenbuchverlag 2013.

Krieg, diesmal in Europa. Alle, die können, fliehen in den Nahen Osten. So auch eine deutsche Familie, der Sohn ist 14. Man kommt in ein ägyptisches Flüchtlingslager, der Bub ist der Neue, der aus Deutschland, mit der fremden Sprache und Religion, der nicht in die Schule darf, da er noch keine Aufenthaltsbewilligung hat.

Links:

- Baobab recommends: BAOBAB-Materials about Escape
- STUBE-Theme List: "Escape"
- Büchereiperspektiven 3/2015 Key Subject: Reading without Borders
- Silent Books-Lampedusa- Books without words
- IFLA: Public libraries and refugees

(<http://www.wirlesen.org>)

Recommendations for Literacy

- Laut-Lokalisierung
http://www.graf-gutfreund.at/daf/001alphabetisierung/alpha_laute_hoeren.pdf
- Lern-Aktivitäten
http://www.graf-gutfreund.at/m_lernspiele.htm
https://www.schule.at/fileadmin/DAM/Gegenstandsportale/Deutsch_als_Zweitsprache/Dateien/Wetter/wetter_Domino.pdf
- verschiedene Themen: Bild-Wort-Karten für Memory, Anlautkärtchen
<https://www.cornelsen.de/erw/reihe/r-6353/ra/materialien>
- Zeilen mit Hilfslinien (zum Herunterladen)
http://www.graf-gutfreund.at/daf/001alphabetisierung/alpha_zeilen.pdf
- Kalenderblätter (zum Herunterladen)
<http://www.kalendera4.de/>
- Druckschrift für den Computer (zum Herunterladen)
<http://lehrerweb.wien/service/downloads/>
- Nützliche Alpha-Webseite
<http://www.mairsabine.com/index.php>
- Uhr lernen – Handy App
<https://play.google.com/store/apps/details?id=air.com.extransit.moji.klockis.de>

www.BhW.at

6

Πώς να χρησιμοποιήσετε το υλικό του LIB(e)RO

Author: Filiz Keser Aschenberger (DUK), Monika Kil (DUK)
Translation: Marielle Ratter (UOP)

Πώς να χρησιμοποιήσετε τα περιεχόμενα μάθησης

Το LIB(e)RO είναι μια πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης που βασίζεται στις αρχές της μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, και που στοχεύει στη δημιουργία και προώθηση των βιβλιοθηκών ως χώρων διαπολιτισμικής μάθησης για τους πρόσφυγες. Σε αυτό το κεφάλαιο, εξετάζουμε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποιες είναι οι βασικές ιδέες και παιδαγωγικές αρχές που χρησιμοποιεί το LIB(e)RO;
- Πώς μπορώ να αξιοποιήσω τα περιεχόμενα μάθησης που προσφέρει το LIB(e)RO;
- Πώς μπορώ να υποστηρίξω τους πρόσφυγες στη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης του LIB(e)RO;

Ποιες είναι οι βασικές ιδέες και παιδαγωγικές αρχές που προσφέρει το LIB (e) RO;

Σύμφωνα με την «παιδαγωγική αντίληψη του LIB(e)RO», η βασική ιδέα και οι παιδαγωγικές αρχές του LIB(e)RO βασίζονται στις αρχές της παιδαγωγικής χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, αλλά και της μάθησης για την κοινωνική ένταξη (η κοινωνική ένταξη αναλύεται λεπτομερώς στο κεφάλαιο 1 του εγχειριδίου). Στο πλαίσιο σύντομης εισαγωγής στη θεματολογία του LIB(e) RO, μπορούμε να αναφερθούμε στον τρόπο που προσεγγίζουμε την κοινωνική ένταξη στο εν λόγω έργο. Η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς ορίζεται με την ευρύτερη έννοια ως η «παροχή κατάλληλων απαντήσεων στο ευρύ φάσμα των μαθησιακών αναγκών σε τυπικό και μη τυπικό εκπαιδευτικό περιβάλλον» (UNESCO, 2003, σελ. 7). Ο στόχος του LIB(e)RO είναι ακριβώς η παροχή εναλλακτικών ευκαιριών μάθησης σε νέους πρόσφυγες που έχουν περιθωριοποιηθεί και βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, ακόμη κι αν είναι προσωρινή, και η υποστήριξή τους στην εκμάθηση μιας νέας γλώσσας, μιας νέας κουλτούρας και στο ξεκίνημά μιας νέας ζωής. Το “τι” και το “πώς” προσφέρουμε καθορίζονται και διασφαλίζονται με συμμετοχική συνεισφορά στις ανάγκες των ομάδων ενδιαφέροντος, των βιβλιοθηκονόμων, των κοινωνικών λειτουργών και των προσφύγων. Ο συγκεκριμένος οδηγός παρέχει στους βιβλιοθηκονόμους και

κοινωνικούς λειτουργούς ένα εναλλακτικό εργαλείο, εύκολο στην πρόσβαση και στην χρήση, που στόχο έχει να συμβάλλει στο «τι» είδους σχετικές ευκαιρίες μάθησης μπορούν να δημιουργήσουν στο δικό τους χώρο εργασίας και «πώς». Πιστεύουμε ότι η ηλεκτρονική μάθηση είναι ένας ευέλικτος και προσιτός τρόπος που ταιριάζει καλύτερα στις υπάρχουσες συνθήκες διαβίωσης των νέων προσφύγων και των πόρων που εσείς σαν κοινωνικοί λειτουργοί και βιβλιοθηκονόμοι διαθέτετε.

Οι βιβλιοθήκες, αν και μη θεσμικό περιβάλλον μάθησης, διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο στην κοινωνική ένταξη των προσφύγων. Η βιβλιοθήκη αποτελεί ένα ανοικτό και λιγότερο «τρομακτικό» μέρος για μάθηση, μια και δεν συνδέεται με τη διδασκαλία. Κατέχει σημαντική θέση στην υποστήριξη της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, ενώ προσφέρει ένα ασφαλές πολυπολιτισμικό περιβάλλον μάθησης χωρίς αποκλεισμούς. Αυτός ο οδηγός σας βοηθά να εξοπλιστείτε με τις απαραίτητες γνώσεις και εργαλεία για να μετατρέψετε τη βιβλιοθήκη σας σε χώρο ένταξης για όλους, και ειδικά για νέους σε ηλικία πρόσφυγες.

Κατά τη διαδικασία προσέγγισης αυτής της ομάδας ενδιαφέροντος, υιοθετήσαμε την πρακτική της εκπαιδευτικής δραστηριότητας που αποτελεί πυλώνα της «παιδαγωγικής της ένταξης» (NIACE, 2001). Στο πλαίσιο της «παιδαγωγικής της ένταξης», θεωρείται ότι μόνο εκείνοι (στην περίπτωσή μας όσοι προσφέρουν υπηρεσία σε δημόσιες βιβλιοθήκες) που έχουν εμπειρία σχετικά με τη συμμετοχή περιθωριοποιημένων και μειονεκτουσών ομάδων είναι σε θέση να συνεισφέρουν στην προσέγγιση και την ενεργή συμμετοχή τους. Η εργασία με αποκλεισμένες ομάδες και

κοινότητες και η επικοινωνία και διάλογος μαζί τους αποτελούν το κύριο έργο μας. Οι στρατηγικές και οι δεξιότητες επικοινωνίας προσδιορίζονται στο κεφάλαιο 1. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι εσείς διαδραματίζετε καθοριστικό ρόλο στην προσέγγιση των ατόμων που έχουν περισσότερο ανάγκη την πρόσβαση στην εκπαίδευση. Οι πέντε αρχές του OED (βλέπε κεφάλαιο 1) θα σας προσφέρουν τη μεθοδολογική προσέγγιση και θα σας βοηθήσουν να αναπτύξετε τις απαραίτητες δεξιότητες, όπως είναι:

- 1. Δημιουργία δυναμικών περιβαλλόντων μάθησης
- 2. Κατανόηση και σεβασμός της «φωνής» των μαθητών
- 3. Ενσωμάτωση της δυναμικής διδακτικής
- 4. Ανταλλαγή ρόλων μεταξύ επαγγελματιών και διδασκαλία με αξιοποίηση των γνώσεων των εκπαιδευόμενων
- 5. Ενεργοποίηση ολιστικών προσφορών

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα στοχεύει να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των βιβλιοθηκών ως χώρων διαπολιτισμικής μάθησης ώστε αυτές να διαδραματίσουν κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία κοινωνικής ένταξης. Ως εκ τούτου, ορίσαμε δύο ομάδες ενδιαφέροντος που θα επωφεληθούν από την πλατφόρμα, τους βιβλιοθηκονόμους και κοινωνικούς λειτουργούς από την μία, και τους νέους πρόσφυγες από την άλλη, και αντίστοιχα διαμορφώθηκε το υλικό της πλατφόρμας. Το τμήμα των εκπαιδευόμενων της πλατφόρμας μας, το οποίο απευθύνεται στους ανήλικους και νεαρούς σε ηλικία πρόσφυγες έχει πολλαπλούς στόχους. Από τη μια πλευρά, στοχεύει στην ενίσχυση των γλωσσικών ικανοτήτων της ομάδας ενδιαφέροντος. Συνεπώς, η πλατφόρμα περιέχει υλικό που αφορά σε όλες τις πτυχές της εκμάθησης γλωσσών (ανάγνωση, ακουστικό, γραφή και ομιλία). Από την άλλη πλευρά, αποσκοπεί στην μετάδοση πληροφοριών

σχετικά με τη καθημερινή ζωή στην Ευρώπη και στην παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες ώστε να βρουν το δρόμο τους στις νέες χώρες διαβίωσης. Απώτερος σκοπός είναι να αυξηθεί η απασχόληση, η πολιτική συμμετοχή και η κοινωνική δικτύωση των προσφύγων (βλ. LIB(e)RO Pedagogic Concept, σελίδα 5).

Το εκπαιδευτικό τμήμα της πλατφόρμας απευθύνεται σε βιβλιοθηκονόμους και κοινωνικούς λειτουργούς τους οποίους στοχεύει να στηρίξει στη διαδικασία της δια βίου μάθησης και της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης. Θέλουμε να παρέχουμε γνώσεις και εργαλεία που θα βοηθήσουν να καθιερώσουμε τις βιβλιοθήκες σας ως χώρους διαπολιτισμικής μάθησης. Πρέπει να τονιστεί ότι πρόκειται για μια διαδικασία μεταμόρφωσης της βιβλιοθήκης σε χώρο διαπολιτισμικής μάθησης. Αυτή η μεταμόρφωση περιλαμβάνει την εκμάθηση δεξιοτήτων και την απόκτηση

γνώσεων που θα σας βοηθήσει να στηρίξετε τη διαδικασία εκπαίδευσης των προσφύγων στις βιβλιοθήκες σας. Στόχος μας είναι να

δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον αμοιβαίας μάθησης, που θα βασίζεται στη μάθηση για την κοινωνική ένταξη και την πολυπολιτισμικότητα.

Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω τα μαθησιακά περιεχόμενα που προσφέρει το LIB(e)RO;

Κάθε κεφάλαιο του εγχειριδίου είναι αυτοτελές, αλλά όλα μαζί αποτελούν μια συλλογή γνώσεων με στόχο να αποτελέσει τον οδηγό για τη διαμόρφωση μιας διαπολιτισμικής βιβλιοθήκης που βασίζεται στην κοινωνική ένταξη. Συνεπώς, με βάση τις προηγούμενες γνώσεις, τις εμπειρίες και τις δεξιότητές σας, μπορείτε είτε να εστιάσετε σε ένα μεμονωμένο κεφάλαιο και σε πληροφορίες που θεωρείτε πιο σημαντικές για την προσωπική σας εργασία, είτε να εξερευνήσετε συνολικά την πλατφόρμα διαβάζοντας όλα τα κεφάλαια. Κάθε κεφάλαιο

παρέχει κάποιες εισαγωγικές ερωτήσεις, καθώς και ερωτήσεις προβληματισμού, περαιτέρω πηγές για ανάγνωση και μερικές συμβουλές. Πέρα από το εγχειρίδιο, όλα τα κεφάλαια και το περιεχόμενό τους έχουν επίσης σχεδιαστεί ως εκπαιδευτικές μονάδες στον ηλεκτρονικό οδηγό (e-tutorial) του LIB(e)RO για τους εκπαιδευτές. Στον ηλεκτρονικό οδηγό μπορείτε επίσης να βρείτε περαιτέρω συνδέσμους σε βίντεο και πηγές, τα οποία παρέχουν ακόμα περισσότερες πληροφορίες για τα θέματα που αναλύονται.

Πώς μπορώ να υποστηρίξω τους πρόσφυγες στη χρήση του LIB(e)RO;

Όπως αναφέρθηκε ήδη, το LIB (e) RO στοχεύει να σας βοηθήσει να στηρίξετε όσους έχουν εκπαιδευτικές ανάγκες και να μεταμορφώσετε τις βιβλιοθήκες σας σε ένα ασφαλές, πολυπολιτισμικό και ενταξιακό περιβάλλον μάθησης. Το εγχειρίδιο και ο ηλεκτρονικός οδηγός παρέχουν διάφορα εργαλεία, μεθόδους και ιδέες για να σας εξοπλίσουν ώστε να μπορείτε να διευκολύνετε και να κατευθύνετε τη διαδικασία μάθησης, τη δική σας και των προσφύγων. Το πρώτο βήμα σε αυτό το ταξίδι είναι να οργανώσετε τη βιβλιοθήκη σας από την πλευρά της φυσικής δομής και της υιοθέτησης των αντίστοιχων στάσεων και αντιλήψεων. Το δεύτερο βήμα είναι να αποκτήσετε περαιτέρω γνώσεις και δεξιότητες. Αυτό το εγχειρίδιο και ο οδηγός έχουν σχεδιαστεί για να σας βοηθήσουν να βρείτε τον τρόπο βελτίωσης ή απόκτησης

αυτών των δεξιοτήτων. Το τρίτο βήμα, λοιπόν, είναι να βρείτε τους κατάλληλους τρόπους για να ενημερώσετε τους πιθανούς συμμετέχοντες για το έργο και να τους προσκαλέσουμε να λάβουν μέρος. Το τέταρτο βήμα είναι να προσδιορίσετε τις δραστηριότητες που θα μπορούσατε να οργανώσετε χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα LIB(e)RO. Για αυτό, είναι σημαντικό να γνωρίσετε λεπτομερώς την πλατφόρμα εκμάθησης, συμπεριλαμβανομένου και του τμήματος για τους εκπαιδευόμενους. Το τμήμα αυτό αποτελείται από πέντε κύριες ενότητες σε τρεις γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, γερμανικά). Κάθε ενότητα περιέχει πληροφορίες σχετικά με την κάθε πτυχή της ζωής στην Ευρώπη, καθώς και ερωτήσεις κατανόησης. Οι ενότητες περιλαμβάνουν επίσης τη διδασκαλία και ασκήσεις γραμματικής.

Σας συνιστούμε να εξοικειωθείτε με την πλατφόρμα. Μπορείτε να υποστηρίξετε τους εκπαιδευόμενους εφαρμόζοντας τα εξής:

- Κάποιοι μαθητές μπορεί να μην είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση υπολογιστή και τη χρήση του διαδικτύου. Μπορείτε να ετοιμάσετε ενημερωτικά φυλλάδια τα οποία να τοποθετήσετε δίπλα στους υπολογιστές που να περιέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο χρήσης των υπολογιστών στις βιβλιοθήκες σας.
- Οι μαθητές ενδέχεται να έχουν ερωτήσεις σχετικά με τον τρόπο χρήσης της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης του LIB (e) RO και για την περιήγηση στο ILIAS. Στο δεύτερο μέρος αυτού του κεφαλαίου, περιέχεται μια εισαγωγή στο ILIAS και στον τρόπο χρήση του. Καλό θα ήταν, να έχετε εξερευνήσει το τμήμα των εκπαιδευτών της πλατφόρμας και να είστε εξοικειωμένοι με τη χρήση του ILIAS. Στη συνέχεια, θα μπορείτε να εκπαιδεύσετε τους άλλους.
- Οι μαθητές ενδέχεται να έχουν ερωτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο που παρουσιάζεται στην πλατφόρμα. Ίσως έχουν συγκεκριμένες ερωτήσεις με τις οποίες θα μπορέσετε να τους βοηθήσετε. Ίσως ενδιαφέρονται για τα θέματα που παρουσιάζονται γενικά. Σε αυτήν την περίπτωση, θα μπορούσατε να τους δείξετε σε ποια μέρη της βιβλιοθήκης σας μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με θέματα, όπως η Ευρώπη και η Ευρωπαϊκή Ένωση ή το εκπαιδευτικό σύστημα στη νέα τους χώρα.
- Οι μαθητές μπορεί να έχουν ερωτήσεις σχετικά με τη γλώσσα και τη γραμματική. Αν έρχονται για να σας ζητήσουν βοήθεια, θα μπορείτε να τους βοηθήσετε. Μπορείτε να μάθετε περισσότερα σχετικά με τον τρόπο υποστήριξης της εκμάθησης γλώσσας μέσω των γλωσσικών καφέ και των προγραμμάτων «τάντεμ» στη βιβλιοθήκη σας στο κεφάλαιο σχετικά με τη εκμάθηση και διδασκαλία γλωσσών.

Πώς να χρησιμοποιήσετε το ILIAS

Το LIB(e)RO είναι μια πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης που βασίζεται στο ILIAS. Στη συνέχεια, απαντάμε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι ακριβώς είναι το ILIAS;
- Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω το ILIAS και να περιηγηθώ σε αυτό;
- Τι είδους περιεχόμενο υπάρχει στο ILIAS και στο LIB(e)RO;

Τι ακριβώς είναι το ILIAS;

Το ILIAS είναι μια πλατφόρμα εκμάθησης ή ένα Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης (LMS), το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία και την παροχή μαθησιακού και διδακτικού υλικού. Επίσης, σας επιτρέπει να δομήσετε και να μοιραστείτε γνώσεις και δραστηριότητες κατάρτισης με τους συμμετέχοντες του προγράμματος. Το ILIAS προσφέρει μια ευέλικτη διαχείριση μαθημάτων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαφορετικά σενάρια εκμάθησης, υποστηρίζοντας πανεπιστημιακές διαλέξεις και σεμινάρια, αλλά και να αποτελεί μέσο ανάπτυξης νέων μαθησιακών περιβαλλόντων όπως το LIB(e)RO.

Το ILIAS αποτελεί συντομογραφία του “Integriertes Lern-, Informations- und Arbeitskooperations-System” (Σύστημα Ολοκληρωμένης Μάθησης, Πληροφόρησης και Συνεργασίας). Αναπτύχθηκε αρχικά το 1998 στο Πανεπιστήμιο της Κολωνίας. Σήμερα, χρησιμοποιείται από πολλά πανεπιστήμια, σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθώς και από δημόσιες διοικήσεις, εταιρείες και άλλους οργανισμούς. Στην πραγματικότητα, το ILIAS έχει εκατομμύρια χρήστες παγκοσμίως. Χρησιμοποιώντας το LIB(e)RO μέσω του ILIAS, θα γίνετε κι εσείς μέλος αυτής της παγκόσμιας κοινότητας!

Το ILIAS είναι λογισμικό ανοιχτού κώδικα, δηλαδή καθένας μπορεί να το χρησιμοποιήσει χωρίς να χρειαστεί να πληρώσει άδεια χρήσης. Το ILIAS μπορεί να χρησιμοποιηθεί δωρεάν και να αναπτυχθεί περαιτέρω από τους χρήστες του. Μόλις εγκατασταθεί σε ένα κεντρικό server, το ILIAS λειτουργεί ως ένα ηλεκτρονικό εργαλείο, πράγμα που σημαίνει ότι για να το χρησιμοποιήσετε αρκεί ένα πρόγραμμα περιήγησης στο διαδίκτυο χωρίς να χρειάζεται εγκατάσταση του λογισμικού. Στην περίπτωση

του LIB(e)RO, χρησιμοποιούμε την πλατφόρμα εκμάθησης ILIAS του Πανεπιστημίου του Passau για να σας παρέχουμε τα εργαλεία διδασκαλίας και εκμάθησης που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του έργου μας. Αυτό σημαίνει ότι για τη χρήση του LIB(e)RO θα χρειαστείτε μόνο σύνδεση στο Internet και μια πρόσφατη έκδοση κάποιου προγράμματος περιήγησης (π.χ. Firefox, Chrome, Safari, Opera, Internet Explorer). Υπό αυτές τις συνθήκες, μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε όλο το υλικό από όλες τις συσκευές και καθ’ όλη τη διάρκεια του χρόνου. Το ILIAS μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε επιτραπέζιους και φορητούς υπολογιστές, καθώς και σε tablet και smartphones.

Το ILIAS είναι εύκολα προσβάσιμο και φιλικό στο χρήστη. Η διάταξη και ο σχεδιασμός του ILIAS είναι απλή: δεν προσφέρει πολλές δυνατότητες (π.χ. όσον αφορά την επιλογή των γραμματοσειρών ή τη διάταξη της σελίδας), αλλά αυτό το καθιστά ιδιαίτερα αναγνωρίσιμο και φιλικό προς το χρήστη. Η διάταξή του διευκολύνει τους εκπαιδευόμενους να ανακαλύψουν νέα περιεχόμενα μάθησης. Ενώ η διάταξή του είναι απλή, το σύστημα αποτελείται από πολλά διαφορετικά στοιχεία για την ενίσχυση των μαθησιακών εμπειριών και μπορεί να φιλοξενήσει διαφορετικές μορφές μέσων. Για παράδειγμα, το ILIAS μπορεί να περιέχει εργαλεία για τη διαχείριση μαθημάτων, ενότητες μάθησης, test και εξετάσεις, Wikis και blogs καθώς και κείμενα, αρχεία ήχου, βίντεο και συνδέσμους. Ωστόσο στο LIB(e)RO δεν εμφανίζονται όλα τα παραπάνω εργαλεία. Ως εκ τούτου, το ILIAS καθίσταται ιδιαιτέρως κατάλληλο για την online εκπαίδευση και για αυτό το επιλέξαμε για να δημιουργήσουμε την πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του LIB(e)RO.

Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω το ILIAS και να περιηγηθώ σε αυτό;

Πώς μπορώ να αποκτήσω πρόσβαση στο ILIAS;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, για να χρησιμοποιήσετε το ILIAS χρειάζεστε μόνο σύνδεση στο Internet και μια πρόσφατη έκδοση του προγράμματος περιήγησης (π.χ. Firefox, Chrome, Safari, Opera, Internet Explorer). Για να χρησιμοποιήσετε το υλικό εκμάθησης και διδασκαλίας που παρέχεται στο πλαίσιο του έργου LIB(e)RO, δεν χρειάζεται να εγγραφείτε. Θα έχετε τη δυνατότητα να έχετε ελεύθερη πρόσβαση σε όλο το υλικό από όλες τις συσκευές σύνδεσης και όλες τις ώρες.

Πώς έχει δομηθεί η πλατφόρμα εκμάθησης LIB(e)RO;

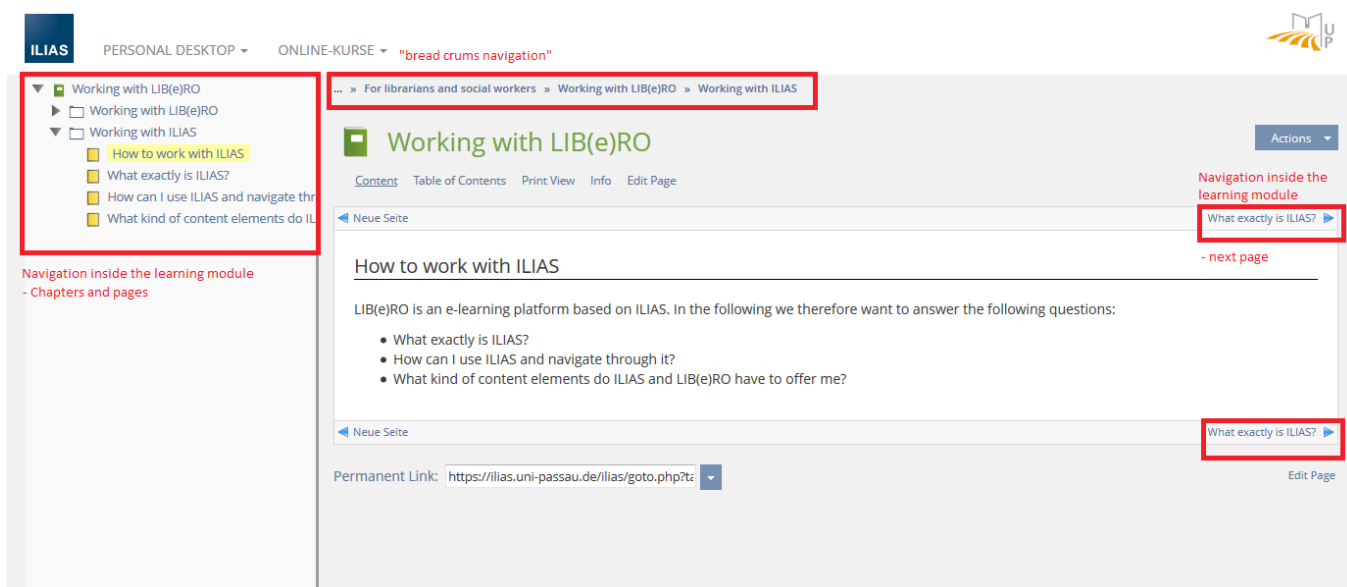
Μπορείτε να βρείτε τον σύνδεσμο στο ILIAS στην αρχική σελίδα του LIB(e)RO (<http://www.libero.uni-passau.de/el/>). Στην αρχική σελίδα, μπορείτε να βρείτε όλο το μαθησιακό και διδακτικό υλικό, καθώς και τις πιο πρόσφατες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο χρήσης και πλοήγησης στο LIB(e)RO.

Από την αρχική σελίδα του LIB(e)RO, μπορείτε να έχετε πρόσβαση και στις δύο ενότητες της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης: την ενότητα για τους εκπαιδευόμενους καθώς και την ενότητα για τους βιβλιοθηκονόμους και τους κοινωνικούς λειτουργούς. Και στις δύο ενότητες, δίνεται μια σύνοψη όλων των διαθέσιμων θεμάτων. Τα ίδια τα θέματα είναι διατεταγμένα στις λεγόμενες ενότητες μάθησης του ILIAS (πράσινα εικονίδια) και τοποθετούνται το ένα κάτω από το άλλο. Στη συνέχεια, δίνεται μια σύντομη περιγραφή της κάθε ενότητας καθώς και περαιτέρω σύνδεσμοι που σχετίζονται με το κάθε θέμα.

Τι είναι η ενότητα μάθησης και τι περιλαμβάνει;

Κάθε θέμα στο LIB(e)RO οργανώνεται στη λεγόμενη «ενότητα μάθησης» του ILIAS: Σε κάθε ενότητα μπορείτε να βρείτε κεφάλαια και υπο-κεφάλαια, τα οποία συμβάλλουν στην περαιτέρω δόμηση των θεμάτων. Μέσα στις σελίδες των ενότητων μάθησης θα βρείτε διάφορα περιεχόμενα, για παράδειγμα κείμενα, αρχεία ήχου και βίντεο, εικόνες ή διαγράμματα που συνοδεύουν τα κείμενα. Σε ορισμένες

σελίδες, θα βρείτε ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν να δείτε αν έχετε κατανοήσει τα κείμενα. Εντός των ενότητων μάθησης, μπορείτε είτε να περιηγηθείτε μέσω του μενού στην αριστερή πλευρά, το οποίο σας δείχνει όλα τα διαθέσιμα κεφάλαια και τις σελίδες. Διαφορετικά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα βέλη στο κάτω μέρος των σελίδων για να μετακινείστε προς τα εμπρός ή προς τα πίσω.

The screenshot shows the ILIAS interface. At the top, there's a navigation bar with 'ILIAS', 'PERSONAL DESKTOP', 'ONLINE-KURSE', and a breadcrumb trail: '... » For librarians and social workers » Working with LIB(e)RO » Working with ILIAS'. On the left, a sidebar menu is expanded, showing a tree structure: 'Working with LIB(e)RO' (expanded), 'Working with LIB(e)RO' (collapsed), 'Working with ILIAS' (expanded), and a sub-menu with 'How to work with ILIAS' (selected), 'What exactly is ILIAS?', 'How can I use ILIAS and navigate through it?', and 'What kind of content elements do ILIAS and LIB(e)RO have to offer me?'. The main content area is titled 'Working with LIB(e)RO' and contains a section 'How to work with ILIAS'. It lists three questions: 'What exactly is ILIAS?', 'How can I use ILIAS and navigate through it?', and 'What kind of content elements do ILIAS and LIB(e)RO have to offer me?'. On the right, there's a 'Navigation inside the learning module' section with a button 'What exactly is ILIAS?' and a '- next page' link. At the bottom, there's a 'Permanent Link' field with the URL 'https://ilias.uni-passau.de/ilias/goto.php?ti=...' and an 'Edit Page' button.

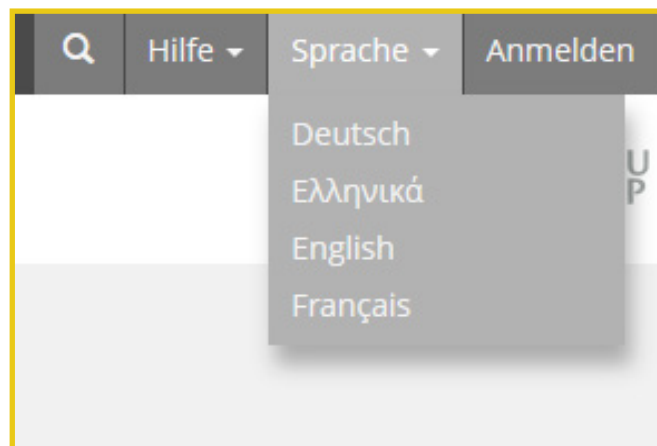
Πώς μπορώ να περιηγηθώ μέσα στο LIB(e)RO;

Μέσα στο ILIAS και στην πλατφόρμα εκμάθησης LIB(e)RO, μπορείτε πάντα να γνωρίζετε πού βρίσκεστε ακολουθώντας τα breadcrumbs, δηλαδή τη δυναμική διαδρομή που βρίσκεται στο επάνω μέρος της σελίδας. Εδώ μπορείτε να δείτε όχι μόνο σε ποιο επίπεδο ή σε ποια ενότητα μάθησης βρίσκεστε κάθε φορά, αλλά και ποια επίπεδα βρίσκονται πάνω από αυτό. Από εδώ, μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε όλα τα διαφορετικά επίπεδα της διαδρομής σας απλά επιλέγοντάς τα.

Μέσα στις ενότητες μάθησης μπορείτε να περιηγηθείτε με τη βοήθεια της πλοήγησης που βρίσκετε στην αριστερή πλευρά της ιστοσελίδας. Αυτή η πλοήγηση εμφανίζει όλα τα κεφάλαια και τις σελίδες που είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο της ενότητας μάθησης. Μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε όλα τα περιεχόμενα που σας φαίνονται ενδιαφέροντα και δεν χρειάζεται να ακολουθείτε μια συγκεκριμένη σειρά. Ωστόσο, αν θέλετε, μπορείτε να βρείτε το δρόμο σας μέσα σε μια ενότητα χρησιμοποιώντας τα βέλη που βρίσκονται σε κάθε σελίδα.

Ρυθμίσεις γλώσσας

Όλα τα περιεχόμενα της πλατφόρμας εκμάθησης του LIB(e)RO διατίθενται σε τρεις διαφορετικές γλώσσες: Αγγλικά, Γερμανικά και Ελληνικά. Μπορείτε να αλλάξετε τις ρυθμίσεις γλώσσας στην επάνω δεξιά γωνία: Εάν επιλέξετε το μικρό βέλος δίπλα στο κουμπί "Sprache", θα μπορείτε να αλλάξετε τη γλώσσα και να έχετε πρόσβαση στο σχετικό υλικό στην γλώσσα επιλογής.

Τι είδους περιεχόμενο προσφέρουν το ILIAS και το LIB(e)RO;

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, το ILIAS παρέχει διάφορες λειτουργίες, περιεχόμενο και μορφές πολυμέσων για να βελτιώσει την εμπειρία εκμάθησής σας. Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα:

- **Πολύγλωσσο περιεχόμενο:** Το ILIAS είναι σε θέση να παρέχει περιεχόμενο σε διάφορες γλώσσες. Αυτή η λειτουργία χρησιμοποιείται από το LIB(e)RO για την παροχή εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού στα αγγλικά, γερμανικά και ελληνικά. Μπορείτε να επιλέξετε σε ποια γλώσσα θέλετε να έχετε πρόσβαση στο περιεχόμενο.
- **Ενότητες μάθησης:** Οι ενότητες μάθησης μοιάζουν με σύντομα διαδραστικά βιβλία στα οποία μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα. Σε κάθε ενότητα μάθησης μπορείτε να βρείτε κεφάλαια, υπο-κεφάλαια και σελίδες. Στις σελίδες των ενοτήτων μάθησης θα βρείτε περιεχόμενο σε ποικίλες μορφές για παράδειγμα κείμενα, αρχεία ήχου και βίντεο, εικόνες, διαγράμματα κλπ. Σε ορισμένες σελίδες, θα βρείτε ερωτήσεις επαλήθευσης των γνώσεων που αποκτήθηκαν.
- **Αξιολογήσεις και test:** Το ILIAS προσφέρει διάφορες επιλογές για την πραγματοποίηση αξιολογήσεων και test. Στο πλαίσιο του LIB(e)RO, μέσα στις ενότητες μάθησης θα βρείτε ερωτήσεις σε μορφή test, οι οποίες θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε αντιληφθεί τα κείμενα και τις πληροφορίες που παρέχονται στην αντίστοιχη μαθησιακή ενότητα.
- **Γλωσσάρια:** Κάθε ενότητα μάθησης συνοδεύεται από ένα γλωσσάριο, το οποίο συγκεντρώνει και εξηγεί τους πιο σημαντικούς όρους που χρησιμοποιούνται στην εκάστοτε μαθησιακή ενότητα. Εάν ένας όρος υπογραμμίζεται μέσα στα κείμενα των ενοτήτων μάθησης σημαίνει πως ο όρος αυτός περιλαμβάνεται στο γλωσσάριο. Αν επιλέξετε τις υπογραμμισμένες λέξεις, θα δείτε απευθείας την εξήγηση που παρέχεται στο γλωσσάριο.

- **forum επικοινωνίας:** Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το forum για να υποβάλετε ερωτήσεις σχετικά με το LIB(e)RO, πώς λειτουργεί ή για συγκεκριμένο περιεχόμενο. Μπορείτε επίσης να το χρησιμοποιήσετε για να ανταλλάξετε τις εμπειρίες σας με άλλους χρήστες του LIB(e)RO. Ωστόσο, δεδομένου ότι χρειάζεται να εγγραφείτε για να το χρησιμοποιήσετε, η δημοσίευση στο forum είναι δυνατή μόνο ανώνυμα.

- **Διάφορες μορφές μέσων:** Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το LIB(e)RO κάνει χρήση διαφορετικών μορφών μέσων, όπως κείμενα, αρχεία ήχου, βίντεο, συνδέσμους ή αρχεία PDF που μπορείτε να μεταφορτώσετε.

Ελπίζουμε ότι αυτή η ποικιλία σε περιεχόμενο και μορφές μέσων θα σας είναι ελκυστική και θα σας βοηθήσει να χρησιμοποιήσετε αποτελεσματικά την ηλεκτρονική πλατφόρμα μάθησης του LIB (e) RO.

Τελικές παρατηρήσεις

Καθώς η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του LIB(e)RO εξακολουθεί να εξελίσσεται και ενδεχομένως κάποια πράγματα να αναπροσαρμόζονται, ίσως θέλετε να ελέγχετε την πιο πρόσφατη έκδοση αυτής της εισαγωγής για τον τρόπο χρήσης του LIB(e)RO. Αυτή θα είναι πάντα προσβάσιμη από την αρχική σελίδα του LIB (e) RO.

Sources and Bibliography

Chapter 1

DESA (2009). Creating an Inclusive Society: Practical Strategies to Promote Social Integration. <http://www.un.org/esa/socdev/egms/docs/2009/Ghana/inclusive-society.pdf>

EUROSTAT (2017). Europe 2020 indicators - poverty and social exclusion. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_indicators_-_poverty_and_social_exclusion

European Commission (2018). Employment, Social Affairs & Inclusion. <http://ec.europa.eu/social>

Freire, P. (1970). Pedagogy of the Oppressed. London: Penguin Books

UN (2016). Leaving no one behind: the imperative of inclusive development: Report on the World Social Situation 2016. <http://www.un.org/esa/socdev/rwss/2016/full-report.pdf>

UN (2005). Working definition of social integration. http://www.un.org/esa/socdev/sib/peacedialogue/soc_integration.htm

UNESCO, (2003). Overcoming Exclusion through Inclusive Approaches in Education <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001347/134785e.pdf>

UNESCO (2005). Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001402/140224e.pdf>

MitOst (2014). Diversity Dynamics: Activating the Potential of Diversity in Trainings. <http://www.mitost.org/en/about-us/mitost-editions/diversity-dynamics-handbook.html>

Chapter 2

1. Intercultural competences: conceptual and operational framework <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002197/219768e.pdf>

2. UNESCO Guidelines on Intercultural Education <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001478/147878e.pdf>

3. White Paper on Intercultural Dialogue https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/Pub_White_Paper/White%20Paper_final_revised_EN.pdf

4. UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001271/127162e.pdf>
5. The role of intercultural dialogue, cultural diversity and education in promoting EU fundamental values
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONGL+TA+P8-TA-20160005+0+DOC+PDF+V0//EN>
6. IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto
<https://www.ifla.org/node/8976>
IFLA/UNESCO (2008): Erklärung zur multikulturellen Bibliothek. Online verfügbar:
https://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/multicultural_library_manifesto-de.pdf
7. Library services for immigrants and refugees: actions and principles from a global perspective
<http://library.ifla.org/1334/1/081-leong-en.pdf>
8. Multicultural Communities: Guidelines for Library Services
<https://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/multicultural-communities-en.pdf>
9. IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto Toolkit
<https://www.ifla.org/node/8977>
10. Multicultural Resources and Services Toolkit
<https://www.collectionscanada.gc.ca/obj/005007/f2/005007-300.1-e.pdf>
11. Guidelines for Multilingual Materials Collection and Development and Library Services
<http://www.ala.org/rusa/sections/rss/rssection/rsscomm/spanishspeaking/guidelinesmultilingual>
12. Creating Multicultural Collections and Programs in Canadian Public Libraries
<http://www.nlc-bnc.ca/obj/005007/f2/005007-210.1-e.pdf>
13. Guidelines for Outreach to Immigrant Populations
<http://www.ala.org/rt/sites/ala.org/rt/files/content/EMIERT%20Guidelines%20for%20Outreach%20to%20Immigrant%20Populations.pdf>
14. Library Services for Immigrants. A Report on Current Practices
<https://www.uscis.gov/sites/default/files/USCIS/Office%20of%20Citizenship/Citizenship%20Resource%20Center%20Site/Publications/G-1112.pdf>

15. Responding! Public libraries and refugees

https://www.ifla.org/files/assets/public-libraries/publications/library_service_to_refugees.pdf

16. Library services for immigrants and refugees: actions and principles from a global perspective (webinar)

<https://www.ifla.org/node/10281>

<http://www.ala.org/rt/emiert/usefullinks/links>

<http://www.ala.org/tools/atoz/new-immigrants>

http://ec.europa.eu/libraries/doc/refugees_and_migrants_integration_in_school.pdf

<http://panorama.intercultural-europe.org/site/>

http://dagda.shef.ac.uk/dispub/dissertations/2006-07/External/Eaton_Jessie_MALib.pdf

<http://www.welcometoyourlibrary.org.uk/>

<http://www.emeraldinsight.com/doi/full/10.1108/03074801011027655>

<http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0961000616631613>

Chapter 3

Audigier, François (2000): Basic concepts and core competencies for education for democratic citizenship. Council of Europe. Strasbourg. Online verfügbar: www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/Curriculum/SEEPDFs/audigier.pdf, letzter Zugriff 10.07.2017.

Becker, Helle (2012): Politische Bildung in Europa. Bundeszentrale für politische Bildung. Online verfügbar: <http://www.bpb.de/apuz/148214/politische-bildung-in-europa?p=all>, letzter Zugriff 17.07.2017.

Europarat (2010): Europarats-Charta zur Politischen Bildung und Menschenrechtsbildung. Empfehlung CM/Rec(2010)7 des Ministerkomitees des Europarats an die Mitgliedstaaten vom 11. Mai 2010. Online verfügbar: rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680489411, letzter Zugriff 28.02.2018.

Europäische Kommission (1998): Für einen Europäischen Raum der Bildung und der aktiven Bürgerschaft. Online verfügbar unter <https://publications.europa.eu/de/publication-detail/-/publication/b33ea18c-355e-4fa5-bee6-cc07194831ad/language-de>, letzter Zugriff 28.02.2018.

Europäisches Parlament und Rat (2006): Empfehlung des Europäischen Parlaments und des Rats vom 18. Dezember 2006 zu Schlüsselkompetenzen für lebensbegleitendes Lernen (2006/962/EG), (OJ L 394, 30.12.2006, S. 10-18). Online verfügbar: eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN, letzter Zugriff 28.02.2018.

Hoskins, Bryony; Villalba, Ernesto; van Nijlen, Daniel; Barber, Carolyn (2008): Measuring Civic Competence in Europe. A composite Indicator based on IEA Civic Education Study 1999 for 14 years old in School. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities (JRC Scientific and Technical Reports). Online verfügbar: publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC42904/bryonycci_jrc42904_final.pdf, letzter Zugriff 24.01.2018.

Reinhardt, Sybille (2013): Teaching for Democratic Learning. In: Murray Print und Dirk Lange (Hrsg.): Civic education and competences for engaging citizens in democracies. Rotterdam: SensePublishers (Civic and political education, 3), S. 99–109.

Arthur, James; Davies, Ian; Hahn, Carole (Hrsg.) (2008): The SAGE handbook of education for citizenship and democracy. Los Angeles, Calif.: SAGE.

Banks, James A. (2008): Diversity and Citizenship Education in Global Times. In: James Arthur, Ian Davies und Carole Hahn (Hrsg.): The SAGE handbook of education for citizenship and democracy. Los Angeles, Calif.: SAGE, S. 57–70.

Bell, Gordon H. (1995): Educating European citizens. Citizenship values and the European dimension. 1. Aufl. London: Fulton.

Bridges, David (Hrsg.) (2004): Education, autonomy and democratic citizenship. Philosophy in a changing world. 1. Aufl., digital print. London: Routledge (Routledge international studies in the philosophy of education, 2).

Himmelmann, Gerhard (2013): Competences for Teaching, Learning and Living Democratic Citizenship. In: Murray Print und Dirk Lange (Hrsg.): Civic education and competences for engaging citizens in democracies. Rotterdam: SensePublishers (Civic and political education, 3), S. 3–7.

Hirsland, Katrin; Cecchini, Michaela; Odom, Tanya M. (2004): Evaluation in the field of education for democracy, human rights and tolerance. A guide for practitioners; international network "Education for democracy, human rights and tolerance". Gütersloh: Verl. Bertelsmann Stiftung.

Majhanovich, Suzanne; Malet, Régis (Hrsg.) (2015): Building Democracy through Education on Diversity. Rotterdam: SensePublishers (The World Council of Comparative Education Societies, 3).
Peterson, Andrew; Hattam, Robert; Zembylas, Michalinos; Arthur, James (Hrsg.) (2016): The Palgrave International Handbook of Education for Citizenship and Social Justice. London: Palgrave Macmillan UK.

Print, Murray; Lange, Dirk (Hrsg.) (2013): Civic education and competences for engaging citizens in democracies. Rotterdam: SensePublishers (Civic and political education, 3).

Print, Murray (2013): Competences for Democratic Citizenship in Europe. In: Murray Print und Dirk Lange (Hrsg.): Civic education and competences for engaging citizens in democracies. Rotterdam: SensePublishers (Civic and political education, 3), S. 37–49.

Sliwka, Anne (2006): Citizenship education. Theory - research - practice. Münster, München: Waxmann.

Chapter 4

Metoikos-Projekt, Methodik für Informelles Sprachenlernen für Migrantinnen und Migranten <http://www.metoikos.eu/index.php/de/methodik>

Tandem Fundazioa (Website mit wichtigen Tipps zur Organisation eines Sprachtandems) <http://www.metoikos.eu/index.php/de/methodik>

OdLL Project (2005) Opening the Door to Language Learning: Bringing Language Learning to the Wider Community. Antwerpen: Drukkerij De Beurs.

Helena Wallinder, "Language café - the library as a meeting place, not a depot for books", <https://ec.europa.eu/epale/en/blog/language-cafe-library-meeting-place-not-depot-books>

Stadt Helsinki Website, "Libraries' Language Cafés", <https://www.hel.fi/maahanmuuttajat/en/free-time/library/language-cafes/>

KTH, "The Language Café" 9example of a language café in a library in Sweden", <https://www.kth.se/en/ece/avdelningen-for-larande/sprak-och-kommunikation/verksamhet/sprakcafeet-1.188630>

Globuzzer, Nelli Samaeva, "Language cafes and non-formal language learning", <https://globuzzer.mn.co/posts/1270344>

Beispiele von Bibliotheken, die bereits Sprachcafés organisieren:

Bibliothek von Maunula [http://www.helmet.fi/en-US/Events_and_tips/Events/Language_Cafe_at_Maunula_Library\(141239\)](http://www.helmet.fi/en-US/Events_and_tips/Events/Language_Cafe_at_Maunula_Library(141239))

Bibliothek von Exeter <https://www.facebook.com/ExeterLibrary/photos/a.652907158101660.1073741828.651401671585542/1089342707791434/?type=3>

Bibliothek von Devon https://www.devonlibraries.org.uk/web/arena/exeterlibrary/-/asset_publisher/PPI8mp6IEYIS/content/language-cafe/pop_up?_101_INSTANCE_PPI8mp6IEYIS_view-Mode=print

Öffentliche Bibliothek Oslo <http://tradeunionandlibraries.no/language-cafe/>

Bibliothek von Oulou https://www.ouka.fi/oulu/english/news-archive/-/asset_publisher/dXe7/content/id/17441442

Irische Bibliotheken <http://www.dublincity.ie/main-menu-services-recreation-culture-dublin-city-public-libraries-and-archive-events/conversation>

Chapter 5

BhW (2017): Projekt - Blickpunkt Deutsch. Abgerufen 12/2017 www.bhw.at

BVÖ (2017): Grenzenlos lesen. Abgerufen 2/2018 https://www.bvoe.at/themen/grenzenlos_lesen/buecher_ohne_worte

BVÖ (2018): Ideenpool. Abgerufen 3/2018
<https://www.wirlesen.org/idee/inklusive-poetry-slam>
<https://www.wirlesen.org/idee/leseanimation-dazwischen-ich-von-julya-rabinowich>

BVÖ (2017): wirlesen. Abgerufen 1/2018
www.wirlesen.org

Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert (Grant Agreement no 2016-1-AT01-KA202-016797). Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung trägt allein der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.

WIRTSCHAFTS:forum
DER REGION PASSAU

:REGIONALMANAGEMENT

komm**bib**
NÖ FACHVERBAND KOMMUNALE BIBLIOTHEKEN

Donau-Universität Krems,

Filiz Keser Aschenberger

filiz.keser-aschenberger@donau-uni.ac.at

<http://libero.uni-passau.de>

NATIONAL LIBRARY
OF GREECE
32, Panepistimiou Street
GR - 106 79, ATHENS-GREECE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

